

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSOANELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POS DRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007 - 2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară 3 „CREȘTEREA ADAPTABILITĂȚII LUCRĂTORILOR ȘI A ÎNTREPRINDERILOR”

Domeniul major de intervenție 3.3 „Dezvoltarea parteneriatelor și încurajarea inițiativelor partenerilor sociali și societății civile”

Titlul proiectului: *“Rețeaua Autorităților Competente pentru Calificările Profesionale din România (IMI PQ NET România)”*

Beneficiar: **Ministerul Educației Naționale**

Contract nr: **POSDRU/93/3.3/S/53132**

GHID DE CERTIFICARE ȘI RECUNOAȘTERE PENTRU PROFESIA DE ASISTENT MEDICAL

Autor:
Șef lucrări dr. Camelia SZUHANEK

Iulie 2013

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSOANELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
PO SDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007 - 2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul
Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013
"Investește în oameni!"

www.imipqnet.ro

CUPRINS

Introducere.....	5
I. Situația reglementării profesiei de asistent medical în România și în alte state membre ale UE.....	7
1.1. Profesia de asistent medical în Europa.....	7
1.2. Cadrul normativ european în care este reglementată profesia de asistent medical.....	8
1.3. Recunoașterea pe baza coordonării condițiilor minime de formare.....	8
II. Procedurile de validare/certificare a competențelor aplicate de AC din țările în care profesia/iile sunt reglementate.....	13
2.1. Atestarea și certificarea în vederea exercitării profesiei de asistent medical în Italia.....	13
2.2. Atestarea și certificarea în vederea exercitării profesiei de asistent medical în Spania	20
2.3. Atestarea și certificarea în vederea exercitării profesiei de asistent medical în Cehia.....	22
2.4. Atestarea și certificarea în vederea exercitării profesiei de asistent medical în Austria.....	24
2.5. Atestarea și certificarea în vederea exercitării profesiei de asistent medical în Marea Britanie.....	25
2.6. Atestarea și certificarea în vederea exercitării profesiei de asistent medical în Danemarca.....	27
2.7. Atestarea și certificarea în vederea exercitării profesiei de asistent medical în Olanda.....	28
2.8. Atestarea și certificarea în vederea exercitării profesiei de asistent medical în Germania.....	30

III. Procesele de recunoaștere a calificărilor dobândite în alte state membre ale UE	32
3.1. Cadrul general al procesului de recunoaștere a calificărilor /profesiilor reglementate în UE.....	32
3.2. Recunoașterea calificării de asistent medical în Italia.....	44
3.3. Recunoașterea calificării de asistent medical în Spania.....	45
3.4. Recunoașterea calificării de asistent medical în Cehia.....	51
3.5. Recunoașterea calificării de asistent medical în Austria.....	55
3.6. Recunoașterea calificării de asistent medical în Marea Britanie.....	55
3.7. Recunoașterea calificării de asistent medical în Danemarca.....	56
3.8. Recunoașterea calificării de asistent medical în Olanda.....	57
3.9. Recunoașterea calificării de asistent medical în Germania.....	58
IV. Exerțitarea profesiei de asistent medical în UE.....	60
V. Concluzii.....	68
Bibliografie.....	69
Anexă : Termeni de referință standard orientativi pentru procedurile de validare și certificare a competențelor și procesele de recunoaștere a calificărilor.....	73

INTRODUCERE

Ghidul de față constituie unul din rezultatele proiectului „Rețeaua Autorităților Competente pentru Calificările Profesionale din România (IMI PQ NET România)” implementat de către Ministerul Educației Naționale în parteneriat cu Autoritatea Națională pentru Calificări și Institutul pentru Politici Sociale (IPS), co-finanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013 (POS DRU).

Obiectivul general al proiectului „Rețeaua Autorităților Competente pentru Calificările Profesionale din România (IMI PQ NET România)” constă în crearea și consolidarea rețelei IMI (Internal Market Information) pentru calificările profesionale din România (IMI PQ NET), în scopul susținerii inițiativei CE privind dezvoltarea Sistemului de informare al pieței interne, dezvoltarea unei inițiative comune în acest sens, la nivel național, vizând consolidarea capacității partenerilor sociali (agențiile și organizațiile guvernamentale, asociațiile profesionale) de a promova dezvoltarea durabilă, prin crearea unor instrumente adecvate și a unor canale de comunicare și consultare reciprocă, în scopul realizării unei comunicări eficiente cu organizațiile similare din Uniunea Europeană și Spațiul Economic European (SEE), prin intermediul platformei IMI.

Scopul întocmirii acestui ghid este consolidarea capacității Ordinul Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali din România (OAMGMAMR), ca partener social al proiectului și autoritate competentă pentru profesia de asistent medical, de a se implica în schimbul de informații intermediare de platforma IMI.

De asemenea, ghidul de față a fost elaborat cu scopul de a sprijini Ordinul Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali din România (OAMGMAMR), în eforturile de standardizare a proceselor de certificare și recunoaștere a profesiei de asistent medical, prin informarea cu privire la practicile din alte 8 state membre ale Uniunii Europene.

Prezentul ghidul are și scopul informării cetățenilor români asupra procesului de certificare a competențelor și asupra cerințelor și particularităților procesului de recunoaștere a calificării profesionale de asistent medical în 8 state membre ale Uniunii Europene: Italia, Spania, Germania, Austria, Cehia, Olanda, Danemarca și Marea Britanie.

Pentru realizarea ghidurilor de recunoaștere și certificare pentru profesiile reglementate, experții metodologici externi ai Autorității Naționale pentru Calificări au cercetat sursele de informații de la nivel național (ale țărilor analizate și ale României) și la nivel comunitar (studii comparative realizate la nivelul Uniunii Europene) și au participat la vizită de studiu în Olanda, având posibilitatea de a-și completa munca de documentare prin schimbul de experiență cu reprezentanți ai Autorităților Competente.

I. SITUAȚIA REGLEMENTĂRII PROFESIEI DE ASISTENT MEDICAL ÎN ROMÂNIA ȘI ÎN ALTE STATE MEMBRE ALE UNIUNII EUROPENE

1.1. Profesia de asistent medical în Europa

Structura pieței muncii și a serviciilor în domeniul Asistent medical se încadrează în fenomenul general al migrației forței de muncă din domeniul îngrijirii medicale, reprezentând un interes existențial. Diferențele în materie de salarizare și condiții de muncă constituie cauze ale acestui fenomen. Diferențele dintre structurile sistemelor au repercusiuni substanțiale asupra structurilor de oferte și de calificare. Peste 70% dintre salariații sistemului sanitar românesc intenționează să plece la muncă în străinătate, însă 36,8% dintre aceștia întâmpină diferite impedimente legate de familie.

Acestea sunt rezultatele studiului "*Tendința de migrare a personalului din sistemul sanitar*", realizat de Federația "Solidaritatea Sanitară" din România, în anul 2012. În același timp, faptul ca paleta nehotărâților este formată de circa 40 la sută dintre salariați, arată o dependență a amplitudinii acestui fenomen în special de condițiile oferite în țară, deoarece condițiile oferite sunt aceleași. Derivă de aici că factorii de tip pull acționează constant[1, 3, 5, 6].

1.2. Cadrul normativ european în care este reglementată profesia de asistent medical

Cadrul normativ european în care este reglementată profesia de asistent medical este stabilit de Directiva privind recunoașterea calificărilor profesionale 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului[5]. Libera circulație și recunoașterea reciprocă a titlului de asistent medical se bazează pe principiul fundamental al recunoașterii automate a titlurilor de calificare, pe baza coordonării condițiilor minime de formare profesională. Condițiile minime de formare pentru profesia de asistent medical sunt armonizate la nivel european, făcând parte din categoria așa-numitelor profesii sectoriale.

În majoritatea statelor membre, activitățile din domeniul asistent medical se exercită, de jure sau de facto, de către persoane care posedă fie doar titlul oficial de calificare ca asistent medical, fie acest titlul însoțit de alt apelativ, fără ca aceste persoane să beneficieze de un monopol asupra exercitării activităților respective, cu excepția cazurilor în care există dispoziții legale contrare.

1.3. Recunoașterea pe baza coordonării condițiilor minime de formare

Principiul recunoașterii automat. Toate statele membre UE recunosc calificarea de asistent medical pentru toți resortisanții care îndeplinesc condițiile minime de formare. Titlurile de asistent medical care îndeplinesc acest criteriu beneficiază de același efect, în ceea ce privește accesul la activitățile profesionale și exercitarea acestora, pe teritoriul statului membru gazdă ca și în statul membru de origine. Directiva 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului, privind recunoașterea calificărilor profesionale cuprinde, în anexa V punctul 5.7.1, titlurile de calificare ca asistent medical care fac obiectul unei recunoașteri automate[5, 6].

Condițiile minime de formare ca asistent medical. Directiva 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind recunoașterea calificărilor profesionale descrie la art. 46 în detaliu condițiile minime de formare pentru care se obține recunoașterea automată a titlului de calificare ca asistent medical pe teritoriul statelor membre ale Uniunii Europene[6].

Astfel, formarea de asistent medical trebuie să fie de minim trei ani de studii, sau 4600 ore de instruire teoretică și clinică într-un program universitar integrat de asistent medical, în unități de învățământ acreditate. Se pot acorda excepții persoanelor care au formare la nivel cel puțin echivalent.

Instruirea teoretică asigură dobândirea cunoștințelor, înțelegerea și competențele profesionale pentru a organiza, acorda și evalua asistența medicală globală.

Instruirea clinică asigură învățarea, în cadrul unei echipe, în contact direct cu un individ sănătos sau bolnav și/sau o colectivitate, să organizeze, să acorde și să evalueze asistența medicală global necesară, pe baza cunoștințelor și competențelor dobândite.

Formarea profesională trebuie atestată de reușita la un examen de licență sau echivalent.

Formarea la nivel universitar ca asistent medical trebuie să asigure dobândirea următoarelor cunoștințe și competențe care să îi permit exercitarea următoarelor activități [2, 4, 7-10]:

- stabilirea nevoilor de îngrijiri generale de sănătate și furnizarea serviciilor aferente de natură preventivă, curativă și de recuperare;
- administrarea tratamentului, conform prescripțiilor medicului;
- protejarea și ameliorarea sănătății;
- elaborarea de programe și desfășurarea de activități de educație pentru sănătate;
- facilitarea acțiunilor pentru protejarea sănătății în grupuri considerate cu risc;
- desfășurarea activităților de cercetare în domeniul îngrijirilor generale de sănătate de către asistenții medicali generaliști licențiați;

- participarea la protejarea mediului ambiant;
- întocmirea de rapoarte scrise referitoare la activitatea specifică desfășurată;
- organizarea și furnizarea de servicii de îngrijiri de sănătate comunitară;
- participarea asistenților medicali generaliști abilitați ca formatori, la pregătirea teoretică și practică a asistenților medicali generaliști în cadrul programelor de educație continuă;
- pregătirea personalului sanitar auxiliar;
- desfășurarea de activități de educație în instituții de învățământ pentru viitorii asistenți medicali.

În România, profesia de asistent medical este reglementată prin OUG 144/2008, Legea nr. 307/2004, iar în Clasificarea Ocupațiilor din România 2013, se detaliază pozițiile profesionale de: asistenți medicali generaliști, de îngrijiri generale de sănătate, obstetrică-ginecologie, pediatrie, balneofizioterapie, igienă, igiena și sănătate publică, laborator clinic, radiologie și imagistică, farmacie, medico-social, de nutriție și dietetică, de ocrotire, de balneofiziokinetoterapie și recuperare, de urgențe medico-chirurgicale, de profilaxie, respectiv cabinet stomatologic, moașă[8-12].

Autoritatea de stat în domeniul Asistent medical este Ministerul Sănătății care are următoarele atribuții: asigură cadrul legislativ și metodologic privind exercitarea profesiei de asistent medical; protejează, promovează, susține inițiativa, respective calitatea profesională a activității asistenților medicalurali; participă la organizarea învățământului de specialitate, a formării profesionale, precum și a cercetării, dezvoltării și inovării în domeniul profesiei de Asistent medical.

Autoritatea competentă pentru recunoașterea titlurilor oficiale de calificare pentru profesia de asistent medical este Ordinul Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali din România (OAMGMAMR), care are următoarele atribuții: avizează și eliberează atestatul de asistent medical; pregătește programele de perfecționare continuă în domeniul asistent medical; este autoritatea competentă pentru recunoașterea titlurilor oficiale de

calificare în profesia de asistent medical, pentru cetățenii statelor membre ale Uniunii Europene, cetățenii statelor membre ale Spațiului Economic European și cetățenii Confederației Helvetice; emite documentele necesare asistenților medicali, cetățeni români care doresc să exercite profesia în statele membre ale Uniunii Europene, în statele membre ale Spațiului Economic European, în Confederația Helvetică, precum și în state terțe. Totodată publică anual în Monitorul Oficial al României Tabloul Național al Asistenților Medicali și Codul deontologic al profesiei de Asistent medical[8-12].

Analizând procedurile de validare și certificare pentru profesia de asistent medical în România se poate spune că sunt respectați termenii de referință standard orientativi pentru procedurile de validare și certificare a competențelor prin următoarele caracteristici:

- este obligatorie depunerea unui dosar personal la Ordinul profesional;
- dosarul are structură simplă și clară;
- conținutul dosarului poate fi cunoscut prin accesarea site-ului Ordinului profesional menționat;
- există comisie de atestare numită prin decizia președintelui Ordinului profesional, cu componență clară;
- există o procedură de verificare a conținutului dosarului și a îndeplinirii condițiilor de către aplicant;
- aplicantul este notificat în privința necesității unor eventuale completări la dosar;
- există excepții, respective derogări, în cazuri bine justificate;
- verificarea documentelor emise în alte țări, necesare la dosar, se face prin sistemul IMI;
- există un concurs și o comisie de concurs/atestare;
- există o procedură clară și transparentă de evaluare a probelor de concurs și de comunicare a rezultatelor;

- există posibilitatea de a depune contestație și există procedură pentru evaluarea contestațiilor;
- există o comisie de contestații independentă, diferită de cea de atestare;
- există o procedură clară și transparentă de reevaluare în urma contestației și de comunicare a rezultatelor;
- există un registru și o procedură de înscriere în registru;
- există proceduri de monitorizare a exercitării profesiei;
- există sancțiuni în cazul unor abateri;
- există planuri de formare profesională continuă, actualizate periodic.

Apreciem faptul că procedurile de validare și certificare a competențelor pentru profesia de asistent medical în România, precum și cele de recunoaștere a calificării de asistent medical dobândită în alte state membre UE, sunt flexibile și adaptate cerințelor prevăzute în Directiva 2005/36/CE privind recunoașterea calificărilor profesionale.

Apreciem faptul că procedurile de validare și certificare a competențelor pentru profesia de asistent medical în România, precum și cele de recunoaștere a calificării de asistent medical dobândită în alte state membre UE, sunt flexibile și adaptate cerințelor prevăzute în Directiva 2005/36/CE privind recunoașterea calificărilor profesionale.

Analiza comparativă a profesiei de asistent medical în România și alte 8 state membre ale Uniunii Europene cuprinse în studiu este prezentată în Tabelul 1.

Tabelul 1: Analiză comparativă a profesiei de asistent medical în România și în cele 8 state membre UE cuprinse în studiu

	România	Germania	Austria	Marea Britanie	Olanda	Spania	Italia	Cehia	Danemarca
Există profesii reglementate în domeniul asistent medical (Da/Nu)	da	da	da	da	da	da	da	da	da
Profesiile reglementate în domeniul asistent medical	Asistent medical	Asistent medical	Asistent medical	Asistent medical	Asistent medical	Asistent medical	Asistent medical	Asistent medical	Asistent medical
Autoritatea competentă pentru profesiile reglementate din domeniul asistent medical	Ordinul Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali din România	Bureau Asistent medicalenregister Camerele asistenților medicali din cele 16 landuri	Bundesministerium für Wirtschaft, Familie und Jugend	Asistent medicals Registration Board	Stichting Bureau Asistent medicalenregister	Ministerul Sănătății	Ministerul Educației, Univesităților și Cercetării	Czech Chamber of Asistent medicals	Asistent medicals Association
Activități (exclusiv sau partajat) profesiilor din domeniul asistent medical	Nu există activități partajate	Nu există activități partajate	Nu există activități partajate	Nu există activități partajate	Nu există activități partajate	Nu există activități partajate	Nu există activități partajate	Nu există activități partajate	Nu există activități partajate
Competențe	Formarea la nivel universitar și a cărei componentă principală este asistența medicală, trebuie să mențină un echilibru între aspectele teoretice/practice ale formării în profesie și trebuie să asigure dobândirea următoarelor cunoștințe și competențe: (a) cunoștințe despre factori ce pot influența calitatea asistenței medicale; (b) capacitatea de a înțelege relațiile dintre oameni și creațiile asistenței medicale, pe de o parte, și interacțiunea cu mediul social, pe de altă parte, precum și capacitatea de a înțelege necesitatea de a armoniza creațiile asistent medicale și în funcție de necesitățile și scara umană; (c) capacitatea de a înțelege profesia de asistent medical și rolul său în societate, în special ținând seama de factorii sociali; (d) capacitatea care să îi permită să îndeplinească cerințele actului medical, respectând totodată limitele impuse de buget și reglementările în domeniu; (e) cunoștințe corespunzătoare despre organizații, reglementări și proceduri care intervin în procesul de asistență medicală și de integrare a în planificarea general a actului medical.								
Condiții de exercitare	Angajat în unități de asistență medicală de stat sau private.	Angajat în unități de asistență medicală de stat sau private.	Angajat în unități de asistență medicală de stat sau private.	Angajat în unități de asistență medicală de stat sau private.	Angajat în unități de asistență medicală de stat sau private.	Angajat în unități de asistență medicală de stat sau private.publică	Angajat în unități de asistență medicală de stat sau private.	Angajat în unități de asistență medicală de stat sau private.	Angajat în unități de asistență medicală de stat sau private.
Regimul de recunoaștere cf. Directivei 2005/36/CE	Recunoaștere automată								
Nivelul de calificare cf. Directivei 2005/36/CE	Formarea de asistent medical constă în total, cel puțin, fie în patru ani de studii pe bază de program integral, fie în șase ani de studii, dintre care cel puțin trei ani pe bază de program integral, într-o universitate sau într-o instituție de învățământ comparabilă. Această formare trebuie atestată de reușita la un examen la nivel universitar.								

II. PROCEDURILE DE VALIDARE/CERTIFICARE A COMPETENȚELOR APLICATE DE AC DIN ȚĂRILE ÎN CARE PROFESIA/IILE SUNT REGLEMENTATE

2.1. Atestarea și certificarea în vederea exercitării profesiei de asistent medical în Italia

Autoritatea competentă din Italia în validare/certificare a competențelor în vederea exercitării profesiei de asistent medical este Ministerul Sănătății (MS), www.ministerosalute.it. Exercițarea profesiilor medicale este permisă celor care se află în posesia unei diplome obținute în străinătate, recunoscute anterior de MS și care s-au înscris în Registrul Profesional. Legea nr. 189/2002 a modificat Textul Unic privind imigrația, iar asistenții medicali nu se supun reglementărilor și cotelor, privind fluxurile de migrație. În Italia există Federația Națională a Colegiilor Asistenților Medicali. (Adresa: Via Agostino Depretis 70, 00184 Roma, Telefon: 0039.0646200101 ; Fax: 0039.0646200131, Web: www.ipasvi.it[3, 6].)

Pentru a obține contract de muncă pentru calificarea de asistent medical, trebuie parcurse etapele de certificare a acestei calificări:

-vizarea și legalizarea documentelor originale (conform Convenției de la Haga din 5.10.1961), traducerea în limba italiană, și supralealizarea lor;

-depunerea documentației necesare pentru obținerea “Declarației de Valoare”, la Cancelaria Consulară a Ambasadei Italiei din Bucuresti, în vederea obținerii echivalării diplomelor de studiu;

-depunerea dosarului cu actele necesare la Ministerul Sănătății din Italia care va emite un decret de recunoaștere a diplomelelor asistenților medicali;

-angajatorul va prelua contractul aplicantului, semnat și va face în Italia demersurile necesare pentru obținerea: autorizației de lucru și de ședere, ștampila de la chestura locală, suprlegalizarea contractului de muncă;

-obținerea vizei de muncă pe teritoriul Italiei, eliberată de ambasadă;

-examen de limba italiană și de deontologie și norme profesionale la IPASVI.

Absolvenții de studii universitare, care doresc să lucreze în Italia în sistemul medical trebuie să obțină de la Ministerul Sănătății italian echivalarea acesteia. Dosarul conține cererea tip D, trimisă la

www.ministerosalute.it/professionisti/Documenti/Modello%20D%20Laurea.pdf

completată, prin care se solicită echivalarea, dar și documentele: fotocopia unui document de identitate valabil care să conțină semnătura aplicantului; împuternicire/procură pentru persoana care depune/ urmărește dosarul în cazul în care documentația nu este prezentată direct de către aplicant, autentificată de autoritatea consulară italiană din România, de biroul stării civile italian sau de un notar; fotocopia legalizată a diplomei de studiu pentru activitatea solicitată; respectiv a diplomei de abilitare, specifică pentru activitate, dacă legislația țării care a eliberat diploma prevede aceasta; fotocopia legalizată a înscrierii în registrul profesional al țării în care a fost obținută diploma, dacă așa este prevăzut în legislația țării respective; fotocopia legalizată a pro-gramei școlare, fiind indicat numărul de ore efectuate și disciplinele parcurse; declarația de valoare eliberată de autoritatea diplomatică italiană; certificat care atestă inexistența limitări de tip penal sau profesional pentru exercitarea activității profesionale, eliberat de autoritățile din România; certificat care atestă activitatea desfășurată în țara de origine sau de proveniență, ulterioară obținerii diplomei pentru care se solicită echivalarea (inclusiv perioadele de stagii); opisul tuturor documentelor prezentate, semnată de aplicant. Documentația se trimite la:

<http://www.ministerosalute.it/professionisti/Documenti/Allegato%20D.pdf>.

NOTĂ: Toate documentele redactate în limba română trebuie să fie însoțite de traducerea în limba italiană efectuată de un traducător autorizat de Ministerul Justiției,

legalizate de un Notar Public și supralegalizată de Curtea de Apel / Tribunal cu Apostila conform Convenției de la Haga din 5 X 1961.

Dosarul se prezintă la Ministerul Sănătății Italian (Ministero della Salute, Direzione Generale delle Risorse Umane e delle Professioni Sanitarie, Piazzale dell'Industria 20, 00144 Roma), în zi de miercuri, sau în prima zi de luni din lună, ora 9.00 - 12.00.

N.B.: Anumite regiuni (Calabria, Lazio, Umbria, Campania, Liguria, Veneto, Emilia Romagna, Lombardia, Valle d'Aosta) și Regiunile Autonome Trento și Bolzano tratează independent documentația de recunoaștere a actelor de studiu pentru profesia de asistent medical și tehnician sanitar de radiologie medicală. De aceea, aplicații în aceste regiuni trebuie să trimită cererile utilizând Modelul H și documentele descrise în Anexa H la :

<http://www.ministerosalute.it/professioni/Documenti/Modello%20H%20enti.pdf>

<http://www.ministerosalute.it/professioni/Documenti/Allegato%20H.pdf>

Este necesar să se parcurgă următoarele etape:

Documentația pas cu pas. Înainte de vizarea actelor se obține de la secretariatele instituțiilor emitente (liceu, școală postliceală) câte o adeverință de autenticitate pentru fiecare act de studiu (diploma de bacalaureat, diploma de asistent medical).

a. Dacă aplicantul este absolvent de liceu sanitar și școală postliceală sanitară de stat, actele se vizează la Inspectoratul Școlar: adeverința de autenticitate de la liceu, respectiv școala postliceală sanitară, diploma de bacalaureat, diploma de școală postliceală sanitară, foaia matricolă și planul de învățământ de la școala postliceală sanitară, precontractul cu unitatea sanitară din Italia (spital, clinica, azil, etc.)

b. Dacă aplicantul este absolvent de școală postliceală particulară Foaia Matricolă și Planul de Învățământ actele se vizează la Ministerul Sănătății din București.

c. Dacă aplicantul este absolvent cu studii superioare de lungă sau scurtă durată, viza se obține la Centrul Național de Recunoaștere și Echivalare (C.N.R.E.D.) din cadrul Ministerului Educației și Cercetării: adeverința de autenticitate (adesea aceasta adeverință este anexată la programa analitică), diploma de licență, foaia matricolă, programa analitică, precontractul;

Important!!! Autorizația de Liberă Practică (indiferent de școala absolvită) va fi vizată de Ministerul Sănătății din București;

d. Viza se poate obține la Prefectura București sau a județului de domiciliu, pentru: diploma de bacalaureat, foaia matricolă, plan de învățământ de la Școala Postliceală Sanitară / programa analitică, cazier judiciar, certificat de căsătorie sau Hotărâre Judecătorească de divorț, certificat de naștere (tip internațional).

e. Sunt necesare traduceri și legalizări pentru: documentele de la pct.d, curriculum vitae (se traduce dar nu se legalizează), copii ale diplomelor. Acestea se vizează la: Curtea de Apel / Tribunalul din zona de domiciliu. Se suprlegalizează documentele legalizate de notarul public: copiile conforme cu originalul și traducerile.

Modalitatea de întocmire a dosarului pentru Cancelaria Consulară și ordinea actelor în dosar:

1. Formular tip completat (în josul paginii, din cele 3 căsuțe, se bifează cea de la nr. 1 pentru recunoaștere profesională sau căsuța nr. 2 pentru recunoaștere academică).

3. Procura de la notariat, în original a persoanei care este delegată să depună/ridice dosarele.

4. Acte de stare civilă (pentru persoanele care și-au schimbat numele – certificat de căsătorie sau sentința de divorț în original și copie) și certificat de naștere.

5. Copie (recomandare să fie legalizată) a documentului care atestă că titularul documentelor are rezidență oficială într-o altă țară („Permesso di Soggiorno” pentru Italia).

Parcurs formativ pentru a deveni asistent medical în Italia și pentru asistenții medicali din România care doresc continuarea studiilor.

Actualul parcurs formativ pentru a deveni asistent medical și pentru continuarea studiilor – o dată obținută diploma de studiu care permite exercitarea profesiei – se derulează conform decretului M.I.U.R. nr. 509 din 3XI1999. Structura are mai multe niveluri:

a. Laurea in Infermieristica (L) (Cursuri universitare pentru asistenți medicali). Are ca obiectiv asigurarea unei bune cunoașteri a metodelor și a disciplinelor științifice generale.

Permite exercitarea profesiei (înlocuiește precedentele diplome de Asistent Medical și diploma universitară în științe sanitare). Durata academică este de 3 ani.

b. Laurea specialistica in Scienze infermieristiche (LS) (Cursuri universitare de specializare pentru asistenți medicali). Are ca obiectiv formarea la nivel avansat a studentului în vederea exercitării unei activități de mare complexitate. Durata este de 2 ani.

c. Master di primo livello (Master de nivelul I). Curs de aprofundare științifică și înaltă formare permanentă aplicabil în sectoare specifice (zona critică, geriatrie, pediatrie, sănătate mentală, sau publică, managementul asistenței medicale etc.), ce poate fi urmat după obținerea diplomei de cursuri universitare pentru asistenți medicali.

d. Master di secondo livello (Master de nivelul II). Curs de aprofundare științifică și înaltă formare permanentă în sectoare specifice, după obținerea diplomei de cursuri universitare de asistenți medicali.

e. Dottorato di ricerca (Doctorat de cercetare). Furnizează competențele necesare pentru a exercita, în cadrul universității, instituții publice sau private, activități de cercetare de înaltă calificare.

g. Accesul la parcursul formativ ulterior obținerii diplomei de bază este pentru toți asistenții medicali care au obținut diploma de studii universitare (Laurea in Infermieristica), conform legii.

Pot accede ceilalți asistenți medicali și asistenți medicali de pediatrie (care au obținut Diploma de Bacalaureat) datorită legii nr. 1/ 2002 prin care au devenit valabile diplomele precedente, în scopul continuării studiilor.

În Italia există Școli Universitare pentru asistenți medicali la[14]:

a.Scuola Dai c/o Policlinico Gemelli, Largo A. Gemelli 8 - 00167 Roma - tel. 06/30151, <http://www.rm.unicatt.it>

b.Scuola Dai c/o Istituto di Igiene - Università "La Sapienza" Piazzale Aldo Moro - 00185 Roma - tel. 06/4959255, <http://www.nursing.uniroma1.it>

c.Scuola Ddsi c/o Istituto di Igiene - Università Via Santena 5/B - 10126 Torino - tel. 011/6771218

<http://molecola.medfarm.unito.it/nurse/scuola/present.htm>

d.Scuola Ddsi c/o Dipartimento di pediatria - Unità epidemiologica e di comunită, Via Giustiniani 3 - 35100 Padova, tel. 049/8213968

e.Scuola Ddsi , Viale Ercolani 6 - 40126 Bologna, tel. 051/342618

f.Scuola Ddsi c/o II Clinica pediatrica, Largo Gaslini 5 - 16148 Genova, tel. 010/5636248

g.Scuola Ddsi c/o Scuola infermieri professionali Collemaggio, Pal. Orologio - 67100 L'Aquila, tel. 0862/433503

Școlile de Asistenți medicali cu durata de doi ani, eliberează diplome de studiu cu diferite denumiri, dar având aceeași valoare: Infermiere Insegnante Dirigente (IID); Dirigente dell'Assistenza Infermieristica (DAI); Dirigente e Docente di Scienze Infermieristiche (DDSI).

Procedura de obținere a unui loc de muncă corespunzător pregătirii.

Un aplicant român poate să desfășoare profesia de asistent medical în Italia dacă este absolvent de liceu și al Școlii profesionale sanitare de 2-3 ani la una dintre instituțiile de învățământ de stat sau particulare acreditate sau dacă este posesorul unui certificat de echivalare a Școlii postliceale sanitare în baza legii nr. 797/1997, un atestat conform legii 609/1992 etc. respectând următoarele condiții:

- programa analitică să conțină minim 4.600 ore teoretice și practice;
- să fie apt din punct de vedere medical;
- să nu aibă antecedente penale;
- să nu aibă interdicție de a părăsi localitatea sau teritoriul României;
- să dorească să-și însușească cunoștințele de limbă și cele profesionale, muncind pe teritoriul Italiei în acest domeniu.

Ca asistent medical care a obținut decretul de recunoaștere a diplomei pe teritoriul Italiei, pentru obținerea aprobării în vederea exercitării profesiei, va susține examen de limbă și legislație medicală italiană la Colegiul Asistenților din Italia (IPASVI). În caz de nepromovare va putea fi repetat la câte două luni, pe perioada primelor 6 luni. Primele 6 luni sunt considerate termen de probă, iar în acest interval orice asistent medical care nu corespunde profesional poate fi demis cu un preaviz de 30 de zile. Conform prevederilor legislative italiene aplicanții români care au obținut contracte de muncă în Italia ca asistenți medicali au aceleași drepturi și obligații cu ale catătenilor statului (Hotararea legislativă italiană 286 din 25.07.1998).

2.2. Atestarea și certificarea în vederea exercitării profesiei de asistent medical în Spania

Atestarea și certificarea în vederea exercitării profesiei de asistent medical este de competența Ministerului Sănătății (MS) spaniol, corelat cu REAL DECRETO 1837/2008, de 8 de noviembre, por el que se incorporan al ordenamiento jurídico español la Directiva 2005/36/CE, del Parlamento Europeo y del Consejo, de 7 de septiembre de 2005, y la Directiva 2006/100/CE, del Consejo, de 20 de noviembre de 2006, relativas al reconocimiento de cualificaciones profesionales, así como a determinados aspectos del ejercicio de la profesión de abogado. BOE núm. 280, 46185-46320. Recunoașterea academică (atestarea) permite continuarea studiilor la alt nivel educațional și este în competența MS spaniol. Decretul Regal 1837/2008 prezintă în Anexa VIII (Anexa L11a_2) lista alfabetică a profesiilor și activităților grupate în funcție de nivelul de pregătire existente în Spania pentru a accede la exercitarea profesiei, în corelație cu nivelurile descrise în articolul 19 (articolul 11 din Directiva 2005/36/CE privind recunoașterea calificărilor profesionale)[13, 15, 16].

Detalii privind diferența între recunoaștere profesională și atestare se regăsesc la adresa: http://www.eracareers.es/fecyt/guia/guia_cap07.pdf.

Specificația actelor necesare se găsesc pe site-ul MS, secțiunea "documentación necesaria", la adresa: <http://www.msps.es/profesionales/formacion/recoTitulosEuro.htm> .

Pentru informații suplimentare la Ministerul Sănătății spaniol la telefon: 0034901400100, sau la email: oiac@msps.es .

Documente necesare:

- cererea applicantului, adaptată la modelul care apare în pagina electronică a MS spaniol,
- copia documentului național de identitate, pașaport sau document echivalent (carte de identitate) care să demonstreze ca applicantul aparține unei țări membre a UE, sau a unei țări semnatare la Acordul asupra SEE,
- copie după titlul/titlurile academice,
- certificat oficial și personal al studiilor applicantului din care să reiasă:
- durata studiilor, în ani academici,
- descrierea disciplinelor promovate, cu numărul de ore teoretice și practice, pentru fiecare în parte.

Acest certificat nu se cere applicantilor la recunoașterea titlului de Asistenți medicali generaliști, moașe. Totuși, în cazurile în care se constată diferențe substanțiale privind formarea națională impusă, raportat la art.14 din Directiva privind recunoașterea calificărilor profesionale 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului se poate solicita applicantului alte informații[5] precum :

- certificat eliberat de autoritatea competentă a țării membre de origine sau de proveniență care să demonstreze că applicantul este un profesionist, că nu este inabilitat în a exercita profesia (Certificate of good standing) și că îndeplinește condițiile impuse de Directiva menționată, pentru a exercita profesia. Certificatul este valabil 3 luni de la data eliberării,
- certificat eliberat de autoritatea competentă a țării membre de origine sau de proveniență care să demonstreze că titlul prezentat permite exercitarea profesiei în țara de

origine și îndeplinește condițiile stabilite de Directiva privind recunoașterea calificărilor profesionale 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului,

-certificat cu specificarea conținutului concret al exercitării profesiei, eliberat de autoritatea competentă care să ateste exercitarea profesiei 2 ani cu norma întreagă, în ultimii 10 ani, în statul membru care a eliberat titlul, doar în cazul în care în acest stat nu este reglementată profesia menționată. Documentul nu este necesar pentru titlurile obținute în România deoarece profesia de asistent medical este reglementată

În cazurile în care titlurile de Asistent Medical Generalist, moașă nu răspund în totalitate exigențelor, conf. Cap. III al Titlului III, din Directiva privind recunoașterea calificărilor profesionale 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului, se solicită un certificat eliberat de autoritatea competentă care să demonstreze că titularul său s-a dedicat efectiv și legal activităților corespunzătoare, cel puțin 3 ani consecutivi în ultimii 5 ani de la data eliberării certificatului.

Documentele trebuie prezentate astfel: însoțite de traducere oficială în limba spaniolă, în copii legalizate de către notari publici sau de către funcționarii abilitați de a prelua cererile de atestare, cu prealabila prezentare a documentelor în original. Cererea de solicitare pentru abilitarea exercitării profesiei în Spania, cu documentele solicitate, se vor prezenta de preferință la instituțiile centrale sau periferice ale Ministerului Sănătății Spaniol, abilitate conform art.38.4 din Legea 30 din 26.XI. 1992, de Regim Juridic al Administrațiilor Publice și de Procedura Comună Administrativă.

2.3. Atestarea și certificarea în vederea exercitării profesiei de asistent medical în Cehia

Exercitarea profesiei de asistent medical în Cehia este reglementată de art. 31 din Directiva privind recunoașterea calificărilor profesionale 2005/36/CE a Parlamentului

European și a Consiliului, respectiv Legea nr. 189/2008 privind amendarea legislației referitoare la recunoașterea calificărilor vocaționale în Republica Cehă[1, 2, 17].

Titlurile de calificare obținute în fosta Cehoslovacie beneficiază de aceeași recunoaștere ca și titlurile de calificare cehe și slovace și în aceleași condiții ca cele indicate în directiva menționată. Titlul diplomei de asistent medical în Cehia este *Všeobecná sestra/Všeobecný ošetřovatel*.

Instituții cu rol în atestarea și certificarea calificării de asistent medical:

Ministerul Educației, Tineretului și Sportului, Karmelitská 7, 118 12 Praha 1, ČESKÁ REPUBLIKA, Tel.: +420 257 193 376 /+420 257 193 579 , Fax: +420 257 193 397 E-mail: qualifications@msmt.cz, Website: www.msmt.cz

Ministerul Sănătății, Ministerstvo zdravotnictví, Palackého nám. 4, 128 01 Praha. Tel.: +420224971111, Fax: +420224972111, Email: mzcr@mzcr.cz.

Cerințe pentru cetățenii UE care doresc să practice asistența medicală: recunoașterea diplomei de absolvire la Ministerul Sănătății din Cehia, cunoașterea limbii cehe (test limbă), permis de ședere sau rezidență permanentă, înscrierea în Colegiul Asistenților Medicali din Cehia.

Modalitatea de aplicare pentru certificare în Cehia:

1. Depunerea unei aplicații scrise de către: un cetățean al Republicii Cehe sau un cetățean al unui stat membru UE sau al Spațiului Economic European sau Confederației Helvetice.

2. Camera admite un aplicant la examenul de competență profesională în termen de 6 luni de la primirea aplicației scrise, dacă acesta îndeplinește criteriile de formare profesională și de cetățenie.

3. Cerințele de formare profesională:

a) Studii universitare sau comparabile în domeniul asistent medical absolvite la o instituție de învățământ superior / universitate recunoscută, abilitată, secțiunea 3, alin. a); studiile trebuie să fie conforme cu cerințele stabilite prin punctele 1.2 și 1.3 din anexa pentru certificare în domeniul asistent medical, prevăzute în secțiunea 4, sub. 2, alin. a).

b) Studii universitare sau absolvite în cadrul unei instituții de învățământ comparabilă, într-un domeniu de studiu prevăzut în Secțiunea 5, subsecțiunea 3, sau într-un domeniu de studiu similar în programul de studii de licență.

c) Studii universitare sau absolvite în cadrul unei instituții de învățământ comparabilă, într-un domeniu de studiu prevăzut în Secțiunea 5, subsecțiunea 3, la nivel de program de licență sau program de master și / sau o școală secundară sau post-secundară tehnică în domenii similare pentru certificare, în conformitate cu secțiunea 3, paragraf. c).

4. Durată totală de experiență profesională de cel puțin 3 ani în domeniu dacă aplicantul este absolvent al unui program de studii universitare de licență sau de master în domeniu, și cel puțin 5 ani dacă aplicantul este absolventul unui alt program de studiu.

5. Examenul de competență profesională are drept scop evaluarea cunoștințelor și competențelor necesare practicării profesiei, în particular:

a) Demonstrarea cunoștințelor profesionale, dacă acestea nu fac parte din educația formală recunoscută a aplicantului.

b) Demonstrarea cunoștințelor legate de aspectele legale ale practicării profesiei de asistent medical.

6. Plata taxei de certificare.

După promovarea examenului de certificare asistent medical depune jurământ. Înscrierea în organizația profesională este obligatorie.

2.4. Atestarea și certificarea în vederea exercitării profesiei de asistent medical în Austria

Profesia de asistent medical este reglementată în Austria. Autoritatea competentă este: Bundesministerium für Wirtschaft, Familie und Jugend – Ministerul Federal al Economiei, Familiei și Tineretului. Date de contact: Stubenring 1, Abteilung I/, 31010 Wien, Phone: +43-1 71100, Fax: +43-17142718, Email: service@bmwa.gv.at, URL: www.bmwa.gv.at.

Titlul diplomei de Asistent Medical Generalist în Austria este: [Diplomierte Krankenschwester/ Diplomierte Krankenpfleger Diplomierte / Kinderkrankenpfleger/ Diplomierte psychiatrische/r Gesundheits- und Krankenschwester/-pfleger.](#)

Căutarea unui loc de muncă se face mai frecvent prin Serviciul Public de Ocupare - Arbeitsmarktservice Österreich (AMS): <http://www.ams.at/>.

Ambasada României în Austria are adresa: Prinz Eugen Strasse 60, 1040 Viena; tel: +4315053227, +4315038940, +4315038941, +4315051628; fax: +4315041462; e-mail: ambromviena@ambrom.at; site: <http://viena.mae.ro>. Pentru accesul la profesia de asistent medical există următoarele condiții: absolvirea studiilor universitare de specialitate, experiență de lucru de cel puțin 3 ani după absolvire, promovarea examenului de în specialitate. Examenul este oral și poate fi repetat de două ori. El cuprinde teme din următoarele domenii: legislație austriacă din domeniul administrație și asistenței medicale/sociale, regulile legale și profesionale aplicabile în domeniu, etică profesională.

2.5. Atestarea și certificarea în vederea exercitării profesiei de asistent medical în Marea Britanie

Exercitarea profesiei de asistent medical în Marea Britanie este reglementată de art. 31 din Directiva privind recunoașterea calificărilor profesionale 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului. Lista profesiilor reglementate în Marea Britanie, autoritățile competente cu recunoașterea calificărilor profesionale și datele de contact, sunt pe site-ul Departamentului Britanic pentru Inovație, Universități și Aptitudini (Depart. for Innovation, Universities and Skills - DIUS):

http://www.dfes.gov.uk/europeopen/eutouk/eutouk_search_form.shtml [20, 21].

Atestarea și certificarea în vederea exercitării profesiei de asistent medical este precedată de obicei de îndeplinirea următoarelor: completarea unui formular; prezentarea unui document care să conțină dovada cetățeniei (pașaport, carte de identitate sau certificat de naștere); diploma sau document care atestă finalizarea formei de pregătire necesară pentru a obține accesul la profesia reglementată, dovada finalizării unei perioade de stagiatură sau

înregistrarea la un organism similar din țara de origine; dovada experienței profesionale; certificat medical; certificat privind reputația profesională emis de autoritatea competentă din țara de origine.

În Marea Britanie, accesul la profesiile reglementate se asigură prin:

a) Profesiile de moașă (Midwife), Asistent Medical Generalist (General Care Nurse), sunt reglementate și beneficiază de recunoașterea automată a calificărilor profesionale obținute în state membre ale UE, fiind obligatorie obținerea recunoașterii din partea autorității competente desemnate.

b) Profesii reglementate care nu beneficiază de recunoaștere automată a calificărilor profesionale obținute în alte SM, fiind obligatorie obținerea recunoașterii din partea autorității competente desemnate.

c) Profesii pentru a căror exercitare poate fi necesară obținerea unui titlu profesional sau a unei scrisori de recomandare din partea unui organism desemnat, fără a fi obligatoriu. În acest caz, angajatorii pot permite accesul la aceste profesii în lipsa unei proceduri de înregistrare la autoritatea competentă, având însă posibilitatea să solicite ulterior îndeplinirea acestei formalități.

Lista profesiilor reglementate în Marea Britanie, autoritățile competente cu recunoașterea calificărilor profesionale și datele de contact se regăsesc pe site-ul Departamentului britanic pentru Inovație, Universități și Aptitudini (Depart. for Innovation, Universities and Skills - DIUS):

http://www.dfes.gov.uk/europeopen/eutouk/eutouk_search_form.shtml

Serviciile oferite de către Camera Asistenților medicali din Marea Britanie (UK NARIC) sunt:

- emiterea unei Scrisori de Comparabilitate (Letter of Comparability) și efectuarea traducerii diplomei din statul de origine în limba engleză (Letter of Comparability with Translation Waiver);

- elaborarea unui Raport privind Parcursul Profesional (Career Path Report) care, pe lângă încadrarea diplomei în sistemul britanic de învățământ, indică etapele care trebuie urmate pentru continuarea studiilor sau obținerii accesului la o anumită profesie.

Pentru informații privind serviciile UK NARIC, procedurile, termenele și comisiunile aplicabile, vizitați www.naric.org.uk, sau contactați această autoritate prin e-mail (info@naric.org.uk) sau telefonic (+44 (0)871 330 7033 sau + 44 1242 258621).

Aplicantul ca asistent medical trebuie să depună o cerere de examinare la Autoritatea competentă, însoțită de următoarele documente: Curriculum Vitae, declarație de eligibilitate, documente de studii universitare în original sau copie legalizată, foaia matricolă / suplimentul la diplomă în original sau copie legalizată, copie după actul de identitate/pașaport, matricea comparativă partea 1 (studii universitare de licență în asistent medical), matricea comparativă partea 2 (studii universitare de master în asistent medical), anexă la matricea comparativă ce confirmă numărul de cuvinte utilizate (datată și semnată), planul de învățământ / programe analitice / structura cursurilor, taxa de examinare de 1390 lire, o fotografie tip pașaport, copie a certificatului de căsătorie dacă și-a schimbat numele, certificatul IELTS de competență de limba engleză.

După promovarea examenului, asistentul medicalul trebuie să depună o cerere de înregistrare la UK NARIC. Aplicația se poate face online sau prin poștă. Pentru aplicația prin poștă formularul de aplicație se poate descărca de la link-ul:

<http://www.arb.org.uk/Upload/40127-ARB-Form-E-UK-PR.pdf>.

Cererea trebuie să fie însoțită de o copie după cartea de identitate, adresa oficială a sediului unde își exercită profesia, dovada calificărilor corespunzătoare și dovada achitării taxelor de aplicare (35 lire) și de înregistrare (246 lire plătibile în patru tranșe).

2.6. Atestarea și certificarea în vederea exercitării profesiei de asistent medical în

Danemarca

Exercitarea profesiei de asistent medical în Marea Britanie este reglementată de art. 31 din Directiva privind recunoașterea calificărilor profesionale 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului.

Autoritatea competentă în domeniul atestării și certificării profesiei de asistent medical este Sundhedsstyrelsen (National Board of Health) – echivalentul danez pentru Ministerul Sănătății (MS). Adresa: Axel Heides Gade 1 | 2300 Copenhagen S, Denmark | Phone +45 72 22 74 00 | sst@sst.dk, Danish Agency for Universities and Internationalisation, (+45) 33 95 12 00, or write to kontaktpunkt@ui.dk.

Informații privind procedura de atestare și certificare a profesiei de asistent medical în Danemarca pot fi accesate la adresa

http://www.sst.dk/English/Education_and_authorization/Nurse.aspx.

Pentru asistenții medicali care au obținut calificarea într-o țară non UE, testul de limba daneză este obligatoriu, precum și teste specifice de cunoștințe profesionale, după caz.

Pentru o profesie reglementată, pentru activitate doar temporară, de regulă se solicită doar completarea unei declarații, către autoritatea competentă de reglementare. Mai multe informații la link+ul:

<http://fivu.dk/en/education-and-institutions/recognition-and-transparency/regulated-professions>

2.7 Atestarea și certificarea în vederea exercitării profesiei de asistent medical în Olanda

Exercitarea profesiei de asistent medical în Marea Britanie este reglementată de art. 31 din Directiva privind recunoașterea calificărilor profesionale 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului. Totodată, în Olanda funcționează Registrul BIG, cu reglementări interne deosebit de severe. Acesta este o bază de date cu lucrătorii din domeniul sanitar. Opt profesii specifice de asistență medicală au un registru oficial central: stomatologi, medici, psihologi din sănătate, moașe, asistenți medicali, farmaciști, fizioterapeuți și psihoterapeuți. Se protejează pacienții împotriva tratamentelor necorespunzătoare de către furnizorul de asistență medicală. Conține datele a peste 400 000 persoane. Inregistrarea în BIG este obligatorie, în exercitarea profesiei medicale. În absența înregistrării este pasibilă o pedeapsă.

Includerea în Registrul BIG este supusă anumitor condiții, în funcție de țara în care s-a obținut diploma sau alte calificări[24].

Pe lângă documentele de studiu, pentru atestarea și certificarea în vederea exercitării profesiei de asistent medical se apelează și la evaluarea prin teste a cunoștințelor generale și profesionale, dar și la: proba de limba olandeză, proba limba engleză citit, probă în tehnologia informației computerizate, cunoștințe de bază, probă la cunoașterea sistemului olandez de sănătate, cunoștințe medicale de bază și clinice, abilități clinice.

Testele de evaluare definesc rezultatele “admis” sau “respins”. Rezultatul combinat al tuturor evaluărilor oferă o impresie generală asupra nivelului de cunoștințe și abilităților aplicantului. După promovare aplicantul este supus la testarea profesională, cu taxă.

În majoritatea cazurilor, procedura de evaluare continuă cu "interviul de consiliere", susținut cu o comisie formată din membri ai Comisiei calificărilor de sănătate externe (CBGV).

În funcție de rezultatul evaluărilor se pot stabili trei variante de lucru:

1. acces la practicarea ocupației,
2. stabilirea de cursuri suplimentare pentru 30 - 180 de credite (0.5-3 ani), după caz,
3. refacerea întregului program de studiu pentru specialitatea medicală dorită.

Legea BIG enumeră "proceduri rezervate", adică intervenții medicale care ar putea reprezenta un risc inacceptabil pentru siguranța pacienților, efectuate de către o persoană neabilitată. Se includ injecții, puncții (epidurale), cateterism și administrarea de anestezice generale.

Reglementarea privind experiența profesională – va intra în vigoare începând cu data de 31 decembrie 2014.

Orice student care absolvă după 31 decembrie 2014 și dorește să se înscrie în Țările de Jos în calitate de asistent medical, este obligat să finalizeze o perioadă de acumulare de experiență profesională, program în care aplicanții se pregătesc pentru exercitarea satisfăcătoare a profesiei lor. După această perioadă, în care dobândește doi ani de experiență profesională, în practică, sub supravegherea personalului cu experiență (mentori), se pot înscrie în Registrul BIG.

Biroul BIG are obligația legală să elaboreze norme detaliate pentru structura acestei perioade. Aceste reguli vor fi plasate sub normele profesionale din 2012. Reglementările oferă claritate cu privire la nivelul de cunoștințe, înțelegere și aptitudini pe care o persoană ar trebui să le dețină după ce a parcurs perioada de doi ani de experiență profesională. Acestea oferă de asemenea, un răspuns clar cu privire la structura acestei perioade, supravegherea mentorului și a modului în care perioada de experiență profesională trebuie să fie încheiată.

O bază importantă pentru reglementările în ceea ce privește conținutul este recomandarea publicată în martie 2011 de către grupul de proiect WAT prin Ordin al Biroului BIG. Acesta implică toate instituțiile de învățământ, în pregătirea și reglementarea experienței profesionale. Organizațiile profesionale sunt, de asemenea, un partener de discuție important. Toate persoanele înregistrate în registru precum și alte părți interesate pot prezenta punctul de vedere cu privire la conținutul și completările pe care le consideră necesare.

2.8 Atestarea și certificarea în vederea exercitării profesiei de asistent medical în Germania

Exercitarea profesiei de asistent medical în Germania este reglementată de art. 31 din Directiva privind recunoașterea calificărilor profesionale 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului. Atestarea și certificarea în profesia de asistent medical în Germania este reglementată de legislația landurilor. Profesia de asistent medical este reglementată în majoritatea landurilor, cu două excepții: în landul Hesse și în landul Rinul de Nord – Westphalia titlul de asistent medical este protejat, dar profesia nu este reglementată [21, 22].

În conformitate cu legislația care reglementează profesia de asistent medical, titlul de asistent medical este protejat. Titlul este acordat după înregistrarea în Registrul asistenților medicali, gestionat de Camera asistenților medicali din landul respectiv.

Înregistrarea în registrul profesional se face pe baza cererii, diploma profesională, certificatul de examinare sau alte dovezi relevante de pregătire în domeniul asistenței medicale în conformitate cu articolul 46, 47 și 49 din Directiva 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului, privind recunoașterea calificărilor profesionale și experiență practică relevantă de 2 ani [5]. Aplicarea pentru atestare și certificare profesională intră sub incidența camerelor profesionale relevante din cele 16 landuri.

Competența pentru atestarea și certificarea în profesia de asistent medical revine autorității de land, care administrează profesia și în a cărei rază de competență își are domiciliul aplicantul. Dacă acesta este cetățean al unui stat membru UE, al Spațiului Economic European sau al Confederației Helvetice, recunoașterea se aplică conform prevederilor din Directivele UE în materie.

Aplicantul contactează structurile locale ale Agenției Federale a Muncii, care oferă informații cu privire la probleme referitoare la posibilitatea de a lucra în Germania și acordarea de permise de muncă. Adresă: Regensburgerstr.104, 90478 Nurnberg.Telefon: +49-0911.179.0, Fax: +49-0911.179.21.23. E-mail: zentrale@arbeitsagentur.de .

În 2005 în Germania a fost implementat sistemul Bologna, iar în prezent este în curs de realizare un cadru național al calificărilor. Informații suplimentare pot fi obținute de pe site-ul Deutscher Qualifikationsrahmen (DQR) - dem gemeinsamen Internetportal des Bundesministeriums für Bildung und Forschung und der Kultusministerkonferenz: www.deutscherqualifikationsrahmen.de/.

Deși Germania nu are un clasament oficial, începând cu anul 2002 Center for Higher Education Development (CHE), în cooperare cu **Stern Weekly Magazine** publică un clasament anual care include un număr mare de instituții. Sarcina principală a agenției independente Akkreditierungsrat este de a acredita organizațiile specifice care fac evaluarea programelor de studii. Akkreditierungsrat are 17 membri, reprezentând statele federale, instituțiile de învățământ superior, studenți, angajatori, angajați și, de asemenea, reprezentanții internaționali. Numai în condiții excepționale Akkreditierungsrat poate evalua programe de studii.

III. PROCESELE DE RECUNOȘTERE A CALIFICĂRILOR DOBÂNDITE ÎN ALTE STATE MEMBRE ALE UNIUNII EUROPENE

3.1. Cadrul general al procesului de recunoaștere a calificărilor /profesiilor reglementate în Uniunea Europeană

La nivelul Uniunii Europene există instrumente clare ce favorizează transferul calificărilor și competențelor în scopuri academice sau profesionale. Scopul implementării acestor instrumente este facilitarea dreptului la libera circulație a cetățenilor, mai exact asigurarea dreptului individului de a exercita o activitate profesională sau de a se forma într-un stat membru.

Există două tipuri de astfel de instrumente: a) sistemul de recunoaștere a calificărilor pentru profesii reglementate și b) instrumente care vizează să asigure vizibilitatea competențelor și calificărilor la scară europeană: Europass și punctele naționale de referință pentru calificări profesionale.

În fiecare stat membru există două puncte de informare, respectiv Punctul Național de Referință pentru calificări profesionale și Rețeaua ENIC-NARIC.

O persoană care a studiat într-o țară membră UE poate cere recunoașterea în altă țară membră UE, cu scopul de a-și continua studiile sau de a-și exercita profesia. Recunoașterea calificărilor este responsabilitatea organismelor de recunoaștere, existente în fiecare țară. Există două tipuri de recunoaștere “internațională”:

□ Recunoașterea academică, care permite applicantului să urmeze, sau să continue studiile, sau îi conferă dreptul de a folosi un titlu național sau un grad profesional în țara gazdă pe baza titlului sau gradului dobândit în țara de origine;

□ Recunoașterea profesională, care se referă la metodologiile și procedurile de evaluare în scopul practicării profesiei/ ocupației.

Recunoașterea academică și recunoașterea profesională au obiective diferite și în majoritatea statelor membre UE sunt abordate diferit, cu instrumente diferite. Fiecare țară UE are propriul sistem de profesii reglementate. Astfel, o profesie poate fi reglementată într-o țară membră UE și poate să nu fie reglementată în alta. În țara în care profesia este reglementată, solicitantul trebuie să meargă pe linia recunoașterii academice pentru a-și exercita profesia, în timp ce în țara în care profesia nu este reglementată se merge pe linia recunoașterii profesionale. Sunt și alte situații, ca de exemplu în Marea Britanie, unde calificarea profesională (pentru anumite profesii) se dobândește după o completarea studiilor universitare cu o pregătire profesională specifică de nivel postuniversitar asigurată de furnizorii autorizați de formare profesională. În astfel de situații cerințele profesionale sunt stabilite de o lege națională sau de organizații profesionale.

În cazul profesiei de asistent medical condițiile minime de formare sunt armonizate la nivel european prin Directiva 2005/36/CE privind recunoașterea calificărilor profesionale a Parlamentului European și a Consiliului European, profesia intrând în categoria așa-numitelor profesii sectoriale. Directiva 2005/36/CE privind recunoașterea calificărilor profesionale prevede două situații: persoane care doresc să practice profesia cu caracter permanent, respectiv care doresc să practice profesia temporar în alt stat membru UE.

De asemenea, regulile stabilite de Directiva 2005/36/CE privind recunoașterea calificărilor profesionale se aplică diferit, astfel:

1. Dacă aplicantul dorește să lucreze sau să studieze într-un alt stat membru UE – regulile stabilite de Directiva 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului, privind recunoașterea calificărilor profesionale se aplică doar pentru cei cu formarea profesională finalizată care doresc să-și exercite profesia în alt stat membru UE, nu și celor care doresc să-și continue studiile în alt stat membru UE. Aceștia din urmă trebuie să se adreseze Centrelor de Informare de Recunoaștere Academică (NARIC) pentru informații legate de recunoașterea academică a diplomelor - <http://www.enic-naric.net/>.

2. Naționalitatea cetățeanului – regulile stabilite de Directiva 2005/36/CE privind recunoașterea calificărilor profesionale se aplică doar cetățenilor a 30 de țări: cele 27 de țări membre ale Uniunii Europene, plus Islanda, Norvegia și Lichtenstein. Pentru a beneficia de prevederile Directivei 2005/36/CE privind recunoașterea calificărilor profesionale, la momentul aplicării pentru recunoaștere, asistent medical trebuie să fie cetățean al uneia dintre aceste țări. Se aplică de asemenea și celor cu naționalitate dublă. Exemplu: un asistent medical cetățean brazilian care are și cetățenie portugheză. Directiva se aplică și cetățenilor altor țări (în afara celor 30) care sunt membri ai familiei unui cetățean UE. Exemplu: Un asistent medical brazilian care deține o diplomă de asistent medical obținută în Portugalia, căsătorit cu un cetățean portughez. Dacă familia decide să se stabilească în Franța, cetățeanul poate beneficia de recunoașterea profesiei de asistent medical în Franța conform Directivei 2005/36/CE privind recunoașterea calificărilor profesionale.

3. În ce țară a fost obținută calificarea - Directiva 2005/36/CE privind recunoașterea calificărilor profesionale se aplică doar dacă asistentul medical a obținut calificarea profesională în unul dintre cele 30 de state prevăzute de directivă. Se consideră calificarea profesională de asistent medical obținută într-un stat membru dacă aplicantul a obținut o diplomă de absolvire a unui program de studii în asistent medical, cu durata minimă prevăzută în directivă, într-un stat membru UE. Nu se aplică pentru cetățenii UE care au obținut calificarea profesională în alt stat. Exemplu: Un cetățean francez care a obținut calificarea de asistent medical în Canada și dorește să practice asistent medicalura în Franța – prima recunoaștere a calificării lui într-un stat UE se supune legislației naționale a Franței.

Furnizarea temporară de servicii în profesia de asistent medical

Asistentul medical care este legal stabilit într-un stat membru și dorește să furnizeze temporar servicii în domeniul asistent medicalurii în alt stat membru UE va face acest lucru conform prevederilor Directivei 2005/36/CE privind recunoașterea calificărilor profesionale referitoare la furnizarea temporară de servicii. Regulile pentru furnizarea temporară de servicii sunt mult mai flexibile decât cele pentru stabilire.

Condițiile pe care trebuie să le îndeplinească un asistent medical pentru furnizarea temporară de servicii profesionale într-un alt stat membru UE sunt:

- Să fie stabilit legal într-unul dintre cele 27 de state membre UE sau într-una dintre țările: Norvegia, Islanda, Lichtenstein. În acest caz asistentul medical beneficiază de recunoaștere automată a calificării, dacă posedă calificarea provăzută de statul membru respectiv în Anexa 5 a Directivei 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind recunoașterea calificărilor profesionale. Această calificare trebuie să atesteze o formare cel puțin de nivelul minim stabilit de Directivă.

- Este fizic pe teritoriul statului membru UE în care dorește să presteze activitatea profesională temporară.

Conform definiției din Directiva 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind recunoașterea calificărilor profesionale, o persoană este legal stabilită dacă îndeplinește toate condițiile pentru a practica profesia într-un stat membru și dacă nu este subiectul nici unei restricții, chiar și temporare, a dreptului de practică profesională. Resortisantul poate fi legal stabilit într-un stat membru UE ca angajat sau ca profesionist autonom și nu este obligatoriu să practice activ profesia în momentul aplicației.

Exemplu: Un asistent medical francez înscris în registrul profesional din Franța este legal stabilit chiar dacă nu practică activ profesia în momentul respectiv în Franța. Acesta poate cere dreptul de prestare temporară de servicii în Germania. Pe de altă parte, dacă asistentul medical nu este înscris în registrul profesional, nu este considerat legal stabilit.

Declarația. Pentru prima prestare temporară de servicii pe teritoriul unui stat membru UE, este posibil să fie necesară depunerea unei declarații prin care applicantul să informeze autoritatea competentă din statul respectiv despre această intenție. Directiva 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind recunoașterea calificărilor profesionale, nu obligă statele membre UE să solicite o astfel de declarație, este o opțiune pe care fiecare stat o poate aplica în limitele directivei. Dacă statul membru alege să solicite o astfel de declarație, aceasta este valabilă timp de un an. După aceea, dacă applicantul dorește să furnizeze în continuare servicii în regim temporar, este necesar să depună o nouă declarație, valabilă tot un an.

Declarația trebuie să fie redactată în scris, dar poate fi trimisă atât ca scrisoare, cât și ca fax, e-mail etc. Ea poate fi trimisă oricând înainte de furnizarea pentru prima dată a

serviciului profesional. În unele state membre UE trebuie luat în considerație faptul că este necesar un timp de până la 5 luni pentru a o examina.

Pentru a afla autoritatea competentă din statul membru de adresare a declarației pentru prestarea temporară de servicii profesionale, asistentul medical poate consulta punctele naționale de contact vizualizate la următorul link:

http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/docs/contact-points/infopoints_en.pdf.

În declarație se includ următoarele informații: numele complet, informații de contact (adresă, număr de telefon, adresă de e-mail etc.), naționalitatea, profesia pentru care aplicantul este calificat în statul membru UE unde este stabilit legal și profesia pe care dorește să o exercite în statul membru gazdă. De asemenea trebuie furnizate informații legate de asigurarea de răspundere profesională: numele companiei de asigurări și numărul de contact. De asemenea, se menționează dacă aplicantul dorește să presteze temporar activități profesionale pe teritoriul respectivului stat membru pentru prima dată sau dacă aplică pentru o înnoire a autorizației.

Statul membru gazdă nu poate sub nicio formă să-i ceară resortisantului să precizeze în declarație locul și/sau data și/sau durata serviciului prestat pe teritoriul său, nici să furnizeze o adresă de pe teritoriul său unde își va desfășura activitatea.

Documente ce pot fi solicitate odată cu declarația:

- dovada naționalității,
- document care să certifice faptul că aplicantul este legal stabilit într-un stat membru și că nu are interdicție de a practica profesia nici măcar temporară – atestat de la autoritatea competentă din statul membru de stabilire și copie după certificatul de liberă practică, evidența calificărilor profesionale,
- dovada că nu a fost condamnat niciodată pentru fapte deosebit de grave, dacă dorește să lucreze în domenii de înaltă securitate și statul membru UE solicită același lucru și pentru cetățenii săi.

Autoritatea competentă din statul membru gazdă nu poate solicita originale ale documentelor, dar poate cere copii legalizate ale documentelor principale, cum ar fi cele care

se referă la calificările profesionale și documentele care dovedesc experiența profesională. Dacă aplicantul nu poate furniza copii legalizate ale acestora, autoritatea competentă are obligația de a verifica autenticitatea documentelor respective prin consultare cu statul membru UE unde resortisantul este legal stabilit.

În cazul profesiei de asistent medical nu este necesară solicitarea de traduceri autorizate ale documentelor, deoarece calificările sunt cuprinse în Anexa V la Directiva 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind recunoașterea calificărilor profesionale, cu denumirile lor originale, și pot fi verificate cu ușurință de către autoritatea competentă.

Odată ce a fost trimisă declarația, resortisantul poate să înceapă imediat să lucreze pe teritoriul statului membru gazdă, nu trebuie să aștepte răspunsul din partea autorității competente, cu excepția situațiilor în care activitatea sa implică o potențială amenințare la sănătatea publică sau la siguranță.

Dacă titlul profesional deținut de asistent medical nu se regăsește în Anexa V la Directiva 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind recunoașterea calificărilor profesionale, aplicantul nu beneficiază de recunoaștere automată și calificarea acestuia va fi examinată de autoritatea competentă din statul membru gazdă. În acest caz autoritatea competentă poate solicita următoarele tipuri de informații despre formarea profesională a aplicantului: durata totală a studiilor, disciplinele studiate și numărul de ore, raportul dintre volumul activităților de cursururi teoretice și aplicațiile practice, experiența profesională, formarea continuă – cursuri și seminarii urmate pentru completarea studiilor.

Decizia autorității competente poate fi:

1. Autoritatea competentă poate decide să nu verifice calificarea profesională a resortisantului și să-i acorde dreptul de furnizare temporară de servicii.
2. Autoritatea competentă poate decide să verifice calificarea profesională a resortisantului și:
 - b) să-l autorizeze să furnizeze serviciul,
 - c) să-i interzică să furnizeze serviciul,

d) să-i solicite să adopte măsuri adiționale – în acest caz doar după ce au fost îndeplinite aceste măsuri resortisantul va fi informat de decizia autorității competente, care poate fi de autorizare pentru furnizarea de servicii, sau de interdicție.

Măsurile compensatorii. Autoritatea competentă îl poate obliga pe aplicant la adoptarea unor măsuri adiționale dacă există diferențe substanțiale între formarea profesională absolvită de acesta și cea din țara gazdă. Acestea se adoptă doar în cazul în care experiența profesională a cetățeanului și/sau cursurile de formare profesională continuă absolvite nu sunt de natură a compensa diferențele de formare inițială. Măsurile compensatorii pot fi sub forma unui test de aptitudini sau sub forma unei perioade de stagiu profesional.

Termenul în care autoritatea competentă din statul membru gazdă ia o decizie referitoare la furnizarea temporară de servicii profesionale este între o lună de la primirea aplicațiilor și a documentelor suport (în cazul în care nu există probleme de procesare a dosarului) și patru luni de la primirea aplicațiilor și a documentelor suport (în cazul în care sunt întâmpinate probleme de procesare a dosarului). Dacă autoritatea competentă decide aplicarea de măsuri compensatorii, decizia va fi luată abia după îndeplinirea de către aplicant a acestei condiții. În acest caz aplicantul trebuie să adopte măsurile compensatorii în luna imediat următoare deciziei.

Dacă asistentul medical îndeplinește toate condițiile legate de libertatea furnizării de servicii, prevăzute de legislația națională a statului membru gazdă de transpunere a Directivei 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind recunoașterea calificărilor profesionale și autoritatea competentă nu răspunde în perioada prevăzută, după ce această perioadă s-a încheiat el poate furniza serviciul pe teritoriul statului membru gazdă.

În timpul furnizării temporare de servicii pe teritoriul unui stat membru UE aplicantul trebuie să respecte toate regulile profesionale și de conduită relaționate cu profesia sa, în vigoare în respectivul stat. În schimb este exceptat de obligația de a se înregistra la organizația sau forul profesional relevant din statul respectiv și de asigurarea de răspundere profesională.

Exercitarea profesiei de asistent medical cu caracter permanent pe teritoriul unui alt stat membru UE.

Când un asistent medical dorește să se stabilească într-un alt stat membru UE pentru a-și exercita profesia, calificarea lui va fi verificată mai amănunțit și formalitățile pe care trebuie să le îndeplinească sunt mai complexe.

Pentru a afla care este autoritatea competentă din statul membru către care trebuie să trimită dosarul pentru recunoașterea calificării profesionale, asistentul medical poate consulta punctele naționale de contact.

Documentele care trebuie să însoțească aplicația sunt:

- dovada naționalității,
- dovada atestării competențelor profesionale sau calificării care îi dă aplicantului acces la profesia de asistent medical,
- dovada experienței profesionale în cazul în care calificarea este obținută într-un al treilea stat non-membru UE și este deja recunoscută într-un alt stat membru UE – în acest caz autoritatea competentă din statul în care aplicantul dorește să se stabilească poate solicita un certificat eliberat de autoritatea competentă din statul membru UE în care el are deja calificarea recunoscută, care să ateste că acesta și-a exercitat profesia pe teritoriul respectivului stat membru UE timp de cel puțin 3 ani,
- dovada integrității profesionale, reputației morale – o declarație din care să reiasă că nu a fost suspendat de la practicarea profesiei datorită unor abateri profesionale grave sau penale,
- certificat medical din care să reiasă că starea de sănătate îi permite practicarea în bune condiții a profesiei,
- dovada situației financiare și asigurarea de sănătate,
- certificat de complianță – emis de statul membru de origine și care să ateste corespondența dintre calificarea solicitantului și cea cuprinsă în Anexa V la Directiva 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind recunoașterea calificărilor profesionale.

În cazul în care calificarea asistent medical nu este prevăzută în Anexa V sau VI sau în alte situații specifice descrise de Directiva 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind recunoașterea calificărilor profesionale – un atestat emis de statul membru de origine privind exercitarea efectivă și legală a profesiei timp de cel puțin 3 ani consecutivi din ultimii cinci ani.

În anumite cazuri, atestatul trebuie de asemenea să stipuleze că solicitantul este autorizat să folosească titlul de asistent medical în statul membru de origine înainte de data stipulată în Directiva 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului, privind recunoașterea calificărilor profesionale pentru statul membru respectiv. Pentru documentare:

http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/docs/contact-points/infopoints_en.pdf

Autoritatea competentă din statul membru gazdă nu poate solicita originale ale documentelor, dar poate cere copii legalizate ale documentelor principale, cum ar fi calificările profesionale și documentele care dovedesc experiența profesională. Dacă cetățeanul nu poate furniza copii legalizate ale acestora, autoritatea competentă are obligația de a verifica autenticitatea documentelor respective prin consultare cu instituțiile din statul membru UE unde resortisantul este legal stabilit.

În cazul profesiei de asistent medical nu este necesară solicitarea de traduceri autorizate ale documentelor, deoarece calificările sunt cuprinse în Anexa V la Directiva 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului, privind recunoașterea calificărilor profesionale cu denumirile lor originale și pot fi verificate cu ușurință de către autoritatea competentă.

Perioada de procesare a aplicației. În primul rând autoritatea competentă trebuie să informeze applicantul în termen de o lună în legătură cu primirea aplicației și dacă există documente lipsă.

Autoritatea competentă trebuie să ia o decizie într-un termen de maxim trei luni de la primirea dosarului complet, pentru cazurile care se încadrează în regulile de recunoaștere automată și în maxim cinci luni pentru cazurile care se încadrează în regulile generale de recunoaștere.

Recunoașterea îi dă aplicantului dreptul de a-și practica profesia pe teritoriul respectivului stat membru UE la fel ca orice alt cetățean al statului respectiv care beneficiază de același drept. Cu alte cuvinte, el trebuie să se supună aceluiași legi, reglementări, prevederi administrative și cod de practică profesională, cărora se supun și cetățenii statului membru UE gazdă.

Recunoașterea automată a calificării de asistent medical

Pentru a beneficia de recunoaștere automată, asistent medical trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

- să dețină o calificare precizată de statul membru respectiv în Directiva 2005/36/CE privind recunoașterea calificărilor profesionale, Anexa V, calificarea trebuie să ateste o perioadă de formare care îndeplinește cerințele minime stabilite de Directiva 2005/36/CE privind recunoașterea calificărilor profesionale. Acest lucru este valabil, de regulă, dacă formarea universitară a candidatului a început după anul de referință cuprins în Anexa V la calificarea și statul membru UE respectiv, și nu înainte de acesta,

Exemplu: Un asistent medical spaniol care deține o calificare formală „titlu oficial de arhitecto” obținută la Universidad Europea de Madrid, și care și-a început studiile cel mai devreme în anul universitar 1998/1999 (Anexa V, punctul 5.1.7.) poate beneficia de recunoaștere automată.

Un asistent medical italian ce deține calificarea formală și care și-a început studiile după anul universitar 1999/2000, dar nu a obținut „diploma di abilitazione all esercizio indipendente della professione”, necesară în Italia în completarea calificării universitare (Anexa V, punctul 5.1.7.), nu poate beneficia de recunoaștere automată.

SOLVIT este o rețea de soluționare a problemelor, în cadrul căreia statele membre ale UE conlucrează, fără utilizarea procedurilor legale, pentru a rezolva problemele apărute de aplicarea necorespunzătoare a legislației privind piața internă de către autoritățile publice. În fiecare stat, membru al Uniunii Europene, există un centru SOLVIT, care furnizează aceste servicii în mod gratuit. SOLVIT se ocupă de problemele transfrontaliere între o firmă sau un cetățean, pe de o parte, și o autoritate publică pe de alta, acolo unde există posibilitatea ca

legislația comunitară să fi fost aplicată în mod necorespunzător. Domeniile în care frecvența problemelor este mare și există reclamații pentru a fi tratate prin SOLVIT sunt: recunoașterea profesională a calificărilor și diplomelor; accesul la educație; permise de ședere; drepturile la vot; securitatea socială; drepturile de ocupare a unui loc de muncă; permisele de conducere; înregistrarea vehiculelor cu motor; controlul de frontieră; accesul pe piață al produselor; accesul pe piață al serviciilor; stabilirea ca independent; achizițiile publice; impozitarea; libera circulație a capitalurilor și a plăților.

În fiecare stat membru al Uniunii Europene există un centru SOLVIT care furnizează aceste servicii în mod gratuit.

Orice reclamație prin SOLVIT implică pentru rezolvare patru etape:

Etapa 1 – acceptarea cazului, se verifică baza legală, dacă documentele incluse în bază de către centrul de origine nu sunt suficiente se solicită documente suplimentare;

Etapa 2 – obținerea soluției: se contactează autoritatea competentă implicată în cazul reclamat și se colaborează cu aceasta în vederea obținerii unei soluții corecte și în conformitate cu legislația europeană; Etapa 3 – propunerea soluției (implementată sau nu) - soluția trebuie să fie reală, practică și în conformitate cu legislația europeană;

Etapa 4 – dacă soluția nu a fost implementată în momentul propunerii, se face monitorizarea acesteia - un caz este soluționat, doar atunci când soluția este implementată și rezolvă problema clientului.

Statele membre ar trebui să își intensifice eforturile pentru a se asigura că persoanele fizice și firmele pot face uz în mod eficient de drepturile lor legate de piața unică, garantând o aplicare eficace și o punere în executare a legislației privind piața unică de către instanțele naționale, prin furnizarea de informații de bună calitate, instrumente și proceduri de e-guvernare, precum și prin realizarea de investiții în mecanisme destinate soluționării rapide a problemelor. Potențialul SOLVIT este încă insuficient exploatat ca instrument cheie de soluționare a problemelor la nivel național/european, parțial din cauza personalului insuficient din diverse centre ale SOLVIT și în aceeași măsură datorită informării insuficiente a cetățenilor europeni despre competențele acestor centre.

Centrele SOLVIT din cele opt state membre cuprinse în acest ghid sunt:

SOLVIT Italia: Presidenza Consiglio Ministri, Dipartimento Politiche Comunitarie, Piazza Nicosia 20, IT - 00186 Roma, Tel. +39 06 677 95 844, Fax. +39 06 677 95 044, solvit@palazzo-chigi.it .

SOLVIT Republica Cehă: Odbor vnitřního trhu a služeb EU, Ministerstvo průmyslu a obchodu, Na Františku 32, CZ - 11015 Praha 1, Tel. +420 22 422 1701, Fax. +420 22 485 3079, solvit@mpo.cz .

SOLVIT Danemarca: Danish Business Authority (Internal Market Centre), Langelinie Allé 17, DK – 2100 Copenhagen, Tel. +45 35 46 62 00 (the hotline), Tel. +45 35 46 66 16, Tel. +45 35 46 66 73, SOLVIT@erst.dk .

SOLVIT Germania: Bundesministerium für Wirtschaft und Technologie, Scharnhorststr. 34-37, DE - 10115 Berlin, Fax. +49 3018 615 5379, solvit@bmwi.bund.de .

SOLVIT Spania: SOLVIT – España, Ministerio de Asuntos Exteriores y de Cooperación, Serrano Galvache 26, ES - 28033 Madrid, Tel. +34 91 379 9999, Fax. +34 91 394 8684, solvit@ue.maec.es .

SOLVIT Olanda: Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, Bezuidenhoutseweg 30, Postbus 20101, NL - 2500 EC, Den Haag, Tel. +31 70 3797708, Fax. +31 70 379 7014, solvit@mineleni.nl .

SOLVIT Austria: Bundesministerium für Wirtschaft, Familie und Jugend, SOLVIT Center, Abteilung C1/2, Stubenring 1, AT - 1010 Wien, Tel. +43 1 71100-5119, Tel. +43 1 71100 – 5293, Tel. +43 1 71100-5187, Fax. +43 1 71100-2207, solvit@bmwfj.gv.at .

SOLVIT Marea Britanie: Department for Business, Innovation and Skills, 1 Victoria Street, UK - London SW1H 0ET, Tel. +44 20 7215 2833, Fax. +44 20 7215 2234 solvit@bis.gsi.gov.uk .

În România Centrul SOLVIT are ca date de contact: Guvernul României, Departamentul pentru Afaceri Europene, Bvd. Aviatorilor nr. 50A, Sector 1, București 011854, România, Tel.:+4021.308.53.60, Fax:+4021.318.55.24, E-mail: solvit@dae.gov.ro.

3.2. Recunoașterea calificării de asistent medical în Italia

Italia a implementat Directiva 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului, privind recunoașterea calificărilor profesionale prin Decretul legislativ nr. 206 din 6 noiembrie 2007: “Attuazione della direttiva 2005/36/CE relativa al riconoscimento delle qualifiche professionali, nonché della direttiva 2006/100/CE che adegua determinate direttive sulla libera circolazione delle persone a seguito dell'adesione di Bulgaria e Romania”.

Prin acest decret se stabilesc regulile pe baza cărora cetățenii statelor membre UE pot exercita pe teritoriul Italiei profesia reglementată pentru care sunt calificați în statul membru de origine. Textul transpunerii se referă la așa numitele profesii “reglementate” definite la art. 4, alin. 1, lit. a) din acest decret. Decretul se aplică resortisanților statelor membre ale Uniunii Europene, care doresc să exercite pe teritoriul național italian, ca angajați sau autonomi – inclusiv liberi profesioniști, o profesie reglementată în baza unei calificări profesionale, obținute într-un stat membru al Uniunii Europene și condițiile în care se va permite exercitarea acestei profesii. De asemenea, certificarea competențelor se realizează în baza unor acte normative cu caracter general.

Profesia pe care solicitantul dorește să o exercite în teritoriul italian va fi cea pentru care a fost calificat în statul membru de origine în cazul în care activitățile sunt comparabile și poate fi exercitată în regim de stabilire sau de prestare transfrontalieră temporară și ocazională.

Pe baza prevederilor art. 56, alin. 4, și art. 57 din Directiva 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului, privind recunoașterea calificărilor profesionale, Departamentul pentru coordonarea politicilor comunitare de pe lângă Președenția Consiliului de Miniștri este coordonator național și Punct Național de Contact: Presidenza del Consiglio dei Ministri, Dipartimento Politiche Comunitarie, Ufficio Mercato Interno e Competitività, Piazza Nicosia 20, 0018 ROMA, ITALIA, e-mail:

puntonazionaledicontattoqualificheprofessionali@politicheeuropee.it,

Website: www.politichecomunitarie.it. Persoane de contact: Dott.ssa Lucia Monaco e-mail: lu.monaco@palazzochigi.it, Dott.ssa Maria Giuseppina Castellano e-mail: g.castellano@palazzochigi.it, Tel.: 0039 06 677 92 548- Fax: 0039 06 6779 5064.

Pentru recunoașterea calificărilor profesionale de asistent medical, Directiva 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului, privind recunoașterea calificărilor profesionale oferă un sistem bazat pe armonizarea preventivă a parcursului formării și care prevede recunoașterea automată.

Pentru recunoașterea în sistemul general, cererea de recunoaștere este adresată Autorității Competente din Statul Membru gazdă (Italia). Această cerere trebuie să fie însoțită de documente și certificate prevăzute în anexa VII la Directiva 2005/36/CE privind recunoașterea calificărilor profesionale.

De obicei, documentele solicitate în Italia pentru cetățenii UE care doresc să se stabilească în această țară sunt, conform Presidenza del Consiglio dei Ministri, DIPARTIMENTO PER L'INFORMAZIONE E L'EDITORIA - GUIDA ALL'UTENTE, Direttiva 2005/36/CEE relativa al riconoscimento delle qualifiche professionali, fiind:

1. copie a unui document de identitate valabil, în care nu există semnătura persoanei în cauză,
2. copie autentificată a calificării specifice profesiei vizate (cu indicarea examenelor susținute necesare pentru a determina posibila existență a unor diferențe semnificative față de formarea națională, prevăzute la articolul 14 din Directiva 2005/36/CE privind recunoașterea calificărilor profesionale),
3. copie autentificată a calificării specifice activității, în cazul când este prevăzută de țara în care s-a obținut Calificarea,
4. copie legalizată a înscrierii în Registrul Profesional al țării în care titlul a fost obținut, numai dacă sunt furnizate în această țară,
6. certificat care atestă că nu există obstacole penale sau profesionale în exercitarea profesiei, eliberat de autoritatea competent din țara de origine și / sau de proveniență,

7. certificat care prezintă în detaliu orice activitate de muncă în țara de origine, ca urmare a absolvirii calificării pentru care se solicită recunoașterea (inclusiv perioadele de instruire practică efectuată).

În cazul profesiilor reglementate și în România și în Italia, sunt necesare următoarele acte:

1. certificat sau altă atestare eliberată de către autoritatea competentă din România din care să rezulte că respectiva diplomă autorizează, în țara de proveniență, exercitarea profesiei solicitantului,

2. programa detaliată a studiilor cu indicarea clară a orelor efectuate și a subiectelor dezbătute pentru fiecare materie, cât și a numărului de ore de stagiu realizate, eliberată de școala care a emis diploma,

3. document care să ateste activitatea desfășurată în țara de origine sau de proveniență, ulterioară obținerii diplomei pentru care se solicită recunoașterea,

4. documente care să ateste stagii efectuate, a unor cursuri de specializare sau obținerea altor diplome.

Toate documentele scrise într-o limbă străină trebuie să fie însoțite de o traducere în limba italiană, certificată în conformitate cu textul original, eliberată de către Autoritatea diplomatică sau consulară italiană din țara care a emis diploma, sau de către un traducător oficial dintr-un tribunal italian. Utilizarea fotocopiilor de către cetățenii UE se face conform legii DPR 445/2000, care impune ca acestea să fie însoțite de o declarație de conformitate cu originalul pe proprie răspundere a aplicantului. Autoritățile pot verifica prin sondaj veridicitatea acestor declarații.

Documentele în original nu vor putea fi retrase ulterior de către interesat sau împuternicit, la încheierea procedurii de recunoaștere a diplomei.

Profesia de asistent medical este reglementată în Italia, iar autoritatea competentă este Ministero dell'istruzione, dell'università e della ricerca.

3.3. Recunoașterea calificării de asistent medical în Spania

Decretul Regal 1837/2008: “REAL DECRETO 1837/2008, de 8 de noviembre, por el que se incorporan al ordenamiento jurídico español la Directiva 2005/36/CE, del Parlamento Europeo y del Consejo, de 7 de septiembre de 2005, y la Directiva 2006/100/CE, del Consejo, de 20 de noviembre de 2006, relativas al reconocimiento de cualificaciones profesionales, así como a determinados aspectos del ejercicio de la profesión de abogado. BOE núm. 280, 46185-46320”, prezintă în Anexa VIII (Anexa L11a_2) lista alfabetică a profesiilor și activităților grupate în funcție de nivelul de pregătire existent în Spania pentru a accede la exercitarea profesiei, în corelație cu nivelurile descrise în articolul 19 (articolul 11 din Directiva 2005/36/CE privind recunoașterea calificărilor profesionale).

Profesia reglementată în Spania în domeniul asistenței medicale este cea de asistent medical, iar autoritatea competentă pentru recunoașterea profesională este Ministerul Sănătății. Recunoașterea pentru profesia de asistent medical în Spania se face direct, conform prevederilor Directivei 2005/36/CE privind recunoașterea calificărilor profesionale. Însă, dacă aplicantul nu îndeplinește condițiile minime de formare profesională prevăzute în directivă sau dacă diploma sa nu se regăsește în Anexa V, se aplică mecanismele de compensare comune statelor membre: test de aptitudini sau o perioadă de practică profesională, care se pun în aplicare înainte de recunoașterea titlului.

Dosarul pentru recunoașterea profesională cuprinde următoarele documente: cererea de recunoaștere a diplomei obținute într-o țară a UE adresată Ministerului Educației (model oficial standard), fotocopia legalizată al titlului academic și profesional, copie legalizată a dovezii de cetățenie, traducerea oficială în spaniolă a titlului academic și profesional. Rezultatul evaluării este Certificatul de recunoaștere a titlului profesional. După obținerea acestuia, asistentul medical are obligația de a se înscrie în colegiul profesional corespunzător regiunii în care dorește să se stabilească și are dreptul să practice profesia doar în regiunea respectivă.

Legislația privind recunoașterea profesională în Spania

Spania a implementat Directiva 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului, privind recunoașterea calificărilor profesionale prin Decretul regal 1837/8.11.2008: REAL DECRETO 1837/2008, de 8 de noviembre, por el que se incorporan al ordenamiento jurídico español la Directiva 2005/36/CE, del Parlamento Europeo y del Consejo, de 7 de septiembre de 2005, y la Directiva 2006/100/CE, del Consejo, de 20 de noviembre de 2006, relativas al reconocimiento de cualificaciones profesionales, así como a determinados aspectos del ejercicio de la profesión de abogado. BOE núm. 280, 46185-46320, care stabilește regulile pe baza cărora cetățenii statelor member UE pot exercita pe teritoriul spaniol profesia reglementată pentru care sunt calificați în propriul stat membru de origine.

În ceea ce privește procedura de recunoaștere în Spania se pot sintetiza următoarele:

Constă în recunoașterea calificărilor în Spania obținute de către resortisanți ai oricărui stat membru al UE, țări care fac parte din Spațiul Economic European (Islanda, Norvegia și Liechtenstein), Elveția și - atunci când este cazul - cetățeni din țări terțe, care sunt, de asemenea, cetățeni de oricare dintre cele de mai sus statele (dublă cetățenie), pentru admiterea la exercitarea unei profesii sau activități reglementate în Spania, cu aceleași efecte ca și în cazul în care ar fi obținut calificarea corespunzătoare Spaniei. Recunoașterea oficială dă dreptul aplicantului de a deveni membru al asociațiilor profesionale respective și de a practica profesia în acele activități atribuite exclusiv pentru grupul profesional respectiv.

Cererea trebuie să fie adresată direct de către solicitant, Secretariatului Asociației profesionale. Cererea are o formă standard și trebuie să fie însoțită de documente justificative (atât academice și profesionale), certificate însoțite de traducerea lor oficială în spaniolă (de către un traducător autorizat, orice Reprezentanța diplomatică sau Consatul spaniol sau în străinătate, de reprezentanța diplomatică sau consulară în Spania a țării de cetățenie deținute de solicitant).

Asistenții medicali sunt profesioniștii responsabili pentru acordarea de asistență medicală sub coordonarea medicului, precum și pentru a asigura buna dezvoltare profesională proprie. Profesia de asistent medical este o profesie reglementată în Spania. Asistenții

medicali sunt obligați, pentru dezvoltarea eficientă a activității lor, să se înregistreze la asociația profesională teritorială, atât cei care doresc să se stabilească în Spania cât și cei care doresc prestarea de servicii profesionale. Practica profesională va avea loc în condiții de concurență liberă și sub rezerva Legii cu privire la protecția concurenței și Legii concurenței neloiale, în ceea ce privește furnizarea de servicii și stabilirea remunerației lor. Alte aspecte ale practicii profesionale sunt reglementate de normele stabilite de asociația profesională de care aparține solicitantul.

Prestarea cu stabilire în Spania

Pasul 1. Recunoașterea titlului corespunzător - Sunt aceleași ca și cerințele generale pentru profesii reglementate.

Pasul 2. Înscrierea în asociația profesională din regiunea de prestare de servicii.

Documente: Documentele solicitate sunt aceleași pentru toate comunitățile autonome.

- formular de cerere completat,
- originalul sau copia legalizată a titlului de asistent medical sau a certificatului eliberat de universitate sau titlul recunoscut de organizația competentă,
- actul de identitate sau un alt act ce garantează că solicitantul este cetățean al unui stat membru UE,
- declarația de înregistrare în registrul contribuabililor sau certificat de înregistrare în asociația profesională,
- declarație privind responsabilitatea civilă,
- fotografii de licență (numărul lor urmează să fie stabilit de fiecare școală),
- formular specific fiecărui Colegiu.

Documentație suplimentară pentru prestatorul din alt stat membru:

- certificat emis de statul de origine, care atestă calificarea, însoțit de traducerea legalizată,
- declarația pe proprie răspundere că nu a fost înregistrat ca asistent medical, în nicio țară din UE și nu a practicat profesia asistent medical, în caz contrar: Adevărul din statul membru de origine că nu se află sub sancțiune disciplinară privind exercitarea profesiei.

Rezultat: Licențiere, numărul de înregistrare colegială și de licență, standardele de documentare pentru desfășurarea activității.

Reglementări privind schimbarea rezidenței: prevederi privind recunoașterea titlului profesional pentru persoanele deja rezidente în Spania care doresc să practice profesia în alta regiune autonomă a Spaniei.

Cerință: Certificatul de rezidență de la Colegiul Profesional de unde pleacă.

Documente: cerințele de documentare nu sunt uniforme pentru toate guvernele regionale, dar cele mai frecvente sunt:

- formular cerere completat,
- dovada modificării rezidenței (mutării dintr-o regiune în alta),
- certificat privind descărcarea de gestiune de la asociația profesională teritorială. În unele colegii (e.g. País Vasco) se solicita și certificatul de descărcare de gestiune de la rezidența anterioară.

- copie a certificatului emis de colegiu privind titlul profesional (ca organism profesional în cauză),

- date privind contul bancar. În unele colegii se solicită cecul care demonstrează plata taxei de înregistrare sau dovada plății.

- dovada contractării unei asigurări de responsabilitate profesională,

- copie după cartea de identitate.

Rezultat: Numărul de înregistrare în colegiul profesional și standardele de documentare pentru desfășurarea activității.

Prestare temporară de servicii în domeniul asistent medical.

Pasul 1. Comunicarea intercolegială în vederea exercitării profesiei

Asistentul medical prestează un serviciu pentru o perioadă delimitată într-o zonă teritorială diferită decât cea în care este autorizat. În acest caz el trebuie să fie înscris în colegiul profesional unde își desfășoară în mod obișnuit activitatea.

Documentele necesare sunt: Formular de comunicare între colegiile profesionale, completat de către organizația de origine și cea la care urmează să presteze asistentul medical care descrie serviciul care urmează să fie efectuat și demarcarea corespunzătoare.

Asistentul medical cetățean al unui stat membru UE ce urmează să presteze servicii pe teritoriul Spaniei trebuie să îndeplinească următoarele condiții în vederea accesului la activitate:

Pasul 1. Recunoașterea titlului - Condițiile prevăzute în acest pas sunt aceleași cu condițiile comune pentru profesiile reglementate.

Pasul 2. Înscrierea temporară în Colegiul profesional din regiunea respectivă, atât pentru cetățenii spanioli, cât și pentru prestatorii cetățeni ai unui stat membru UE. Înscrierea în acest caz este gratuită.

Documentele necesare un sunt aceleași pentru toate regiunile; mai jos sunt descrise cele comune:

- cerere – solicitare de înscriere în colegiu;
- certificat emis de statul de origine ce acreditează titlul profesional și traducerea oficială a acestuia,
- declarație privind asumarea responsabilității civile:
 - dacă asigurarea de răspundere civilă contractată un este spaniolă se adaugă traducerea legalizată a poliței și un certificat de validitate,
 - dacă un există asigurare de răspundere civilă contractată, se poate cere o asigurare așa cum este solicitată de colegiul respectiv.

Rezultat: Instrucțiuni și documente informative necesare pentru a exercita activitatea profesională.

3.4. Recunoașterea calificării de asistent medical în Cehia

Recunoașterea calificărilor profesionale și lista documentelor necesare sunt reglementate în Republica Cehă prin legea nr. 18 din 2004. La fel ca și în România, în Cehia există un punct de informare pentru recunoașterea calificărilor profesionale - Centrul de Recunoaștere a Calificărilor Profesionale similar Centrului Național de Recunoaștere și Echivalare a Diplomelor din România [10].

Centrul furnizează informații despre recunoașterea calificărilor profesionale și reglementările aplicate în Cehia pe baza Directivei 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului, privind recunoașterea calificărilor profesionale. Centrul coordonează activitățile autorităților de recunoaștere și reprezintă Cehia la Comisia Europeană. Datele de contact ale Centrului sunt: Ministerul Educației, Tineretului și Sportului, Centrul pentru Recunoașterea Calificărilor Profesionale, Departamentul de „Educație pentru adulți”.

Centrul gestionează bazele de date ce conțin profesiile reglementate și nereglementate din Cehia. Pentru fiecare profesie există cerințe de calificări, comisii de recunoaștere specifice și reglementări legale ce guvernează profesia în Cehia. Baza de date specifică tipului de profesie conține de asemenea informații privind procedura recunoașterii [1] și formularul de aplicație pentru recunoașterea unei calificări profesionale.

În cazul profesiilor reglementate punct de contact poate fi considerat mai degrabă Ministerul Sănătății, datorită faptului că este relevant prin numărul cel mai mare de profesii reglementate aflate în administrarea sa.

Ca și în România profesiile reglementate sunt recunoscute de autoritățile competente relevante numai prin depunerea unei aplicații, însoțită de documentele aferente: formular de aplicație în limba cehă, identificarea personală, document ce atestă naționalitatea candidatului, dovada calificărilor formale și chitanța ce atestă plata taxei administrative.

Autoritatea de recunoaștere va examina dacă aplicația și documentele atașate conțin toate informațiile necesare pentru a atesta calificările și luarea unei decizii. Dacă este necesar, autoritatea competentă îi va solicita applicantului informații suplimentare. După primirea dosarului comisia de recunoaștere a calificării este obligată, potrivit dispozițiilor din art. 24, paragraful 5 din Legea nr. 18 din 2004, să ia o decizie în cel mult 60 de zile. În cazuri complexe, autoritatea poate depăși acest termen dar este totuși obligată să ia o decizie într-o perioadă de 90 de zile [3]. Ca urmare a examinării aplicației depuse de către candidat, autoritatea competentă trebuie să ia o decizie care este conformă cu una din situațiile:

- calificarea profesională este recunoscută, sau
- comunică resortisantului metodele compensatorii, fie sub forma perioadei de stagiu, fie a unui test de aptitudini care trebuie susținute de către candidat, sau

- aplicația pentru recunoașterea calificării profesionale este respinsă.

Măsurile compensatorii se aplică de către comisia de recunoaștere numai dacă există diferențe substanțiale între competențele certificate ale applicantului și cele necesare practicării profesiei în Cehia.

Pe timpul perioadei de stagiu, candidatul prestează servicii sub supravegherea unei persoane competente profesional. O altă perioadă de pregătire ar putea face parte din această perioadă.

Durata perioadei de adaptare nu poate să depășească 3 ani.

Testul de aptitudini constă de regulă într-o probă scrisă și una orală. Ca regulă, este dat în limba cehă, în prezența unei comisii de recunoaștere reprezentativă pentru calificarea respectivă, universitate sau altă instituție, având în vedere specializarea resortisantului.

Examinarea constă în verificarea candidatului dacă deține cunoștințele și competențele necesare pentru practicarea profesiei, care nu au fost incluse în pregătirea anterioară a candidatului. Deciziile luate de comisiile autorității de recunoaștere, pot fi contestate în termen de 15 zile de la data anunțării deciziei. De asemenea deciziile neconforme pot fi atacate în instanță, prin acțiune civilă (art. 72 și art. 247 din Legea nr. 150/2002) în 2 luni de la data trimiterii deciziei comisiei de evaluare a dosarului.

Centrul NARIC CZ (Centrul pentru Studii Superioare / Centrul pentru Echivalarea Documentelor despre Educație – ENIC/NARIC, Udvou srpů 2024/2, 15000 Praha 5, Tel.: + 420257011335, Fax: + 420257531672, e-mail: naric@csvs.cz, web: www.naric.cz.) membru al rețelei UE ENIC din 1997, furnizează informații privind calificările pe studii superioare în Cehia și țărilor UE, astfel se facilitează inclusiv recunoașterea calificărilor profesionale a cetățenilor cehi plecați la muncă în străinătate.

De asemenea, Institutul Național de Educație Tehnică și Vocațională (NUOV): Institutul Național de Educație Tehnică și Vocațională, Weilova 1271/6, 102 00 Praha 10, Tel.: + 420 274 8 62 251 – 6, Fax: +420 274 863 380, E-mail. nuov@nuov.cz, web: www.nuov.cz, este un centru de consultanță pentru calificările aferente studiilor elementare și superioare. La cererea autorităților competente, NUOV furnizează expertiză cu privire la nivelul de educație primită de către un resortisant sau la conținutul și scopul educației pentru

calificarea solicitată, astfel încât să existe convingerea că resortisantul deține competențele necesare practicării profesiei reglementate în Cehia. NUOV cooperează cu instituții similare din străinătate.

Practicarea profesiei de asistent medical în Cehia cu statut permanent

Dosarul de aplicație conține:

- cerere tip , model la: http://www.cka.cc/cca/prilohy/form_resident_person,
- copii ale diplomelor, certificate de absolvire,
- document ce dovedește experiența profesională – o descriere a experienței practice profesionale,
- document ce dovedește adecvarea – cazier judiciar,
- document ce dovedește existența unei asigurări de malpraxis,
- dovada plății taxei de înregistrare.

Dosarul se trimite la: Secretary of the Certification Committee, Josefská 34/6, Praha 1, 118 00, Czech Republic milena.ondrakova@cka.cc sau katerina.folprechtova@cka.cc.

În urma recunoașterii, asistentul medical obține licența/certificatul și parafa (ștampila), apoi va trebui să plătească cotizația anuală la Asociația profesională și se va bucura de aceleași drepturi profesionale ca orice asistent medical cetățean ceh.

Furnizarea de servicii cu caracter temporar în profesia de asistent medical în Cehia

Documentele care se atașează notificării pentru furnizarea temporară de servicii în domeniul asistent medical pe teritoriul Republicii Cehe sunt aceleași ca pentru stabilirea în această țară. De asemenea, se plătește aceeași o taxă. Recunoașterea profesională pentru furnizarea temporară de servicii este valabilă un an. Asistentul medical are aceleași drepturi ca un asistent medical ceh certificat, mai puțin dreptul de a vota în Adunarea Generală a asociației profesionale. Cererea model la

http://www.cka.cc/cca/prilohy/form_visiting_person

pentru notificarea privind furnizarea temporară de servicii în domeniul asistenței medicale pe teritoriul Republicii Cehe este standardizată.

3.5. Recunoașterea calificării de asistent medical în Austria

Profesia de asistent medical este reglementată în Austria.

Autoritatea competentă este: Bundesministerium für Wirtschaft, Familie und Jugend61 – Ministerul Federal al Economiei, Familiei și Tineretului.

Legea care reglementează profesia de asistent medical în Austria: Bundesgesetz über Medicalassistanze 1993 - ZTG), StF: [BGBl. Nr. 156/1994](#) (NR: GP XVIII RV 498 AB 1492 [S. 153](#). BR: 4745 AB 4752 [S. 580](#).)

Recunoașterea profesiei de asistent medical pentru cetățenii statelor UE, EEA și Elveția

Un asistent medical cetățean al unui stat UE, EEA sau Elveția poate aplica pentru a practica profesia în Austria. Autorizarea se face de către Ministerul Federal al Economiei, Familiei și Tineretului.

Cerințe ale aplicării: dovada naționalității, dovada dreptului de a practica profesia de asistent medical în țara de origine, dovada de bună conduită, solvabilitate financiară și non-violare a codului de etică profesională eliberată de autoritatea competentă din țara de origine.

Organizațiile profesionale de la nivelul landurilor sunt:

- Chamber of asistent medicals for Vienna, lower Austria and Burgenland
- Chamber of asistent medicals for Styria and Carinthia
- Chamber of asistent medicals for Upper Austria and Salzburg
- Chamber of asistent medicals for Tirol and Vorarlberg.

3.6. Recunoașterea calificării de asistent medical în Marea Britanie

În Marea Britanie, accesul la profesiile reglementate care beneficiază de recunoașterea automată a calificărilor profesionale obținute în celelalte state membre ale Uniunii Europene se realizează conform prevederilor Directiva 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului, privind recunoașterea calificărilor profesionale.

Furnizarea temporară de servicii într-un domeniu reglementat

Pentru a presta servicii pentru o perioadă limitată de timp într-un domeniu reglementat din Marea Britanie este necesar ca persoanele să își desfășoare în mod obișnuit activitatea pe teritoriul unui alt stat membru al Uniunii Europene, să dețină o calificare care să îi permită exercitarea profesiei reglementate în statul de origine și să nu îi fi fost interzis acest drept de către autoritățile acestui stat.

Furnizarea temporară a serviciilor este posibilă după notificarea autorității competente din Marea Britanie. În unele situații poate fi necesară prezentarea unor documente privind exercitarea profesiei în statul de origine, susținerea unui test de aptitudini sau desfășurarea unei perioade de adaptare de scurtă durată.

Pe durata prestării serviciilor este obligatorie utilizarea titlului profesional existent în Marea Britanie și respectarea reglementărilor profesionale impuse de autoritatea profesională competentă. În vederea recunoașterii calificării profesionale de asistent medical cetățean al unui stat membru al Uniunii Europene trebuie să depună o cerere de înregistrare la Consiliul de Înregistrare a Imigranților. Aplicația se poate face online

<https://applicants.arb.org.uk/Login.aspx?status=n&formtype=eu>

sau prin poștă la adresa: UK Qualifications, 8 Weymouth Street, London, W1W 5BU, Tel: 020 7580 5861 Fax: 020 7436 5269 Email: info@arb.org.uk Web: www.arb.org.uk. Pentru aplicația prin poștă formularul de aplicație se poate descărca de la link-ul:

<http://www.arb.org.uk/Upload/40127-ARB-Form-K-European-PR.pdf>.

Cererea trebuie să fie însoțită de o copie după cartea de identitate, adresa oficială a sediului unde își exercită profesia, dovada calificărilor – diplomele universitare, declarația eliberată de autoritatea competentă din statul de origine care certifică calificarea, dovada naționalității, copie după certificatul de căsătorie în cazul schimbării de nume și dovada achitării taxelor de aplicare și de înregistrare.

3.7. Recunoașterea calificării de asistent medical în Danemarca

Se urmează procedura pentru recunoașterea calificării prin trimiterea aplicației la Danish Agency for Universities and Internationalisation. În plus, este nevoie de o autorizare

sau o recunoaștere similară din partea autorității competente daneze. În cazul prestării temporare de servicii pe teritoriul danez cetățenii EU/EEA trebuie doar să trimită o declarație.

Recunoașterea profesională pentru cetățenii statelor UE, Islanda, Norvegia, Lichtenstein și Elveția.

Dacă aplicantul este cetățean al acestor state și a absolvit studiile complet într-unul dintre aceste state, are dreptul de a practica profesia în statul respectiv, acesta poate să aplice pentru autorizare sau recunoaștere similară la Asociația Asistenților Medicali din Danemarca.

Asistentul medical furnizează serviciul sub titlul profesional din țara de origine. Titlul danez poate fi folosit doar dacă solicitantului i-a fost verificată calificarea profesională în Danemarca.

3.8. Recunoașterea calificării de asistent medical în Olanda

Fundația pentru Cooperare în domeniul Educației Vocaționale, Trainingului și Pieței Muncii (Foundation for Cooperation on Vocational Education, Training and the Labour Market :S-BB) și Organizația Olandeză pentru Cooperare Internațională în Învățământul Superior (NUFFIC - Netherlands Organization for International Cooperation in Higher Education, in Haga) sunt două centre olandeze de recunoaștere a calificărilor dobândite în alte state, în funcție de tipul de calificare: NUFFIC (în Haga), pentru recunoașterea diplomelor de învățământ superior și a diplomelor din învățământul preuniversitar general, și S-BB (în Zoetermeer), pentru recunoașterea calificărilor dobândite în sistemul de EFP. Toate informațiile necesare obținerii recunoașterii unei calificări dobândite în afara Olandei pot fi obținute de pe site-ul <http://www.idw.nl/start.html>. În cazul în care se dorește practicarea unei profesii reglementate în Olanda, primul pas este verificarea pe site-ul www.professionalrecognition.nl a încadrării profesiei vizate în cele reglementate, iar dacă profesia este reglementată, identificarea organizației cu rol de AC care gestionează procesul de recunoaștere.

Din punctul de vedere al accesului la exercitare, în Olanda profesiile pot fi clasificate în aceleași două mari categorii: profesii reglementate și profesii nereglementate. În cazul

profesiilor nereglementate, pentru exercitarea legală a profesiei respective nu este necesară obținerea recunoașterii calificării profesionale din partea unei autorități competente din Olanda în cazul în care titlul profesional a fost obținut într-un alt stat membru.

Nuffic joacă și rolul de NARIC în Olanda, deci asigură asistență atât solicitanților de recunoaștere a calificărilor din învățământul superior (lucrători, angajatori), cât și autorităților competente pentru profesiile reglementate, precum și informare asupra prevederilor Directivei 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului, privind recunoașterea calificărilor profesionale.

Recunoașterea calificărilor este realizată într-un departament separat al S-BB, care este finanțat de Ministerul Educației. În mod normal, un proces de recunoaștere poate dura până la 4 luni.

3.9 Recunoașterea calificării de asistent medical în Germania

Recunoașterea calificărilor pentru străini în Germania se face diferențiat pentru accesul la studii și pentru exercitarea profesiei.

În Germania, Directiva 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului, privind recunoașterea calificărilor profesionale a fost transpusă destul de târziu în legislația națională și în reglementările profesionale speciale. Pentru recunoașterea calificărilor profesionale dobândite în străinătate abia în 2012 a fost adoptat în Germania "Actul de Recunoaștere", numit și Legea pentru îmbunătățirea evaluării/analizei și recunoașterii calificărilor profesionale străine"; aceasta reglementează recunoașterea calificărilor străine pentru profesiile pentru care guvernul federal este responsabil. Legea Recunoașterii combină un nou act federal, Legea determinării calificărilor profesionale - BQFG (responsabilitatea BMBF), cu modificările aduse legislației existente și reglementările profesionale (departamente guvernamentale care sunt responsabile în domeniile respective). Legea privind evaluarea și recunoașterea calificărilor profesionale (BQFG - Articolul 1 din Legea Recunoașterii) este o lege federală în cadrul noii sfere de competență a Ministerului Federal

al Educației și Cercetării. Este legislația de bază de recunoaștere a calificărilor profesionale în Germania, ce prevede procedurile și criteriile de evaluare a echivalenței calificărilor profesionale străine cu cele ale profesiei de referință germane, prin care se sprijină integrarea imigranților calificați și a lucrătorilor străini calificați pe piața forței de muncă din Germania. Începând cu 1 aprilie 2012 posibilitatea de a avea recunoscute calificările profesionale străine în Germania s-a îmbunătățit în mod semnificativ.

Actul dat de Guvernul Federal privind recunoașterea a diplomelor introduce dreptul legal de a avea calificări obținute în străinătate evaluate în comparație cu echivalentul în Germania, astfel îmbunătățindu-se oportunitățile pentru persoanele fizice care au obținut calificări profesionale în străinătate pentru a practica profesiile învățate, în Germania. Acest act cuprinde proceduri extinse, simplificate și îmbunătățite de evaluare a calificărilor vocaționale străine ce intră în responsabilitatea Guvernului Federal. Acest act însă nu reglementează acele profesii pentru care sunt responsabile landurile.

În acest context, recunoașterea profesiei de asistent medical în Germania este reglementată de legislația landurilor. Aplicarea pentru recunoaștere profesională intră sub incidența camerelor profesionale relevante din landuri.

IV. EXERCITAREA PROFESIEI DE ASISTENT MEDICAL ÎN UNIUNEA EUROPEANĂ

Trebuie subliniat, totuși, că activitățile rezervate sunt doar un aspect al barierelor de acces pe piață.

Exemple de restricții mai mari de intrare pe piață sunt:

- norme privind durata de practică a applicantului - de exemplu, precizează un număr minim de ani de experiență,
- restricții privind numărul total de locuri de învățământ sau de formare disponibile,
- cerințe în vederea obținerii certificatelor sau licențelor, cum ar fi de ucenicie obligatorie sau o perioadă minimă de experiență în muncă,
- restricții limitative și cantitative privind numărul noilor intrați pe piață pe an,

În concluziile sale din 10 martie 2011, Consiliul UE a recunoscut ca nejustificate sau cerințe disproporționate care rezervă accesul la anumite activități pentru furnizorii de servicii care dețin calificări speciale. Toate acestea pot constitui obstacole majore pentru funcționarea eficientă a pieței unice și au salutat intenția Comisiei de a evalua în continuare această problemă. Raportat la cele menționate, totuși, autoritatea competentă din statul membru în care se dorește a se desfășura o activitate profesională poate solicita următoarele documente:

- un certificat de „conformitate” - un certificat eliberat de statul membru de origine care atestă conformitatea calificării cu cea prevăzută în Directiva privind recunoașterea calificărilor profesionale 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului;

- un certificat de schimbare a denumirii, dacă denumirea calificării care îndeplinește cerințele minime de formare nu corespunde cu denumirea din anexa corespunzătoare din Directiva privind recunoașterea calificărilor profesionale 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului.

Asistenții medicali care nu sunt cetățeni ai unui stat membru al Uniunii Europene, ai unui stat aparținând Spațiului Economic European sau ai Confederației Helvetice, stabiliți în unul dintre aceste state, dar care au dreptul de a practica profesia de asistent medical în statul de origine pot exercita profesia de medic pe teritoriul României numai cu caracter ocazional în baza aprobării Ministerului Sănătății Publice și a avizului special emis de către Ordinul Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali din România (OAMGMAMR).

Asistenții medicali încadrați în această categorie vor exercita activitatea medicală exclusiv în cadrul unei unități medicale sau de învățământ medical în scop demonstrativ didactic și numai în perioada aprobată expres.

Pe tot parcursul exercitării profesiei, asistentul medical este obligat să respecte Codul deontologic al profesiei de asistent medical, detaliat la

http://www.oar.org.ro/upload/2012/Codul_deontologic_al_profesiei_de_asistent_medical.doc.

Profesia de asistent medical sau de moașă se exercită în unul din statele membre ale Uniunii Europene numai de către membrii organizațiilor corespondente Colegiului Asistenților Medicali din România, ex: [IPASVI](#) în Italia, [NMC](#) în Marea Britanie, [SAK](#) în Norvegia. Un solicitant român de loc de muncă poate să desfășoare activitatea de asistent medical în Uniunea Europeană dacă este absolventul unui liceu și al unei școli profesionale sanitare de 2-3 ani la una dintre instituțiile de învățământ de stat sau particulare acreditate sau dacă este

posesorul unui certificat de echivalare a școlii postliceale sanitare în baza legii 797/1997, un atestat conform legii 609/1992, etc.

Anexa V, lit.j din Directiva 100 a a Parlamentului European și a Consiliului prevede includerea în Directiva 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului, doar a diplomelor pentru profesia de Asistent Medical Generalist, în vederea recunoașterii automate europene: - Diplomă de absolvire de Asistent Medical Generalist cu studii superioare de scurtă durată – forma de pregătire: Universitate, și Diplomă de licență de Asistent Medical Generalist cu studii superioare de lungă durată – forma de pregătire: Universitate.

Documentul nu ia în calcul Asistentul Medical Generalist absolvent al Școlilor postliceale. În România, nivelul de pregătire postliceal este cuprins în Legea 307/2004, armonizată cu directivele sectoriale și prevăzut și în Directiva menționată. Ținând cont de aceasta, Guvernul României, la inițiativa Ministerului Educației și Cercetării a aprobat Memorandumul cu tema: “Libera circulație a profesiei de Asistent Medical Generalist format prin învățământ postliceal sanitar”. Documentul propune Consiliului UE să se inițieze procedura de completare a Directivei 100/2005/CE a Parlamentului European și a Consiliului și implicit a Directivei 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului, cu includerea nivelului de pregătire a Asistent Medical Generalist prin școală postliceală. La cele două tipuri de diplome prezentate mai sus se va adăuga și: “Diplomă de absolvire de Asistent Medical Generalist cu studii postliceale – forma de pregătire: Școală postliceală”. Astfel, MS poate elibera certificate necesare recunoașterii în celelalte state membre UE a titlurilor de calificare dobândite în România și pentru Asistent Medical Generalist absolvenților Școlilor postliceale.

Ocupațiile corespunzătoare calificării de asistent medical în România, conform COR – Codul Ocupațiilor din România, 2013 - sunt:

- 531201 asistent maternal
- 226905 asistent medical (studii superioare)
- 325301 asistent medical comunitar

- 325603 asistent medical consiliere HIV/ SIDA
- 325502 asistent medical fizioterapie
- 222101 asistent medical generalist
- 134201 asistent medical șef
- 263509 asistent pentru îngrijirea persoanelor vârstnice
- 532203 asistent personal al persoanei cu handicap grav
- 532905 asistent personal de îngrijire

Legea nr. 307/2004 privind exercitarea profesiei de asistent medical și a profesiei de moașă, precum și organizarea și funcționarea Ordinului Asistenților Medicali și Moașelor din România a fost publicată în [Monitorul Oficial, Partea I nr. 578 din 30/06/2004](#).

În **Italia** asistentul medical atestat trebuie să se înscrie în asociația profesională din provincia în care dorește să-și exercite profesia și să se supună regulilor și codului deontologic specific. În Italia există Federația Națională a Colegiilor Asistenților Medicali Profesionali. Adresa: Via Agostino Depretis 70, 00184 Roma, Telefon: 0039.0646200101 ; Fax: 0039.0646200131, Web: www.ipasvi.it.

În **Spania**, atestarea și certificarea în vederea exercitării profesiei de asistent medical este de competența Ministerului Sănătății (MS) spaniol, corelat cu REAL DECRETO 1837/2008, de 8 de noviembre, por el que se incorporan al ordenamiento jurídico español la Directiva 2005/36/CE, del Parlamento Europeo y del Consejo, de 7 de septiembre de 2005, y la Directiva 2006/100/CE, del Consejo, de 20 de noviembre de 2006, relativas al reconocimiento de cualificaciones profesionales, así como a determinados aspectos del ejercicio de la profesión de abogado. BOE núm. 280, 46185-46320. Recunoașterea academică (atestarea) permite continuarea studiilor la alt nivel educațional și este în competența MS spaniol.

Decretul Regal 1837/2008 prezintă în Anexa VIII (Anexa L11a_2) lista alfabetică a profesiilor și activităților grupate în funcție de nivelul de pregătire existente în Spania pentru a accede la exercitarea profesiei, în corelație cu nivelurile descrise în articolul 19 (articolul 11 din Directiva 2005/36/CE privind recunoașterea calificărilor profesionale).

Secretariatul General al Ministerului Muncii și Imigrației spaniol a emis noi instrucțiuni clarificatoare prin Normativa de aplicare SGIE/1/2012 referitoare la Regimul lucrătorilor români și a membrilor de familie ai acestora, ca urmare a sesizărilor autorităților române, în cadrul activității grupului de lucru dintre Ministerul Muncii din România și ministerul omolog din Spania, referitoare la neclaritățile instrucțiunilor de aplicare a măsurii de restricționare a pieței muncii pentru cetățenii români în Regatul Spaniei, măsură impusă în data de 22 iulie 2011. Noutățile acestor instrucțiuni avantajează situația unor largi categorii de lucrători români în sensul că:

1. nu mai există impunerea unui angajament de întoarcere în țara de origine la sfârșitul unui contract de muncă pe perioadă determinată;
2. se subliniază clar statutul membrilor de familie (soț/soție/copii până la 21 de ani sau aflați în întreținere) al lucrătorilor români, atât în cazul celor care au deja drept de muncă, cât și al celor pentru care trebuie obținută în prealabil o autorizație de muncă (de către angajator);
3. membrii de familie, oricare ar fi naționalitatea acestora, (soț, soție și copii până în 21 de ani sau aflați în întreținere) sunt tratați conform legislației UE aplicabile cetățenilor comunitari și nu ca români supuși restricțiilor impuse înainte de data de 22 iulie 2011.

Prin aceste noi instrucțiuni, se face derogare atât de la instrucțiunile DGI/SGRJ/5/2011 cât și de la Addenda la instrucțiuni din 16 septembrie 2011. Practica profesională va avea loc în condiții de concurență liberă și sub rezerva Legii cu privire la protecția concurenței și Legii concurenței nelocale, în ceea ce privește furnizarea de servicii și stabilirea remunerației lor.

Alte aspecte ale practicii profesionale sunt reglementate de normele stabilite de Colegiul Asistenților Medicali de care aparține solicitantul.

În **Republica Cehă**, după promovarea examenului de certificare asistent medical se depune un jurământ. În urma recunoașterii, asistentul medical obține licența/certificatul și va trebui să plătească cotizația anuală la Asociația profesională teritorială. De asemenea se va bucura de aceleași drepturi profesionale ca orice asistent medical cetățean ceh.

În **Danemarca** autoritatea competentă în domeniul atestării și certificării profesiei de asistent medical este Sundhedsstyrelsen (National Board of Health) – echivalentul danez pentru Ministerul Sănătății (MS). Practica profesională va avea loc în condiții de concurență liberă și sub rezerva Legii cu privire la protecția concurenței și Legii concurenței nelocale, în ceea ce privește furnizarea de servicii și stabilirea remunerației lor.

În **Olanda** profesia de asistent medical este reglementată. Funcționează Registrul BIG, cu reglementări interne deosebit de severe privind accesul și practicarea profesiei de asistent medical. Registrul BIG este o bază de date cu lucrătorii din domeniul sanitar. Opt profesii specifice de asistență medicală au un registru oficial central: stomatologi, medici, psihologi din sănătate, moașe, asistenți medicali, farmaciști, fizioterapeuți și psihoterapeuți. Se protejează pacienții împotriva tratamentelor necorespunzătoare generate de către furnizorul de asistență medicală. Inregistrarea în BIG este obligatorie în exercitarea profesiei medicale. Incluziunea în Registrul BIG este supusă anumitor condiții, în funcție de țara în care s-a obținut diploma sau de alte calificări. Neînscrisura în evidența națională se sancționează sever.

În **Germania** cetățenii statelor member UE pot solicita un loc de muncă și pot fi angajați numai dacă dețin permis de muncă UE eliberat de Bundesagentur für Arbeit (Agenția Federală a Muncii). Cetățenii UE au drept de rezidență necondiționat, conform legislației comunitare.

Condițiile în care se poate elibera permisul de muncă, conform dispozițiilor Secțiunii 284 și următoarele din vol. al 3-lea al Sozialgesetzbuch (Codul de legi sociale), și cu

prevederile suplimentare: Anwebestoppausnahmeverordnung (Regulamentul privind excepțiile de la interzicerea recrutării), care se găsește în Circulara 7 privind angajarea lucrătorilor străini în Germania, precum și informații suplimentare, se pot prelua de la adresa:

www.Arbeitagentur.de/ServicevonAbisZ/Auslanderbeschaffung.

Când un pretendent la un loc de muncă a identificat un angajator, trebuie să se prezinte la Agentur für Arbeit (Agenția de personal) locală din zona angajatorului, pentru a solicita permisul de muncă. Informații privind procedurile de obținere a permisului de muncă se pot obține la [www.Arbeitagentur.de/Service A-Z /Vermittlung/ Auslanderbeschaffung](http://www.Arbeitagentur.de/ServiceA-Z/Vermittlung/Auslanderbeschaffung) Zentralstelle für Arbeitvermittlung (Oficiul central de plasament) (ZAV) în Bonn, Villemombler Strasse, 75, tel. + 49228713-0. Consilierii EURES sunt conectați la rețeaua EURES, pentru informații se poate accesa de asemenea ZAV la adresa www.arbeitagentur.de/Ihre Agentur für Arbeit/Besondere Dienststellen/Zentralstelle für Arbeitsvermittlung (www.arbeitagentur.de/ Agenția Ta de Personal / Departamente speciale / Oficiul Central de Plasament).

În țările menționate mai sus, o abordare în mare parte auto-reglatorie se aplică pentru a reglementa profesia de asistent medical, cu accent pe promovarea unor standarde profesionale ridicate, prin implicarea organismelor profesionale (care oferă formare și pot elabora coduri de practică). În plus, regulamentele largi ajută, de asemenea, pentru reglementarea pieței, cum ar fi normele și standardele asociate cu normele de sănătate, legislația privind sănătatea și securitatea, și reglementările referitoare la pregătirea și evaluarea profesională. Un rol important în exercitarea corectă și coerentă a oricărei profesii îl are motivația alegerii profesiei. Se poate observa că o mare parte a asistenților medicali păstrează motivația tradițională în alegerea acestei profesii: altruismul, dorința de a-și ajuta semenii: 52% dintre respondenți au afirmat că și-au ales profesia din dorința de a ajuta oamenii aflați în suferință, 6% pentru că le place acest domeniu și 5% pentru a-și urma vocația.

Condițiile economice și sociale, lipsa stimulentei pentru alegerea carierei medicale, precum și criza prelungită a sistemului sanitar au determinat o orientare a tinerilor către

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTNICE
AMPO SDRU

Fondul Social European
PO SDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007 - 2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

această meserie din motive mai pragmatice precum: sfatul membrilor familiei, nereușita la facultatea de medicină sau speranța obținerii unui loc de muncă sigur. Procentul relativ mare de nonrăspunsuri – 11%, cât și de respondenți care au invocat alte motive – 16% arată indecizie în alegerea profesiei, necunoașterea suficientă a profesiei alese, valorificarea unei oportunități de obținere a unei calificări, influențabilitate în alegerea carierei.

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul
Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013
"Investește în oameni!"

www.imipqnet.ro

CONCLUZII

Libera circulație și recunoașterea reciprocă a titlului de asistent medical se bazează pe principiul fundamental al recunoașterii automate a titlurilor de calificare, pe baza coordonării condițiilor minime de formare profesională. Condițiile minime de formare pentru profesia de asistent medical sunt armonizate la nivel european, făcând parte din categoria așa-numitelor profesii sectoriale. Toate statele membre UE recunosc calificarea de asistent medical pentru toți resortisanții care îndeplinesc condițiile minime de formare.

Există diferențe semnificative între țările membre UE privind sarcinile de serviciu ce pot fi îndeplinite de către asistentul medical. Depinde dacă piața internă este reglementată printr-o rezervare a activităților, o rezervare a titlului profesional, sau un mecanism deschis.

Din punctul de vedere al exercitării profesiei de asistent medical, în majoritatea statelor membre analizate, activitățile din domeniul asistent medical se exercită de către persoane care posedă titlul oficial de calificare ca asistent medical. Există o imagine nuanțată în diferitele țări analizate în ceea ce privește delimitarea activităților rezervate.

Dacă aplicantul asistent medical a obținut calificarea anterior datei de referință prevăzute în anexa V la Directiva privind recunoașterea calificărilor profesionale 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului, iar calificarea nu îndeplinește cerințele minime de formare necesare, sau în alte situații specifice din directivă, se poate solicita și un certificat din statul membru de origine privind practicarea efectivă și legală a profesiei.

Statele membre pot să solicite aplicanților efectuarea unui stagiu pregătitor și/ sau a unei perioade de experiență profesională, cu evaluări periodice.

Crearea, la nivel european, a cardurilor profesionale de către asociații sau organizații profesionale ar putea facilita mobilitatea profesioniștilor, în special prin accelerarea schimbului de informații între statul membru gazdă și statul membru de origine.

BIBLIOGRAFIE

- Act no. 18/2004 Coll., On the Recognition of Professional Qualification and Other Eligibility of Citizens of Member States of the European Union and Some Citizens of Other States and on the Amendment of Certain Acts (Act on Recognition of Professional Qualifications), which was amended by Act No.189/2008 Coll, Check Republic;
- Act no. 224/2003 Coll., Trade licensing act, 2 oct. 1991. Federal Assembly of the Czech and Slovak Federative Republic;
- Decretul legislativ nr. 206 din 6 noiembrie 2007 – “Attuazione della direttiva 2005/36/CE relativa al riconoscimento delle qualifiche professionali, nonche' della direttiva 2006/100/CE che adegua determinate direttive sulla libera circolazione delle persone a seguito dell'adesione di Bulgaria e Romania”, Italia;
- Decretul prezidențial nr. 107 din 10 iunie 2002, transpus în legea 173 din 1 august 2002, privind "Dispoziții urgente privind accesul la profesii reglementate";
- http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/regprof/index.cfm - Statistică realizată în data de 24.V.2013;
- Directiva 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 septembrie 2005 privind recunoașterea calificărilor profesionale, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene seria L, nr. 255 din 30 septembrie 2005;
- Gesetz über die Feststellung der Gleichwertigkeit von Berufsqualifikationen; Berufsqualifikationsfeststellungsgesetz - BQFG);
- <http://www.gesetze-im-internet.de/bundesrecht/bqfg/gesamt.pdf>;

- HG nr. 932 din 1 septembrie 2010 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 184/2001 privind organizarea și exercitarea profesiei de asistent medical;
- LEGEA nr. 172 din 16 iulie 2010 pentru modificarea și completarea Legii nr. 184/2001 privind organizarea și exercitarea profesiei de asistent medical;
- LEGEA Nr. 184 din 12 aprilie 2001 privind organizarea și exercitarea profesiei de asistent medical;
- Legea 95 /2006 privind reforma în domeniul sănătății (în modificare);
- Legea nr. 307/2004 privind exercitarea profesiei de asistent medical și de moașă, precum și organizarea și funcționarea Ordinul Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali din România (OAMGMAMR);
- Navarro-Astor E. and Caven V. (2012) Asistent medicals in Spain: A profession under risk In: Smith, S.D (Ed) Procs 28th Annual ARCOM Conference, 3-5 September 2012, Edinburgh, UK, Association of Researchers in Construction Management, 577-587;
- Presidenza del Consiglio dei Ministri, Dipartimento per l'Informazione e l'Editoria - Guida All'Utente, Direttiva 2005/36/CE relativa al riconoscimento delle qualifiche professionali;
- Real Decreto 1837/2008, de 8 de noviembre, por el que se incorporan al ordenamiento jurídico español la Directiva 2005/36/CE, del Parlamento Europeo y del Consejo, de 7 de septiembre de 2005, y la Directiva 2006/100/CE, del Consejo, de 20 de noviembre de 2006, relativas al reconocimiento de cualificaciones profesionales, así como a determinados aspectos del ejercicio de la profesión de abogado. BOE núm. 280,46185-46320 ;

- Real Decreto regulador de las facultades profesionales de los Decoradores. «BOE» núm. 105, de 3 de mayo de 1977, páginas 9527 a 9527 (1 pág.) ;
- Legea nr. 189/2008 privind amendarea legislației referitoare la recunoașterea calificărilor vocaționale în Republica Cehă;
- Regulamentul de organizare și funcționare a Ordinului Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali din România (OAMGMAMR), 200, www.OAMGMAMR.ro ;
- Romulus BENA, Prezentarea SOLVIT la Conferința de promovare a Sistemului IMI PQ NET România, 20, Septembrie, Neptun 2012 ;
- Study to provide an Inventory of Reserves of Activities linked to professional qualifications requirements in 13 EU Member States & assessing their economic impact, Final Report 2012, Centre for Strategy & Evaluation Services, for the European Commission's DG Internal Market and Services (DG MARKT), 2012;
- The Asistent medicalural Profession in Europe - A Sector Study Commissioned by the Asistent medicals' Council of Europe, 18 Dec 2008;
- The Medical Asistent Profession in Europe 2012 - A Sector Study Commissioned by the Asistent medicals' Council of Europe, Dec 2012, http://oar-iasi.ro/wp-content/uploads/2013/03/Sector_Study_2012_Final_EN140213.pdf. The new Recognition Act, Germany;
- Țigănaș Ș., Pe marginea celui de-al treilea studiu sectorial al Consiliului Asistent medicalilor din Europa, Revista Zeppelin, nr. 111, feb. 2012, <http://www.e-zeppelin.ro/revista.php?id=239>;

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PER SOANELOR VĂRĂSTNICE
AMPO SDRU

Fondul Social European
PO SDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007 - 2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

- USER GUIDE, Directive 2005/36/EC, Everything you need to know about the recognition of professional qualifications, 66 Questions, 66 Answers.

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul
Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013
"Investește în oameni!"

www.imipqnet.ro

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTEJIEI SOCIALE ȘI
PER SOANTELOR VĂRȘTINICE
AM PO SDRU

Fondul Social European
PO SDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007 - 2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

ANEXĂ

**TERMENI DE REFERINȚĂ STANDARD ORIENTATIVI PENTRU
PROCEDURILE DE VALIDARE ȘI CERTIFICARE A
COMPETENȚELOR
ȘI PROCESELE DE RECUNOAȘTERE A CALIFICĂRILOR**

Autori:

Conf. Dr. Ing. Nicolae IONESCU

Dr. Ec. Irina DUMITRIU

Iulie 2013

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul
Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013
"Investește în oameni!"

www.imipqnet.ro

CUPRINS

Introducere

1. Definirea unor termeni de bază
 2. Dezvoltarea unor termeni de referință standard orientativi pentru procedurile de validare și certificare a competențelor
 - 2.1. Stabilirea unor elemente comune de procedură pe fiecare autoritate competentă.
Studii de caz
 - 2.2. Stabilirea unor elemente comune de procedură pe fiecare domeniu de activitate
 - 2.3. Stabilirea unei proceduri standard de validare și certificare a competențelor
 - 2.4. Stabilirea unor termeni de referință standard orientativi pentru procedurile de validare și certificare a competențelor
 3. Dezvoltarea unor termeni de referință standard orientativi pentru procesele de recunoaștere a calificărilor
 - 3.1. Cadrul general al procesului de recunoaștere a calificărilor
 - 3.2. Analiza unor elemente specifice procesului de recunoaștere a calificărilor
 - 3.3. Stabilirea unor elemente comune de proces pe fiecare autoritate competentă.
Studiu de caz
 - 3.4. Stabilirea unor elemente comune de proces pe fiecare domeniu de activitate
 - 3.5. Stabilirea unui proces standard de recunoaștere a calificărilor
 - 3.6. Stabilirea unor termeni de referință standard orientativi pentru procesele de recunoaștere a calificărilor
 4. Lista de verificare pentru procedura de validare și certificare a competențelor
 5. Lista de verificare pentru procesul de recunoaștere a calificărilor
- Abrevieri

INTRODUCERE

Documentul „*Termeni de referință standard orientativi pentru procedurile de validare și certificare a competențelor și procesele de recunoaștere a calificărilor*” reprezintă unul din rezultatele proiectului „*Rețeaua Autorităților Competente pentru Calificările Profesionale din România (IMI PQ NET România)*” implementat de către Ministerul Educației Naționale (MEN) în parteneriat cu Autoritatea Națională pentru Calificări (ANC) și cu Institutul pentru Politici Sociale (IPS), co-finanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013 (POS DRU).

În cadrul proiectului IMI PQ NET România, experții metodologici externi ai ANC, împreună cu autoritățile competente (AC) membre în Grupul de Lucru al proiectului, pe parcursul mai multor runde de ateliere de lucru, au analizat și au schematizat procedurile de validare și certificare a competențelor și procesele de recunoaștere a calificărilor aferente fiecărei profesii reglementate în parte și au identificat elementele comune de procedură, respectiv proces pe fiecare AC.

Prin cumularea și sintetizarea acestora, au fost stabilite apoi elemente comune de procedură, respectiv proces pe fiecare domeniu de activitate și, pe această bază, au fost dezvoltate proceduri standard de validare și certificare a competențelor și procese standard de recunoaștere a calificărilor corespunzătoare profesiilor reglementate ale căror AC sunt membre în Grupul de Lucru IMI PQ NET România. Aceste acumulări au permis formularea unor termeni de referință standard orientativi pentru procedurile de validare și certificare a competențelor și, respectiv, pentru procesele de recunoaștere a calificărilor.

Acest document cuprinde terminologia de bază (definițiile termenilor utilizați) și schemele de standardizare pentru procedurile de validare și certificare a competențelor și pentru procesele de recunoaștere a calificărilor și a stat la baza elaborării unui număr de 30 de ghiduri de certificare și recunoaștere pentru diferite profesii reglementate, ghiduri în care experții metodologici externi ai ANC au realizat o analiză comparativă pe România și încă 8 State Membre (SM) ale UE (Austria, Cehia, Danemarca, Germania, Italia, Marea Britanie, Olanda și Spania), rezultată din cercetarea bazei de date cu profesiile reglementate din toate SM ale UE, ale Spațiului Economic European (SEE) și Confederația Helvetică, dezvoltate de Comisia Europeană (CE), precum și a legislației europene și a SM respective referitor la modul de dobândire a calificărilor, sistemul de educație și formare profesională (EFP), tipuri de documente de certificare a competențelor, reglementări privitoare la certificarea competențelor și recunoașterea calificărilor, profesii reglementate conform Directivei 2005/36/CE privind recunoașterea calificărilor profesionale.

De aceea, documentul de față și cele 30 de ghiduri sunt menite să sprijine AC din România în eforturile lor de standardizare a procedurilor de validare și certificare a competențelor și a proceselor de recunoaștere a calificărilor.

1. DEFINIREA UNOR TERMENI DE BAZĂ

Cadrul Național al Calificărilor – CNC (Legea Educației Naționale nr.1/2011¹) este un instrument pentru clasificarea calificărilor în conformitate cu un set de criterii ce corespund unor niveluri specifice de învățare atinse, al cărui scop este integrarea și coordonarea subsistemelor naționale de calificări și îmbunătățirea transparenței, accesului, progresului și calității calificărilor în raport cu piața muncii și societatea civilă. Implementarea CNC vizează **sistemul național de calificări obținute în învățământul secundar general, în învățământul profesional și tehnic, în formarea profesională continuă, în ucenicie, în învățământul superior, atât în contexte formale, cât și în contexte informale și nonformale**, din perspectiva învățării pe tot parcursul vieții. CNC permite recunoașterea, măsurarea și relaționarea tuturor rezultatelor învățării dobândite în contexte de învățare formale, nonformale și informale, asigură coerența calificărilor și a titlurilor certificate și contribuie la asigurarea calității în sistemul de EFP.

Cadrul Național al Calificărilor din Învățământul Superior - CNCIS (Legea Educației Naționale nr.1/2011) reprezintă instrumentul pentru stabilirea structurii calificărilor din învățământul superior, care are ca scop asigurarea coerenței calificărilor și a titlurilor obținute în învățământul superior și care asigură recunoașterea națională, precum și compatibilitatea și comparabilitatea internațională a calificărilor dobândite prin învățământul superior. **CNCIS este parte a CNC.**

¹ Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 18/2011

Cadrul European al Calificărilor pentru învățare pe tot parcursul vieții - CEC (European Qualification Framework - EQF)

- conform Legii Educației Naționale nr.1/2011, este un instrument de referință pentru a compara nivelurile de calificare ale diferitelor sisteme de calificări și care promovează atât învățarea de-a lungul vieții, cât și egalitatea de șanse în societatea bazată pe cunoaștere, precum și continuarea integrării cetățenilor pe piața europeană a muncii, respectând în același timp marea diversitate a sistemelor naționale de educație;
- conform Recomandării 2008/C 111/01/CE din 23 aprilie 2008², este un cadru de referință care își propune să faciliteze:
 - învățarea pe tot parcursul vieții;
 - validarea învățării non-formale și informale;
 - mobilitatea și recunoașterea calificărilor între diferite SM și sisteme de EFP, prin transparența competențelor;
 - continuarea integrării pe piața europeană a muncii, ținând cont de cerințele reale ale acestora și respectând în același timp marea diversitate a sistemelor naționale de EFP.

CEC dă posibilitatea corelării cadrelor naționale ale calificărilor (CNC) din spațiul UE și oferă instituțiilor de EFP, precum și angajatorilor posibilitatea de a înțelege mai ușor calificările dobândite într-un alt SM și de a le recunoaște în cadrul propriului sistem de calificări. CEC stabilește opt niveluri de calificare, în termeni de nivel de responsabilitate și autonomie, și mută accentul de pe acceptiunea tradițională a învățării bazate pe acumularea de cunoștințe pe "**rezultatele**

² Recomandarea Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2008 privind stabilirea Cadrului European al Calificărilor pentru învățarea de-a lungul întregii vieți, în: Jurnalul Oficial al Uniunii Europene (JO) C 111 din 6.05.2008 (2008/C 111/01)

învățării" - cunoștințe, abilități și competențe - ceea ce cunoaște, înțelege și știe să facă o persoană la locul său de muncă la terminarea procesului de învățare.

Calificarea

- conform Rec. 2008/C 111/01/CE din 23 aprilie 2008, Anexa 1³, Legii Educației Naționale nr.1/2011 și CNCIS⁴, este rezultatul formal al unui proces de evaluare și de validare, care este obținut atunci când un organism competent stabilește că o persoană a obținut, ca urmare a învățării, rezultate la anumite standarde prestabilite. Prin urmare, calificarea înseamnă recunoașterea oficială a valorii rezultatelor individuale ale învățării pentru piața muncii, precum și pentru educația și formarea profesională continuă, printr-un act de studii (diplomă, certificat, atestat) ce conferă dreptul legal de a practica o profesie/meserie;
- conform Metodologiei de certificare a calificărilor și competențelor (M4) a ANC⁵, reprezintă pregătirea teoretică și practică într-un anumit domeniu de activitate profesională certificată ca atare. Calificarea este un set unic de competențe care reflectă cerințele pentru o anumită ocupație/loc de muncă. O calificare este dobândită atunci când un organism abilitat constată că nivelul de învățare la care a ajuns o persoană a atins un anumit standard al capacităților de cunoaștere, deprinderilor și competențelor generale. **Standardul rezultatelor învățării** este confirmat prin intermediul unui proces de evaluare sau prin finalizarea cu succes a unui program de studiu. Învățarea și evaluarea în vederea obținerii unei calificări se poate realiza printr-un program de studiu și/sau prin experiența la locul de muncă. O calificare conferă recunoașterea oficială a valorii rezultatelor învățării pentru

³ Recomandarea Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2008 privind stabilirea Cadrului European al Calificărilor pentru învățarea de-a lungul întregii vieți, în: JO C 111 din 6.05.2008 (2008/C 111/01), anexa 1 – Definiții, p. 4

⁴ Cadrul Național al Calificărilor din Învățământul Superior - CNCIS, MO, Partea I, Anul 177 (XXI)–nr. 880bic, 13.12.2011

⁵ Metodologia de certificare a calificărilor și competențelor – M4, CNFPA (actuala ANC), sept. 2009

piața muncii, precum și pentru educația și formarea profesională continuă și conferă un drept legal de a practica o ocupație/meserie/profesie.

Calificările profesionale

- conform Directivei 2005/36/CE privind recunoașterea calificărilor profesionale⁶, art. 3/(1)/b), sunt calificările atestate printr-un titlu de calificare, un atestat de competență prevăzut la articolul 11 lit. (a) pct. (i) și/sau experiență profesională;
- conform Legii nr. 200/25.05.2004 privind recunoașterea diplomelor și calificărilor profesionale pentru profesiile reglementate din România⁷, art. 24, alin. 1), reprezintă o calificare care atestă o formare prevăzută la articolele 8, 14, 15 și 16 din lege, inclusiv în ceea ce privește nivelul în cauză, orice titlu de calificare sau ansamblu de **titluri de calificare** care a fost eliberat de o autoritate competentă a unui stat membru, care atestă absolvirea unei formări în cadrul Uniunii Europene, recunoscute de respectivul stat membru ca având nivel echivalent și care conferă titularului aceleași drepturi de acces la o profesie sau de exercitare a acesteia ori care pregătește pentru exercitarea respectivei profesii.

Titlul de calificare

- conform Directivei 2005/36/CE privind recunoașterea calificărilor profesionale, art. 3/(1)/c), reprezintă diplomele, certificatele și alte titluri oficiale de calificare eliberate de o autoritate a unui stat membru desemnată în temeiul actelor cu putere de lege și al actelor administrative ale respectivului stat membru și care certifică formarea profesională în special în Comunitate (în cazul în care prima teză nu se aplică, orice titlu de calificare eliberat într-o țară terță după ce titularul său are o

⁶ Directiva 2005/36/CE privind recunoașterea calificărilor profesionale, la

http://www.umftgm.ro/fileadmin/consultare_publica/bibliografie/Directiva_2036_2005_20privind_20recunoaste_rea_20calificarilor.pdf

⁷ Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.500/3.06.2004 sau varianta actualizată la <http://legeaz.net/legea-200-din-2004-actualizata>

experiență profesională în profesia în cauză de trei ani pe teritoriul SM care a recunoscut respectivul titlu de calificare, certificată de respectivul SM, este considerat titlu de calificare);

- conform Legii nr. 200/25.05.2004 privind recunoașterea diplomelor și calificărilor profesionale pentru profesiile reglementate din România, cu modificările și completările ulterioare, prin titlu de calificare se înțelege orice diplomă, certificat și alt titlu oficial de calificare eliberate de o autoritate a unui SM desemnată în temeiul actelor cu putere de lege și al actelor administrative ale respectivului SM și care certifică formarea profesională obținută cu preponderență în UE. Este asimilat unui titlu de calificare orice titlu de formare eliberat de autoritățile unui alt stat decât statele membre, dacă titularul său posedă o experiență de 3 ani în profesia respectivă, dobândită pe teritoriul unui SM, care i-a recunoscut titlul de calificare, și certificată de acesta. De asemenea, legea stipulează că diplomele și certificatele acordate de instituțiile autorizate în urma evaluării **rezultatelor învățării în contexte nonformale și informale** produc aceleași efecte ca și celelalte modalități de evaluare și certificare a cunoștințelor și competențelor din sistemul formal de EFP în vederea ocupării unui loc de muncă sau continuării educației și formării profesionale în sistemele formale, că rezultatele învățării în contexte nonformale și informale pot fi recunoscute explicit prin evaluări în centre de evaluare și certificare a competențelor sau implicit prin finalizarea unui program formal de studii.

Rezultatele învățării (RI)

- conform Legii Educației Naționale nr.1/2011, reprezintă ceea ce o persoană înțelege, cunoaște și este capabilă să facă la finalizarea unui proces de învățare. Rezultatele învățării se exprimă prin **cunoștințe, abilități și competențe** dobândite pe parcursul diferitelor experiențe de **învățare formală, nonformală și informală**;

- conform CNCIS, reprezintă setul de cunoștințe, abilități și competențe pe care o persoană le-a dobândit și este capabilă să le demonstreze după finalizarea procesului de învățare pe un anumit ciclu de școlarizare;
- conform M4 a ANC, reprezintă setul de **cunoștințe, deprinderi și/sau competențe** pe care o persoană le-a dobândit sau este capabilă să le demonstreze după finalizarea procesului de învățare. Rezultatele învățării sunt declarațiile privitoare la ceea ce se așteaptă ca o persoană să știe, să înțeleagă și/sau să fie capabilă să facă la sfârșitul unei perioade de studiu.

Evaluarea rezultatelor învățării

- conform Legii Educației Naționale nr.1/2011, reprezintă procesul prin care se stabilește faptul că o persoană a dobândit anumite **cunoștințe, deprinderi și competențe**.
- conform CNCIS, este un proces prin care sunt evaluate **cunoștințele, abilitățile sau competențele** unei persoane pe baza unor criterii predefinite. Evaluarea este în mod obișnuit urmată de **validare și certificare**;

Validarea rezultatelor învățării

- conform Legii Educației Naționale nr.1/2011, reprezintă procesul prin care se confirmă că rezultatele învățării dobândite de o persoană, evaluate și certificate, corespund cerințelor specifice pentru o unitate sau o calificare;
- conform CNCIS, reprezintă confirmarea de către un organism competent că rezultatele învățării dobândite de o persoană într-un cadru formal, informal sau non-formal au fost evaluate pe baza criteriilor predefinite și sunt conforme cu cerințele unui **standard**. Validarea conduce de obicei la certificare.

Certificarea rezultatelor învățării

- conform Legii Educației Naționale nr.1/2011, reprezintă procesul prin care se confirmă în mod formal rezultatele învățării dobândite de persoana care învață, în urma unui proces de evaluare;
- conform CNCIS, este procesul de eliberare a unui certificat, unei diplome sau titlu de calificare care atestă în mod oficial faptul că un set de rezultate ale învățării dobândite de o persoană au fost evaluate și validate de către o autoritate competentă pe baza unui **standard predefinit**.

Standardul

- conform Legii Educației Naționale nr.1/2011, reprezintă descrierea cerințelor formulate în termen de reguli sau rezultate, care definesc nivelul minim obligatoriu de realizare a unei activități în educație. Orice standard este formulat în termeni generali sub forma unui enunț și se concretizează într-un set de indicatori de performanță. Standardele sunt diferențiate pe criterii și domenii;
- conform CEC/EQF, conceptul de standard este o componentă esențială a înșăși definiției "calificării", acolo unde se face referire în mod explicit la standarde de evaluare a rezultatelor învățării. Aceste standarde sunt necesare pentru a rezolva problema „măsurării” rezultatelor învățării;
- conform CEDEFOP⁸, standardele sunt specificații tehnice, măsurabile, elaborate prin consens și aprobate de către o organizație recunoscută; în EFP, ele servesc la optimizarea intrărilor și/sau ieșirilor (input/output) în procesul de învățare.

Standardul de referință

⁸ CEDEFOP - Assuring the quality of VET systems by defining expected outcomes - A cross-country analysis in seven Member States, 2008, p.12

- conform Legii Educației Naționale nr.1/2011, reprezintă descrierea cerințelor care definesc un nivel optimal de realizare a unei activități de către furnizorul de educație/unitatea/instituția furnizoare de educație, pe baza bunelor practici existente la nivel național, european sau mondial. Standardele de referință sunt specifice fiecărui program de studii sau fiecărei instituții, sunt opționale și se situează peste nivelul minim;
- conform CEC/EQF, reprezintă unitatea de măsură comună a rezultatelor învățării.

Standardele de calificare (CEDEFOP, 2009⁹ - qualifications standards) reprezintă norme și specificații care reglementează acordarea unei diplome sau a unui certificat și cuprind standardele ocupaționale, standardele de pregătire/educaționale și standardele de evaluare.

Standardele ocupaționale (SO)

- conform CEDEFOP, (occupational standards) descriu conținutul profesional al profilurilor ocupaționale la care anumite calificări oferă acces, explicitând activitățile, rezultatele acestor activități și competențele necesare pentru a realiza o prestație eficientă. Aceste standarde sunt definite pe baza analizelor ocupaționale și dezbaterilor cu reprezentanții partenerilor sociali și actorii economici reflectând nevoile pieței muncii și, în general, ale societății. În principiu, din aceste standarde derivă celelalte două tipuri de standarde și au menirea de a simplifica procesul de actualizare a calificărilor și menținere a relevanței lor în raport cu piața muncii;
- conform M4 a ANC, standardul ocupațional este documentul care precizează unitățile de competență și nivelul calitativ asociat rezultatelor activităților cuprinse într-o ocupație.

⁹ CEDEFOP - The dynamics of qualifications: defining and renewing occupational and educational standards, 2009

Standardele de pregătire

- conform CEDEFOP, (educational standards) definesc rezultatele învățării prin parcurgerea traseelor de învățare care conduc la obținerea unei calificări. Ele urmează o logică pedagogică, de acumulare progresivă a cunoștințelor și abilităților și sunt de interes special pentru furnizorii de EFP, deoarece constituie baza elaborării programelor de formare profesională;
- conform M4 a ANC, **standardele de pregătire profesională (SPP)** se află la baza elaborării curriculumului pentru calificările de nivel 1, 2 și 3 care se pot dobândi prin învățământul profesional și tehnic, precum și la baza procesului de examinare, evaluare și certificare;
- conform Centrului Național de Dezvoltare a Invățământului Profesional și Tehnic (CNDIPT)¹⁰, SPP sunt specificări ale competențelor și nivelului calitativ de performanță asociat acestora, incluse în învățământul profesional pentru a pregăti elevii în vederea performanței eficiente în anumite ocupații.

SPP este un document structurat pe unități de competențe, prin care se descrie în termeni de rezultate ale învățării ceea ce un participant la un program de pregătire trebuie să demonstreze la finalul acestuia.

Standardele de evaluare (CEDEFOP - assessment standards) specifică obiectul evaluării și criteriile pentru a atribui o valoare în beneficiul persoanei evaluate.

Recunoașterea rezultatelor învățării și a creditelor asociate (Legea Educației Naționale nr.1/2011) reprezintă procesul prin care se acordă un statut oficial rezultatelor învățării și creditelor dobândite, evaluate și validate, în vederea acordării certificatului de calificare profesională.

¹⁰ Centrul Național de Dezvoltare a Invățământului Profesional și Tehnic - CNDIPT – Glosar de termeni tehnici folosiți în învățământul profesional și tehnic din România, la

<http://www.tvet.ro/Anexe/x/Glossary%20Eng-Rom.pdf>

Transferul rezultatelor învățării și al creditelor asociate (Legea Educației Naționale nr.1/2011) reprezintă procesul prin care rezultatele învățării și creditele asociate acestora sunt transferate și integrate în programul de formare profesională pe care îl urmează persoana care învață.

Recunoașterea rezultatelor învățării anterioare (M4 a ANC) înseamnă recunoașterea oficială a **aptitudinilor, cunoștințelor și competențelor** care sunt dobândite prin experiența de lucru, formare informală și experiență de viață.

Contextul de învățare formală (M4 a ANC) reprezintă procesul de învățare care are loc într-un mediu organizat și structurat (în școală/centru de formare sau la locul de muncă) și care este explicit conceput ca proces de învățare cu obiective, timp alocat și resurse bine stabilite. Învățarea formală este un proces realizat cu intenție de cel care învață și se finalizează, de regulă, cu certificarea achizițiilor/performanțelor.

Contextul de învățare non-formală (M4 a ANC) reprezintă procesul de învățare care este inclus în activități neconcepute explicit ca procese de învățare (cu obiective de învățare, timp alocat sau materiale de învățare), dar care conțin importante elemente de învățare. Învățarea non-formală este un proces realizat cu intenție de cel care învață, dar în mod normal nu duce la certificare.

Contextul de învățare informală (M4 a ANC) reprezintă procesul de învățare care rezultă din activități zilnice care se desfășoară la locul de muncă, în familie sau în timpul liber. Acesta nu este organizat sau structurat în termeni de obiective, timp alocat sau materiale pentru învățare. Învățarea informală este în cele mai multe cazuri neintenționată din partea celui care învață. Aceasta nu duce la certificare.

Cunoștințele (engl. knowledge)

- conform Rec. 2008/C 111/01/CE din 23 aprilie 2008, Anexa 1, înseamnă rezultatul asimilării de informații prin învățare. Cunoștințele reprezintă ansamblul de fapte, principii, teorii și practici legate de un anumit domeniu de muncă sau de studiu. În contextul CEC/EQF, cunoștințele sunt descrise ca teoretice și/sau factice;
- conform Legii Educației Naționale nr.1/2011, reprezintă rezultatul asimilării, prin învățare, a unui ansamblu de fapte, principii, teorii și practici legate de un anumit domeniu de muncă sau de studii;
- conform M4 a ANC, reprezintă totalitatea noțiunilor, ideilor, informațiilor pe care le are cineva într-un domeniu oarecare; noțiuni, concepte, teorii, definiții, explicații, date factuale; suma a ceea ce un om știe, un complex de adevăruri, principii și informații. Ele influențează dezvoltarea abilităților și atitudinilor angajaților pentru îndeplinirea în mod eficace a cerințelor postului.

Abilitățile (engl. skills, abilities)

- conform Rec. 2008/C 111/01/CE din 23 aprilie 2008, Anexa 1, reprezintă capacitatea de a aplica și de a utiliza cunoștințe pentru a duce la îndeplinire sarcini și pentru a rezolva probleme. În contextul CEC/EQF, abilitățile sunt descrise ca fiind *cognitive* (implicând utilizarea gândirii logice, intuitive și creative) sau *practice* (implicând dexteritate manuală și utilizarea de metode, materiale, unelte și instrumente). Abilitatea include anumite tipuri de structuri operatorii, de la deprinderi până la capacități de interpretare și rezolvare de probleme;
- conform M4 a ANC, reprezintă capacitatea de a executa o acțiune, fie în mod natural, fie ca rezultat al învățării și practicii; stăpânire desăvârșită a unei întregi clase de comportamente - a ști cum să faci ceva.

Aptitudinea (M4 a ANC) este capacitatea unui individ de a-și însuși sau de a-și dovedi potențialul înnăscut pentru dobândirea unor noi cunoștințe, abilități și atitudini, atunci când i se oferă oportunitatea sau training-ul adecvat. Aptitudinea reprezintă un complex de procese și însușiri psihice individuale, structurate într-un mod original, care permite efectuarea cu succes a anumitor activități.

Atitudinea (M4 a ANC) exprimă o modalitate de raportare față de anumite aspecte ale realității și implică reacții afective, cognitive și comportamentale (atitudinea față de sine însuși, față de ceilalți, față de societate, față de muncă). Se exprimă într-o poziție afirmată în opinii, idei, principii, valori reflectate în comportamentul unei persoane, în raport cu sine, cu alții sau cu societatea.

Competența

- conform Rec. 2008/C 111/01/CE din 23 aprilie 2008, Anexa 1, înseamnă capacitatea dovedită de a utiliza cunoștințe, abilități și capacități personale, sociale și/sau metodologice în situații de muncă sau de studiu și pentru dezvoltarea profesională și personală;
- conform Legii Educației Naționale nr.1/2011, reprezintă capacitatea dovedită de a selecta, combina și utiliza adecvat cunoștințe, abilități și alte achiziții constând în valori și atitudini, pentru rezolvarea cu succes a unei anumite categorii de situații de muncă sau de învățare, precum și pentru dezvoltarea profesională ori personală în condiții de eficacitate și eficiență;
- conform CEDEFOP, reprezintă capacitatea de a aplica rezultatele învățării în mod adecvat într-un context definit (educație, muncă, dezvoltare personală sau profesională). Competența nu se limitează la elementele cognitive (implicând utilizarea aspectelor teoretice, concepte sau cunoștințe tacite), ci cuprinde aspecte funcționale (implicând abilitățile tehnice), precum și atributele interpersonale (ex., abilități sociale sau organizaționale) și valorile etice;

- conform M4 a ANC, reprezintă o arie a capacității personale care permite indivizilor să îndeplinească eficace sarcinile de serviciu. Competența profesională reprezintă capacitatea de a aplica, transfera și combina cunoștințe și abilități în situații și medii de muncă diverse, pentru a realiza activitățile cerute la locul de muncă, la nivelul calitativ specificat în standardul ocupațional.

Clasificări ale competențelor

1. Conform Legii Educației Naționale nr.1/2011 - competențe profesionale și competențe transversale

Competențele profesionale sunt un ansamblu unitar și dinamic de cunoștințe și abilități.

Cunoștințele se exprimă prin următorii descriptori: cunoaștere, înțelegere și utilizare a limbajului specific, explicare și interpretare. Abilitățile se exprimă prin următorii descriptori: aplicare, transfer și rezolvare de probleme, reflecție critică și constructivă, creativitate și inovare.

Competențele transversale (Legea) reprezintă achiziții valorice și atitudinale care depășesc un anumit domeniu/program de studiu și se exprimă prin următorii descriptori: autonomie și responsabilitate, interacțiune socială, dezvoltare personală și profesională.

2. Conform CNCIS – competențe profesionale și competențe transversale

Competențele profesionale reprezintă capacitatea dovedită de a selecta, combina și utiliza adecvat cunoștințe, abilități și alte achiziții (valori și atitudini), în vederea rezolvării cu succes a unei anumite categorii de situații de muncă sau de învățare, circumscrise profesiei respective, în condiții de eficacitate și eficiență.

Competențele transversale sunt acele capacități care transcend un anumit domeniu, respectiv program de studii, având o natură transdisciplinară. Acestea constau în abilități de lucru în echipă, abilități de comunicare orală și

scrisă în limba maternă/străină, utilizarea tehnologiei informației și comunicării – TIC, rezolvarea de probleme și luarea deciziilor, recunoașterea și respectul diversității și multiculturalității, autonomia învățării, inițiativă și spirit antreprenorial, deschiderea către învățarea pe tot parcursul vieții, respectarea și dezvoltarea valorilor și eticii profesionale etc.

3. Conform Centrului Național de Dezvoltare a Invățământului Profesional și Tehnic¹¹ - CNDIPT – competențe cheie, competențe tehnice generale, competențe tehnice specifice

Competențele cheie se referă la competențe transferabile, pentru a sprijini integrarea pe piața forței de muncă, precum și includerea socială.

Competențele tehnice generale au în vedere competențele care vizează cunoștințe privind principiile și contextul, precum și practicile uzuale care se află la baza mai multor calificări. Sunt comune mai multor calificări din domeniul formării profesionale.

Competențele tehnice specializate cuprind competențele specifice legate de calificarea respectivă.

4. Conform cadrului metodologic al ANC¹² pentru dezvoltarea, revizuirea și certificarea calificărilor

Competențele cheie sunt transferabile către alte sectoare de activitate, pe același nivel de autonomie și responsabilitate, pentru a sprijini integrarea pe piața forței de

¹¹ Centrul Național de Dezvoltare a Invățământului Profesional și Tehnic (CNDIPT) – SPP, la <http://www.tvet.ro/index.php/ro/dezvoltarea-invatomantului-profesional-si-tehnic/129.html>

¹² Metodologia pentru analiză ocupațională (M1), Metodologia de elaborare sau revizuire a standardelor ocupaționale și a calificărilor profesionale corespunzătoare (M2), Metodologia de verificare și validare a standardelor ocupaționale și a calificărilor profesionale corespunzătoare (M3), CNFPA (în calitate de ANC), 2009, precum și ghidurile de aplicare a M1, M2, M3

muncă, incluziunea socială și învățarea pe parcursul întregii vieți. Cele 8 competențe cheie sunt preluate din CEC/EQF:

- comunicare în limba oficială;
- comunicare în limbi străine;
- competențe de bază în matematică, știință și tehnologie;
- competențe informatice;
- competența de a învăța;
- competențe sociale și civice;
- competențe antreprenoriale;
- competența de exprimare culturală.

Competențele generale sunt transferabile între ariile ocupaționale ale aceluiași domeniu de activitate.

Competențele specifice aparțin unei singure arii ocupaționale.

Certificarea competențelor (CEDEFOP) reprezintă procesul de validare oficială a cunoștințelor, know-how-ului și/sau abilităților, competențelor acumulate de către o persoană, urmând o procedură standardizată de evaluare. Certificatele sau diplomele sunt emise de către organisme de certificare acreditate. Certificarea validează rezultatul fie al învățării (activităților de formare) desfășurate într-un mediu formal, fie al învățării desfășurate în contexte informale/non-formale.

Certificatul de competență (M4 a ANC) este documentul ce atestă competențele profesionale ale posesorului.

Ocupația (M4 a ANC) este activitatea utilă, aducătoare de venit (în bani sau natură), pe care o desfășoară o persoană în mod obișnuit, într-o unitate economico-socială și care constituie pentru aceasta sursă de existență. Ocupația este, deci, proprie persoanelor active, care practică o activitate recunoscută de societate ca utilă pentru sine și semenii săi. **Ocupația** poate fi exprimată prin **funcție** sau **meserie** și este specialitatea (calificarea) exercitată efectiv la locul de muncă.

Funcția este activitatea desfășurată de o persoană într-o ierarhie funcțională de conducere sau execuție (<http://www.dsclcx.ro/ocupatii/cor1.htm>, grupele majore de la 1 la 5).

Meseria este complexul de cunoștințe obținute prin școlarizare și prin practică, necesare pentru executarea anumitor operații de transformare și prelucrare a obiectelor muncii sau pentru prestarea anumitor servicii (<http://www.dsclcx.ro/ocupatii/cor1.htm>, grupele majore de la 6 la 8).

Profesia

- conform M4 a ANC, este specialitatea (calificarea) obținută prin studii;
- conform Wikipedia, este o ocupație, vocație sau carieră unde se aplică cunoștințe specializate pe un anumit subiect, domeniu, știință. Se aplică de obicei în cazul ocupațiilor ce necesită formare academică de lungă durată și o calificare oficială.

Profesia reglementată (Directiva 2005/36/CE, art. 3/(1)/a) reprezintă o activitate sau un ansamblu de activități profesionale al căror acces, exercitare sau una dintre modalitățile de exercitare este condiționată, direct sau indirect, în temeiul unor acte cu putere de lege și acte administrative, de deținerea unor calificări profesionale determinate; utilizarea unui titlu profesional limitată prin acte cu putere de lege și acte administrative la deținătorii unei anumite calificări profesionale constituie în special o modalitate de exercitare. În cazul în care prima teză nu se aplică, o profesie menționată la alineatul (2) (o profesie exercitată de membrii unei asociații sau ai unei organizații menționate în anexa I) este considerată profesie reglementată.

Recunoașterea oficială a calificărilor (CNCIS) este procesul prin care diplomele sunt validate în vederea facilitării accesului celor care le dețin către activități legate de educație și/sau de angajare. Trebuie diferențiate cel puțin

două tipuri de recunoaștere: cea pentru nevoi academice și cea pentru nevoi profesionale:

- **Recunoașterea academică** constă în recunoașterea diplomelor unei instituții de învățământ superior (naționale sau străine) de către o alta, în scopul permiterii accesului studentului la continuarea studiilor. Recunoașterea academică poate fi solicitată și în scopul continuării unei cariere universitare într-o altă instituție și, în unele cazuri, în scopul accesului la alte activități ocupaționale de pe piața muncii;
- **Recunoașterea profesională** se referă la dreptul de practică și la statutul profesional acordat deținătorului unei diplome. Din cauza existenței unor reguli diferite de recunoaștere a diplomelor sau titlurilor, se pot distinge două grupe: recunoașterea profesională *de iure*, aplicată dreptului de practică într-o anumită țară, în cadrul unei profesii reglementate (cum ar fi de ex. cea de medic). În UE, de exemplu, regulamentele respective există atât în țările de origine, cât și în țările gazdă și fac subiectul mai multor directive specifice ale Uniunii Europene. Recunoașterea profesională *de facto* se referă la situațiile de recunoaștere în cazul profesiilor nereglementate, cum ar fi situațiile în care nu există sau nu este necesară o autorizație națională legală.

Sisteme de recunoaștere a calificărilor profesionale (Directiva 2005/36/CE):

- **Sistemul recunoașterii automate a calificărilor atestate de experiența profesională în anumite activități industriale, artizanale și comerciale** – activități enumerate în capitolul II, pentru care elementele luate în considerare la recunoașterea experienței profesionale sunt durata și forma acesteia (cu titlu independent sau în calitate de salariat) și formarea prealabilă (element care poate

reduce durata experienței profesionale necesare) dovedită printr-un certificat recunoscut de statul membru sau considerat valabil de un organism profesional competent, iar condițiile de exercitare sunt menționate în listele pentru diferite grupări de sectoare de activitate cuprinse în Anexa IV a Directivei;

- **Sistemul recunoașterii automate a calificărilor pentru profesiile de medic, asistent medical, medic stomatolog, medic veterinar, moașă, farmacist și arhitect** – profesii prevăzute în capitolul III, pentru care recunoașterea automată a titlurilor de calificare se face pe baza coordonării condițiilor minime de formare profesională, inclusiv durata minimă a studiilor, titluri de calificare menționate în anexele V și VI ale Directivei;
- **Sistemul general de recunoaștere a calificărilor** – sistem care se aplică profesiilor care nu sunt reglementate de norme specifice de recunoaștere și anumitor situații în care titularul calificării profesionale nu îndeplinește condițiile prevăzute în alte sisteme de recunoaștere, sistem care se bazează pe principiul recunoașterii reciproce, fără a aduce atingere aplicării unor măsuri compensatorii în cazul în care există diferențe semnificative între formarea dobândită de persoana în cauză și formarea necesară în SM gazdă (stagii de adaptare de cel mult trei ani sau teste de aptitudini).

Autoritate competentă (Directiva 2005/36/CE, art. 3/(1)/d) este orice autoritate sau instanță autorizată în mod special de un stat membru să elibereze sau să primească titluri de calificare sau alte documente sau informații, precum și să primească cereri și să ia decizii, conform Directivei 2005/36/CE privind recunoașterea calificărilor profesionale.

Educația (Legea Educației Naționale nr.1/2011) este ansamblul proceselor de punere în aplicare a programelor și activităților de învățare și formare de competențe

academice sau profesionale. Educația include atât activitățile de învățare în context formal, cât și în context nonformal sau informal.

Educația permanentă (Legea Educației Naționale nr.1/2011) reprezintă totalitatea activităților de învățare realizate de fiecare persoană pe parcursul vieții în **contexte formale, nonformale și informale**, în scopul **formării sau dezvoltării competențelor** dintr-o multiplă perspectivă: personală, civică, socială ori ocupațională.

Învățarea pe tot parcursul vieții (Legea Educației Naționale nr.1/2011) cuprinde educația timpurie, învățământul preuniversitar, învățământul superior, educația și formarea profesională continuă a adulților și ea se centrează pe **formarea și dezvoltarea competențelor-cheie și a competențelor specifice unui domeniu de activitate sau unei calificări**.

Educația și formarea profesională – EFP (Legea Educației Naționale nr.1/2011) reprezintă ansamblul coerent și continuu de activități și experiențe de învățare prin care trece subiectul învățării pe întreaga durată a traseului său educațional-formativ.

Educația și formarea profesională reglementată (Directiva 2005/36/CE, art. 3/(1)/e) reprezintă orice formare profesională care urmărește în special exercitarea unei anumite profesii și care constă într-un ciclu de studii completat, după caz, de o formare profesională, un stagiu profesional sau o practică profesională. Structura și nivelul formării profesionale, ale stagiului profesional sau ale practicii profesionale sunt stabilite prin actele cu putere de lege și actele administrative ale statului membru în cauză sau sunt monitorizate sau aprobate de autoritatea desemnată în acest scop.

Experiența profesională (Directiva 2005/36/CE, art. 3/(1)/f) înseamnă exercitarea efectivă și legală a respectivei profesii într-un stat membru.

Stagiul de adaptare (Directiva 2005/36/CE, art. 3/(1)/g) reprezintă exercitarea unei profesii reglementate în statul membru gazdă, **sub responsabilitatea unui membru calificat** în profesia respectivă și însoțită eventual de o formare profesională suplimentară. Stagiul face obiectul unei evaluări. Condițiile stagiului, precum și evaluarea acestuia sunt stabilite de autoritatea competentă a statului membru gazdă. Statutul de care stagiularul beneficiază în statul membru gazdă, în special în ceea ce privește dreptul de ședere, precum și în ceea ce privește obligațiile, drepturile și avantajele sociale, indemnizațiile și remunerațiile, este stabilit de autoritățile competente din respectivul stat membru în conformitate cu dreptul comunitar aplicabil.

Proba de aptitudini (Directiva 2005/36/CE, art. 3/(1)/h) este o probă care se referă exclusiv la cunoștințele profesionale ale solicitantului și care este concepută de autoritățile competente ale statului membru gazdă, cu scopul aprecierii aptitudinii solicitantului de a exercita profesia reglementată în acel stat membru. Pentru a permite realizarea acestei probe, autoritățile competente întocmesc o listă de materii care, pe baza unei comparații între formarea profesională cerută în statul membru respectiv și cea de care dispune solicitantul, nu sunt atestate de diploma sau de titlul sau titlurile de formare pe care le prezintă solicitantul. Proba de aptitudini trebuie să țină seama de faptul că solicitantul are o calificare profesională recunoscută în statul membru de origine sau de proveniență. Aceasta privește materii selectate dintre cele cuprinse în listă și a căror cunoaștere constituie o condiție esențială pentru exercitarea profesiei în statul membru gazdă.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTNICE
AMPO SDRU

Fondul Social European
PO SDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007 - 2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

Proba de aptitudini poate include totodată și cunoștințe de deontologie care se aplică activităților respective în statul membru gazdă. Modalitățile probei de aptitudini, precum și statutul de care beneficiază, în statul membru gazdă, solicitantul care dorește să se pregătească pentru proba de aptitudini în acel stat sunt stabilite de autoritățile competente ale respectivului stat membru.

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul
Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013
"Investește în oameni!"

www.imipqnet.ro

2. DEZVOLTAREA UNOR TERMENI DE REFERINȚĂ STANDARD ORIENTATIVI PENTRU PROCEDURILE DE VALIDARE ȘI CERTIFICARE A COMPETENȚELOR

Pentru dezvoltarea unor termeni de referință standard orientativi pentru procedurile de validare și certificare a competențelor, a fost utilizată o *metodologie* îmbunătățită permanent, pe parcursul implementării proiectului IMI PQ NET România, având următoarele etape:

1. Analiza și dezvoltarea, împreună cu AC membre ale grupului țintă al proiectului, a procedurilor de validare și certificare a competențelor pe fiecare profesie reglementată în parte;
2. Stabilirea unor elemente comune de procedură pe fiecare AC (pentru cele care administrează mai multe profesii);
3. Stabilirea unor elemente comune de procedură pe fiecare domeniu de activitate;
4. Stabilirea unei proceduri standard de validare și certificare a competențelor corespunzătoare tuturor profesiilor reglementate analizate;
5. Dezvoltarea unor termeni de referință standard orientativi pentru procedurile de validare și certificare a competențelor.

Prima etapă și, parțial, cea de-a doua au fost realizate în prima rundă de ateliere, pe subactivitatea A 3.2. a proiectului. Pe această bază, în continuare sunt prezentate numai câteva elemente sintetice privind stabilirea unor elemente comune de procedură pentru câteva AC, cu rol de exemplificare și, apoi, prezentăm modul în care au fost aplicate etapele 3, 4 și 5 ale metodologiei mai sus menționate.

2.1. Stabilirea unor elemente comune de procedură pe fiecare autoritate competentă. Studii de caz

A. Elemente comune de procedură utilizate de Ministerul Mediului pentru profesii diferite

Pe baza analizei procedurilor de validare și certificare a competențelor pentru profesiile reglementate pentru care Ministerul Mediului este AC, pot fi identificate următoarele elemente comune de procedură pentru această autoritate:

1. înființarea unei Comisii de Autorizare/Atestare prin ordin al conducătorului AC;
2. întocmirea de către solicitant a unui dosar și depunerea acestuia la Comisia de Autorizare/Atestare;
3. analizarea de către comisie a documentelor depuse și posibilitatea solicitării unor completări la dosar;
4. exprimarea deciziei de autorizare/atestare, eventual în urma susținerii unui examen/concurs;
5. depunerea unei contestații în situația respingerii cererii;
6. examinarea contestației și declararea rezultatului final;
7. eliberarea atestatului/autorizației și înscrierea în registru.

Aceste etape sunt parcurse în procedura de autorizare, iar în cea de reautorizare/prelungire a valabilității autorizației pot interveni unele simplificări. Durata de valabilitate a unui atestat și/sau a unei autorizații diferă de la o profesie la alta (de la o AC la alta) și poate fi chiar nelimitată (pe viață/atâta timp cât solicitantul îndeplinește condițiile prevăzute pentru exercitarea profesiei respective).

S-a constatat că pentru unele profesii lipsesc excepțiile și derogările.

Concluzii și propuneri

În general, apreciem că procedura existentă pentru Expert CTAP este foarte bine realizată și poate constitui un *model* pentru alte profesii reglementate de către diferite AC. Acestei proceduri de validare și certificare a competențelor i se poate adăuga o buclă de formare profesională în cadrul AC, similar procedurii aplicate profesiei de meteorolog. De asemenea, având în vedere faptul că procedura prevede ca certificatul de Expert CTAP să fie eliberat pe perioadă nedeterminată, autorii propun analiza necesității și oportunității acordării certificatului pe perioadă determinată și introducerea unor examinări periodice pentru reînnoirea acestuia.

B. Elemente comune de procedură utilizate de ISCIR pentru profesii diferite

Pe baza analizei și a fișelor realizate în cadrul proiectului, pot fi identificate următoarele elemente comune de procedură utilizate de către ISCIR pentru profesiile din subordinea sa:

- toate procedurile (Prescripții Tehnice) sunt aprobate prin Ordin de Ministru;
- autorizarea unei persoane fizice se face numai după participarea la un program de instruire organizat de o persoană juridică avizată de către ISCIR și autorizată conform prevederilor legale în vigoare.
- pentru obținerea autorizației, candidații trebuie să susțină un examen care constă dintr-o probă teoretică și o probă practică;
- autorizația este valabilă pe termen nelimitat, dar numai dacă este însoțită de talonul cu vize anuale; Legea nr. 64/2008 prevede condițiile de suspendare sau de retragere a autorizației.

- profesiile gestionate de ISCIR pot fi grupate în mai multe categorii, corespunzător Prescripțiilor Tehnice, dar categoriile respective au condiții similare de obținere a autorizării;
- fiecare persoană autorizată este înscrisă în Registrul electronic al ISCIR.

C. Elemente comune de procedură utilizate de ANRE pentru profesiile din domeniul energiei electrice

Regulamentul pentru autorizarea electricienilor care proiectează, execută, verifică și exploatează instalații electrice din sistemul electroenergetic stabilește condițiile de autorizare pentru electricienii care proiectează și execută lucrări de *instalații electrice*, inclusiv procedura de autorizare:

- procedurile de organizare și desfășurare a *Examenului* de autorizare;
- procedura de reautorizare pentru electricienii care dețin sau au deținut *Legitimație* emisă de *Autoritatea competentă*;
- competențele, drepturile și obligațiile electricianului autorizat;
- condițiile de suspendare sau de retragere a autorizației, respectiv de aplicare a sancțiunilor electricienilor autorizați;
- modul de autorizare a electricienilor care exploatează *instalații electrice*;
- modul de desfășurare a activităților în domeniul verificării proiectelor și lucrărilor de *instalații electrice*.

D. Elemente comune de procedură utilizate de MECMA/ME pentru profesii diferite

Pe baza analizei procedurilor de validare și certificare a competențelor pentru profesiile pentru care AC a fost Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri (MECMA) și în prezent este Ministerul Economiei (ME), pot fi identificate următoarele elemente comune de procedură pentru această AC:

1. existența unei Comisii de Autorizare/Atestare prin ordin al conducătorului AC;
2. întocmirea de către solicitant a unui dosar și depunerea acestuia la Comisia de Autorizare/Atestare; se cere portofoliu de lucrări;
3. analizarea de către comisie a documentelor depuse și posibilitatea solicitării unor completări la dosar;
4. exprimarea deciziei de autorizare/atestare, eventual în urma susținerii unui examen;
5. depunerea unei contestații în situația respingerii cererii;
6. examinarea contestației și declararea rezultatului final;
7. eliberarea Atestatului/Autorizației și înscrierea în registrul existent la ME;
8. FPC obligatorie pentru actualizarea cunoștințelor.

2.2. Stabilirea unor elemente comune de procedură pe fiecare domeniu de activitate

A. Stabilirea unor elemente comune de procedură pentru domeniul General – Studiu de caz

În acest subcapitol prezentăm, spre exemplificare, modul în care au fost stabilite elementele comune de procedură de validare și certificare a competențelor pentru domeniul „General” al Grupului de Lucru din proiectul IMI PQ NET Romania (GL IMI PQ NET). Considerăm acest exemplu relevant dat fiind gradul înalt de heterogenitate a profesiilor din acest domeniu al GL IMI PQ NET și, în consecință, dificultatea identificării unor elemente comune de procedură utilizate de AC diferite.

Totuși, urmărind procedurile descrise, fișele de profesii și schemele logice care au fost elaborate în cadrul atelierelor de lucru pe acest domeniu din proiect, pot fi enumerate următoarele etape comune în procedura de validare și certificare a competențelor:

1. **înființarea unei Comisii de Autorizare/Atestare (sau echivalent) prin ordin al conducătorului AC** (AC este obligată să facă publice atât procedura, cât și toate documentele care trebuie depuse la înscriere);
2. **întocmirea de către solicitant a unui dosar și depunerea acestuia la Comisia de Autorizare/ Atestare (sau echivalent);**
3. **analizarea de către comisie a documentelor depuse la dosar;**
4. **exprimarea deciziei de autorizare/atestare, eventual în urma unui examen/concurs;**

5. **eliberarea Atestatului/Autorizației și înscrierea în registru** (în unele cazuri, înscrierea în registru este o etapă distinctă);
6. **depunerea unei contestații în situația respingerii cererii;**
7. **examinarea contestației și declararea rezultatului final.**

Aceste etape sunt parcurse atât în procedura de autorizare, cât și în cea de reautorizare/prelungire a valabilității autorizației. Durata de valabilitate a unui atestat/unei autorizații diferă de la o AC la alta și poate fi chiar și nelimitată. În afara acestor etape care se regăsesc în toate procedurile descrise de reprezentanții AC membre ale sectorului General, mai există și situația validării competențelor în urma unui **examen** (în cazul profesiei de salvator montan) sau a unui **interviu** (în cazul profesiei de asistent maternal profesionist)-**etapa 8**.

O schemă standard pentru validare-certificare ar putea cuprinde toate aceste etape, urmând ca fiecare AC să aleagă acele etape care sunt adecvate profesiei. Această schemă ar putea fi reprezentată ca în figura 2.

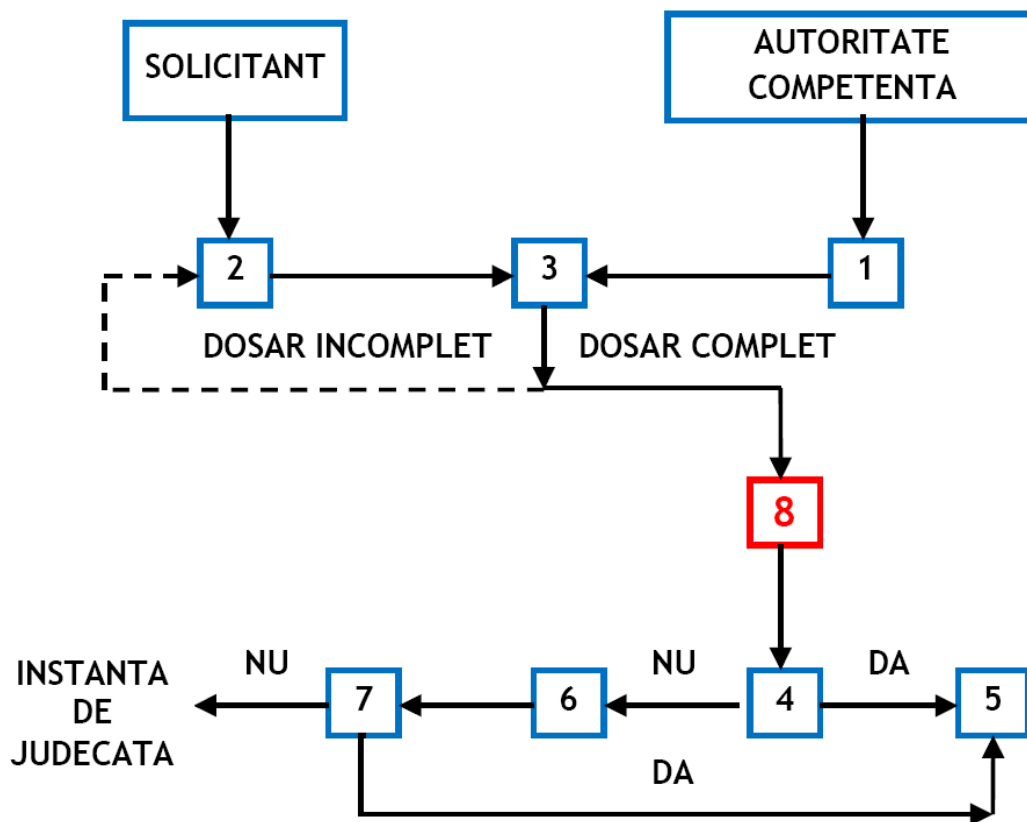

Fig. 2. Schemă standard pentru procedura de validare și certificare a competențelor

B. Stabilirea unor elemente comune de procedură pentru domeniul Economic – Financiar. Studiu de caz

Schema logică generală din figura 2 este valabilă și pentru domeniul Economic-financiar al GL IMI PQ NET, cu precizarea că etapa 8 acoperă o paletă largă de situații concrete: fie un singur test-grilă în cazul consultanților fiscali, fie un examen scris în urma participării la un program de formare profesională obligatoriu (denumit program de calificare și oferit numai de furnizori de formare și formatori autorizați de Comisia de Supraveghere a Asigurărilor – CSA, actualmente Autoritatea de Supraveghere Financiară - ASF) în cazul intermediarilor de asigurări, fie un examen complex (probă scrisă și probă orală în cadrul căreia se susține și un proiect) în urma unui program de formare profesională obligatoriu (oferit însă, cel puțin conform actului normativ, nu numai de furnizorul propriu de formare profesională, ci de oricare furnizor de formare autorizat cf. OG 129/2000) în cazul

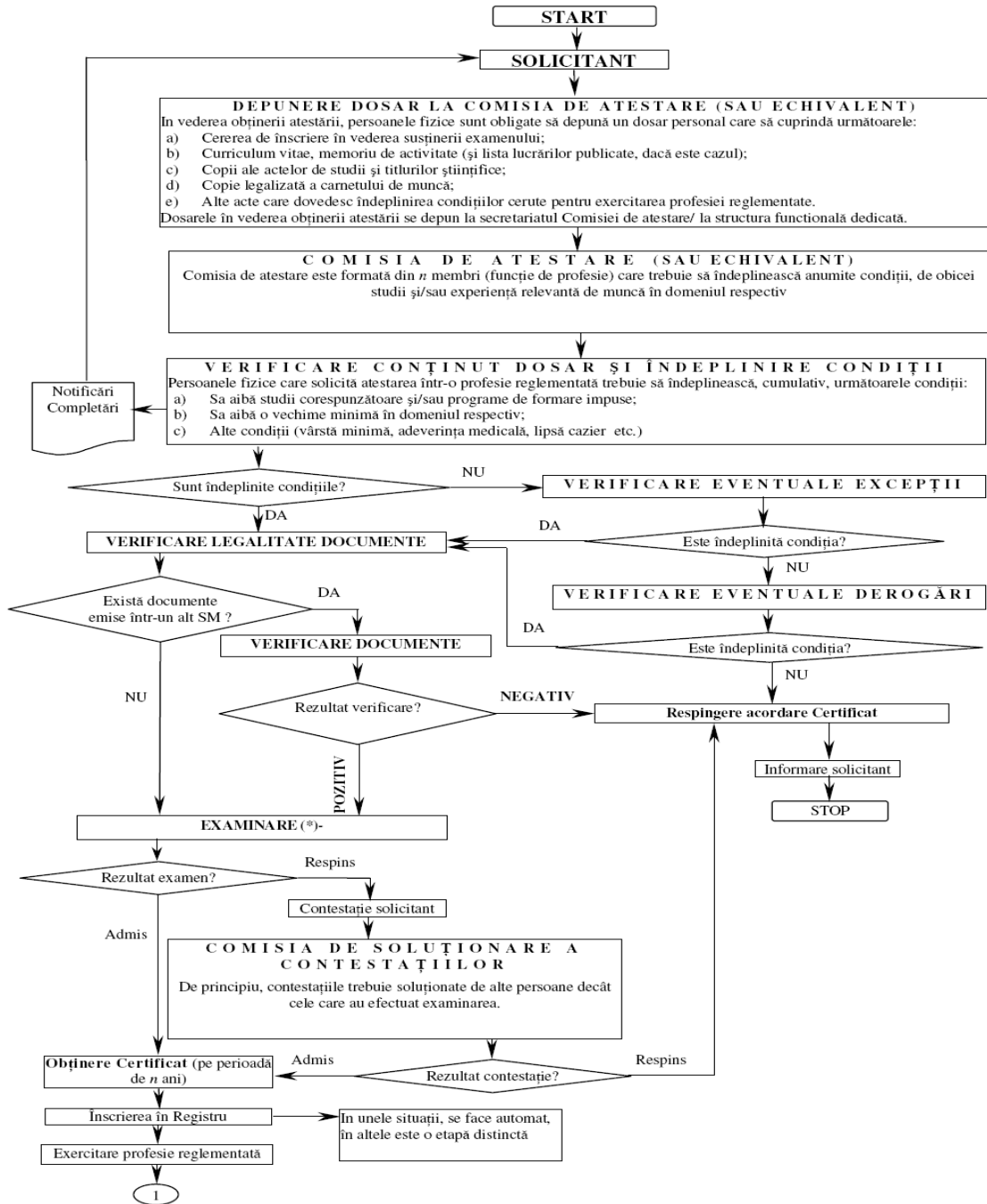
profesiilor/funțiilor reglementate de MECMA/ME, fie un test de cunoștințe plus 3 ani de stagiu finalizat cu un examen de aptitudini profesionale în cazul auditorului financiar, expertului contabil și contabilului autorizat.

Astfel, elementele comune de procedură pe domeniul Economic – Financiar se prezintă astfel:

1. **înființarea unei Comisii de Autorizare/Atestare sau înființarea în cadrul AC a unei structuri funcționale dedicate, conform actelor normative ale AC;**
2. **întocmirea de către solicitant a unui dosar și depunerea acestuia la AC;**
3. **analizarea de către comisie (sau echivalent) a documentelor depuse la dosar;**
4. **exprimarea deciziei de autorizare/atestare sau de admitere la examinare;**
5. **eliberarea Atestatului/Autorizației și înscrierea în registru (în unele cazuri, înscrierea în registru este o etapă distinctă);**
6. **Depunerea unei contestații în situația respingerii cererii;**
7. **Examinarea contestației și declararea rezultatului final;**
8. **examen (eventual în urma unui PFP obligatoriu) / test de admitere la stagiu + stagiu de n ani + examen de aptitudini profesionale.**

2.3. Stabilirea unei proceduri standard de validare și certificare a competențelor

Pe baza generalizării rezultatelor obținute din analizele efectuate pe fiecare AC în parte, prezentăm în figura 3 o procedură standard de validare și certificare a competențelor corespunzătoare profesiilor reglementate.

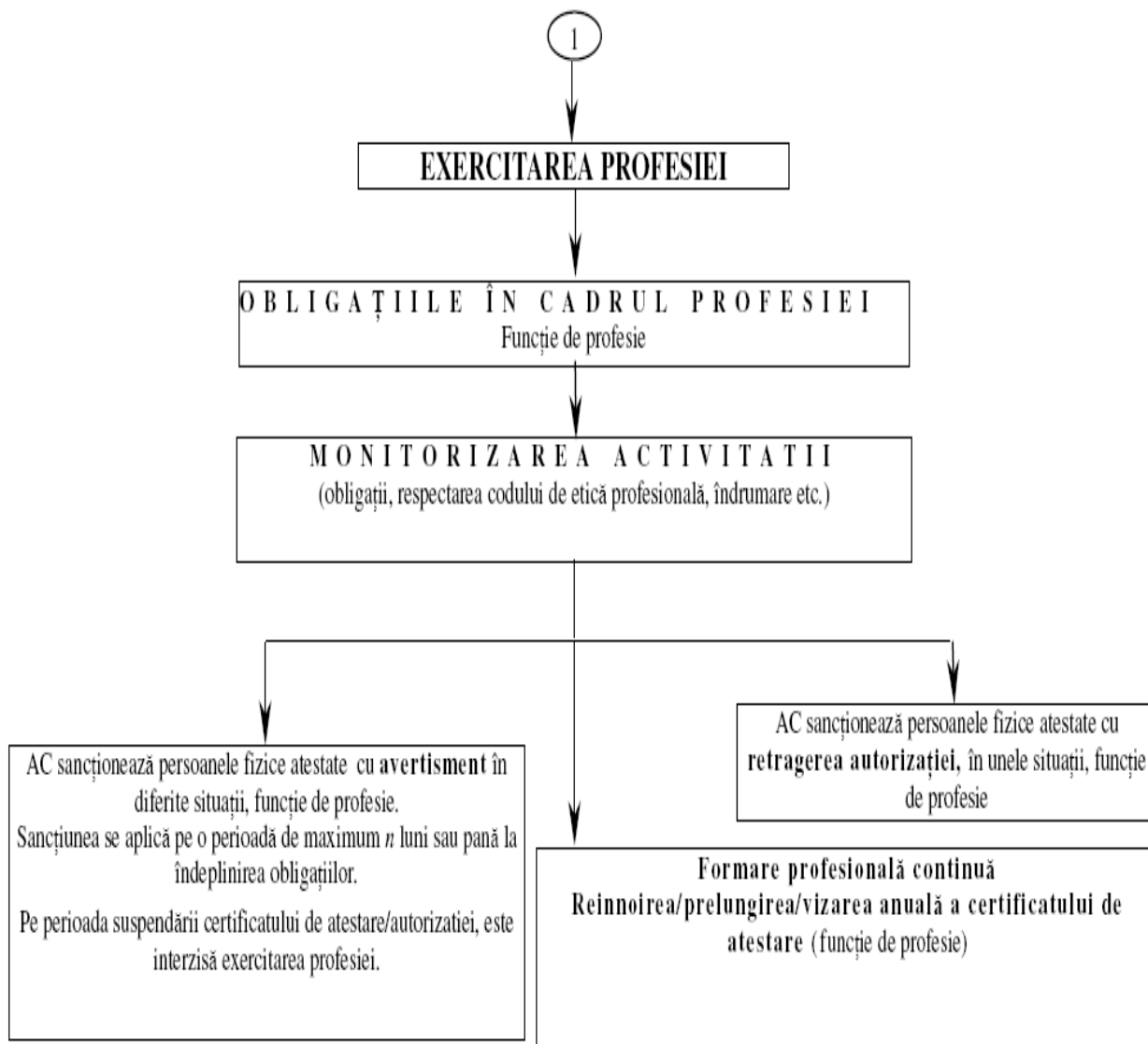

Fig. 3. Procedură standard de validare și certificare a competențelor corespunzătoare profesiilor reglementate

* În această etapă se poate introduce o testare inițială urmată de școlarizare în cadrul AC, așa cum s-a evidențiat în cazul profesiei de meteorolog sau examinare urmată de stagiul de n ani finalizat cu examen de aptitudini profesionale, cum este cazul profesiilor de auditor financiar, expert contabil și contabil autorizat.

2.4. Stabilirea unor termeni de referință standard orientativi pentru procedurile de validare și certificare a competențelor

Pe baza celor prezentate, pot fi stabiliți următorii termeni de referință standard orientativi pentru procedurile de validare și certificare a competențelor:

- existența unui dosar personal care trebuie depus la comisia de atestare sau la structura funcțională dedicată din cadrul AC;
- necesitatea stabilirii unei structuri simplificate, nebirocratice a acestui dosar;
- necesitatea cunoașterii de către aplicant a cerințelor de conținut al dosarului și asigurarea posibilității de informare rapidă și completă cu privire la acest dosar;
- existența unei comisii de atestare sau a unei structuri funcționale dedicate în cadrul AC;
- stabilirea clară a componenței comisiei de atestare/grupului de evaluatori/examinatori;
- existența unei proceduri de verificare a conținutului dosarului și a îndeplinirii condițiilor de către aplicant;
- posibilitatea notificării aplicantului de către AC pentru eventuale completări (atitudine de parteneriat între aplicant și AC, nu rol coercitiv, birocratic din partea AC, de vânăre a greșelilor aplicantului);
- existența unor excepții, în cazuri bine justificate;
- existența unor derogări, în cazuri bine justificate;
- verificarea unor documente emise în alte țări, necesare la dosar, eventual prin sistemul IMI;
- existența unui examen/concurs și a unei comisii de exameninare/concurs/atestare;

- existența unei proceduri clare și transparente de evaluare a probelor de examen și de comunicare a rezultatelor către aplicanți;
- posibilitatea de a depune contestație și existența unei proceduri pentru soluționarea contestațiilor;
- existența unei comisii de soluționare a contestațiilor independentă, diferită de cea de examinare;
- existența unei proceduri clare și transparente de reevaluare în urma contestației și de comunicare a rezultatelor către aplicanți;
- stabilirea condițiilor de valabilitate a atestatului/cerificatului/titlului;
- existența unui registru și a unei proceduri de înscriere în registru;
- existența unor proceduri de monitorizare a exercitării profesiei;
- existența unor sancțiuni în cazul unor abateri de la regulile de exercitare a profesiei;
- existența unor proceduri pentru retragerea/anularea/suspendarea certificatului/autorizației/titlului;
- existența unei proceduri pentru reînnoirea/prelungirea periodică/vizarea periodică a atestatului/cerificatului;
- existența unor planuri de formare profesională continuă, actualizate periodic.

3. DEZVOLTAREA UNOR TERMENI DE REFERINȚĂ STANDARD ORIENTATIVI PENTRU PROCESELE DE RECUNOAȘTERE A CALIFICĂRILOR

3.1. Cadrul general al procesului de recunoaștere a calificărilor

Uniunea Europeană a pus la dispoziția cetățenilor săi diverse instrumente care să faciliteze recunoașterea calificărilor și competențelor în scopuri academice sau profesionale. Recunoașterea calificărilor profesionale contribuie la facilitarea dreptului la libera circulație a cetățenilor, care se traduce prin dreptul de a exercita o activitate profesională sau de a se forma într-un alt SM decât cel de origine.

La nivel european, au fost puse în aplicare, în mod progresiv, două tipuri de instrumente:

- sistemul de recunoaștere a calificărilor pentru profesii reglementate;
- instrumente care vizează să asigure vizibilitatea competențelor și calificărilor la scară europeană: Europass și punctele naționale de referință pentru calificări profesionale.

Europass a fost stabilit prin Decizia nr. 2241/2004/CE din 15 decembrie 2004, instaurând un cadru unic pentru transparența calificărilor și a competențelor și se compune din 5 documente:

- două documente care se completează de către individ/solicitant: Curriculum vitae Europass și Pașaportul lingvistic Europass;

- trei documente completate și eliberate de autoritățile competente: Suplimentul descriptiv al certificatului Europass, Suplimentul la diplomă Europass și Europass mobilitate.

În fiecare SM există două puncte de informare, respectiv Punctul Național de Referință pentru calificări profesionale și Rețeaua ENIC-NARIC.

Recunoașterea poate fi cerută când o persoană care a studiat sau s-a format în țara X (țara de origine) dorește să lucreze în țara Y (țara gazdă). Recunoașterea calificărilor profesionale este responsabilitatea organismelor de recunoaștere, existente în fiecare țară. Există două feluri de recunoaștere „internațională”:

- **recunoașterea academică**, care permite persoanei să urmeze sau să continue studiile sau îi conferă dreptul de a folosi un titlu național sau un grad (de exemplu PhD/Dr) în țara gazdă pe baza titlului sau gradului dobândit în țara de origine;
- **recunoașterea profesională**, care se referă la metodologiile și procedurile de evaluare în scopul practicării/exercitării profesiei pentru care s-a calificat solicitantul.

Recunoașterea academică și recunoașterea profesională au obiective diferite și cer abordări și instrumente diferite.

În unele țări, cele mai multe calificări academice servesc ca și calificări profesionale, fără cerințe suplimentare. În alte țări, ca de exemplu Marea Britanie, calificarea profesională se dobândește după o completare cu o pregătire specifică care are loc după universitate și în afara ei, cerințele profesionale putând fi stabilite de o lege națională sau de organizații profesionale.

Pentru recunoașterea calificărilor profesionale, trebuie să se țină seama de existența a patru situații posibile atunci când o persoană dorește să profeseze într-o altă țară decât cea de origine, respectiv:

- profesia nu este reglementată nici în țara de origine, nici în țara gazdă;
- profesia este reglementată în țara de origine, dar nu este reglementată în țara gazdă;
- profesia nu este reglementată în țara de origine, dar este reglementată în țara gazdă;
- profesia este reglementată atât în țara de origine, cât și în țara gazdă.

Dintre aceste patru situații, doar ultimele două prezintă interes pentru lucrarea de față.

De asemenea, procesul de recunoaștere a calificării profesionale trebuie parcurs numai în cazul în care migrantul dorește să exercite respectiva profesie reglementată cu caracter permanent/în regim de stabilire în SM gazdă. În cazul prestării temporare/prestării transfrontaliere a serviciilor presupuse de profesia respectivă, nu există obligația de a solicita recunoașterea calificării, ci doar, în unele țări, obligația de a depune anterior prestării o declarație în țara gazdă.

3.2. Analiza unor elemente specifice procesului de recunoaștere a calificărilor

Ca și în cazul validării și certificării competențelor, pentru dezvoltarea unor termeni de referință standard orientativi privind procesele de recunoaștere a calificărilor, a fost utilizată o metodologie îmbunătățită permanent în ultimele 12 luni de derulare a proiectului, având următoarele etape:

1. Analizarea și dezvoltarea, împreună cu AC membre ale GL IMI PQ NET, a proceselor de recunoaștere a calificărilor pe fiecare profesie în parte;
2. Stabilirea unor elemente comune de proces de recunoaștere pe fiecare AC (care administrează mai multe profesii reglementate);
3. Stabilirea unor elemente comune de proces de recunoaștere a calificărilor pe fiecare domeniu de activitate;
4. Stabilirea unui proces standard de recunoaștere a calificărilor corespunzătoare tuturor profesiilor reglementate;
5. Dezvoltarea unor termeni de referință standard orientativi pentru procesele de recunoaștere a calificărilor.

Primele două etape au fost realizate în prima rundă de ateliere pe subactivitatea A 3.2. din proiect. Pe această bază, în continuare prezentăm câteva elemente sintetice privind stabilirea unor elemente comune de proces de recunoaștere a calificărilor numai pentru o AC, cu rol de exemplificare și, apoi, modul în care au fost aplicate etapele 3, 4 și 5 ale metodologiei mai sus menționate.

3.3. Stabilirea unor elemente comune de proces pe fiecare autoritate competentă. Studiu de caz

Pe baza analizei proceselor de recunoaștere a calificărilor pentru fiecare profesie în parte, au fost identificate elemente comune de proces pentru fiecare AC. Deoarece ISCIR reglementează un număr foarte mare de profesii diferite și, prin modul în care a implementat directivele europene, poate fi considerat un caz de bune practici, am considerat relevantă prezentarea acestei autorități ca și studiu de caz.

Calificările profesionale reglementate de ISCIR sunt prevăzute în anexa HG 1340/2001. Din analiza pe fiecare profesie în parte, pot fi trase următoarele concluzii cu privire la recunoașterea calificărilor corespunzătoare profesiilor reglementate de ISCIR:

1. ISCIR a transpus în legislația specifică (prescripții tehnice aprobate prin ordin al Ministrului Economiei și publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I) prevederile Directivei 2006/123/EC privind serviciile în cadrul pieței interne – transpusă în legislația națională prin Ordonanța de Urgență a Guvernului (OUG) nr.49/2009 privind libertatea de stabilire a prestatorilor de servicii și libertatea de a furniza servicii în România, aprobată cu modificări și completări prin legea nr. 68/2010, precum și ale Directivei 2005/36/EC – transpusă în legislația națională prin Legea nr. 200/2004 cu modificările și completările ulterioare
2. Normele ISCIR fac referire la recunoașterea unor acte sau a unor programe de formare necesare unor persoane din alte SM pentru a fi autorizate să-și exercite profesia în România
3. Prescripția PT CR 8, art. 6, alineatul (1) prevede că *“persoanele care sunt cetățeni ai statelor membre, dețin o autorizație eliberată de autoritatea competentă dintr-un stat*

*membru al Uniunii Europene sau stat semnatar al Acordului privind Spațiul Economic European și care doresc să deservească o/un instalație/echipament din domeniul ISCIR pe teritoriul României, se prezintă la ISCIR în vederea susținerii unui **examen și luării în evidență**” și vor susține numai proba teoretică “ce are ca scop evaluarea cunoștințelor privind aplicarea legislației naționale și a prescripțiilor tehnice aplicabile, necesare pentru deservirea instalației/echipamentului”. În acest caz, se specifică documentele care trebuie depuse la dosar de către “solicitantul, care dorește să i se recunoască profesia”, printre care figurează “Copia autorizației eliberată de autoritatea competentă din statul membru”. Se poate deduce că această autorizație este recunoscută foarte simplu, deoarece candidatul trebuie să susțină numai examenul teoretic pentru “evaluarea cunoștințelor privind aplicarea legislației naționale și a prescripțiilor tehnice aplicabile”*

4. Celelalte prescripții (PT CR 6 – 2010 – “Autorizarea personalului și a laboratoarelor care efectuează examinări nedistructive și evaluarea capacității tehnice a laboratoarelor care efectuează examinări distructive” – art. 2 și PT CR 9 – 2010 – “Autorizarea sudorilor care execută lucrări de sudare la instalații sub presiune și la instalații de ridicat, în oțel, aluminiu, aliaje de aluminiu și polietilenă de înaltă densitate (PE-HD)” – art. 8 conțin prevederi similare pentru *absolvirea programelor de pregătire profesională* (de exemplu, “Sudorii care se autorizează ISCIR trebuie să facă dovada absolvirii unui program de formare profesională; fac excepție cetățenii unui stat membru care au absolvit în statul membru de origine un program de formare profesională echivalent cu cel prevăzut în prezenta prescripție tehnică”)
5. Pentru domeniul examinărilor nedistructive (PT CR 6 – 2010), persoanele juridice sunt înscrise în registrul ISCIR: “Persoanele juridice autorizate de către ISCIR, precum și persoanele juridice autorizate pentru domenii de activitate echivalente de către autoritățile competente dintr-un stat membru al Uniunii Europene sau al Spațiului Economic European, se înregistrează în Registrul ISCIR al persoanelor juridice autorizate”.

3.4. Stabilirea unor elemente comune de proces pe fiecare domeniu de activitate

Prin analizarea elementelor de proces specifice fiecărei profesii, s-a stabilit o serie de elemente comune de proces de recunoaștere a calificărilor specifice fiecărui domeniu de activitate.

Chiar dacă unele domenii de activitate sunt caracterizate de un înalt grad de heterogenitate, urmărind procesele descrise, fișele de profesii și schemele logice elaborate în atelierelor de lucru organizate în cadrul proiectului IMI PQ NET România, putem enumera următoarele elemente comune ale procesului de recunoaștere a calificărilor profesionale:

1. evidențierea necesității recunoașterii unor acte necesare constituirii dosarului pentru solicitarea recunoașterii calificării și obținerea autorizației/certificatului/titlului;
2. recunoașterea pe ansamblu a calificării corespunzătoare profesiei reglementate și obținerea dreptului de profesare cu sau fără susținerea unor examene/teste/probe practice ca măsuri compensatorii este relativ slab reprezentată în actele normative ale autorităților competente din România.

3.5. Stabilirea unui proces standard de recunoaștere a calificărilor

Pe baza generalizării rezultatelor obținute în urma analizei făcute pe fiecare AC, dar și a informațiilor cunoscute direct din cadrul general al procesului de recunoaștere a calificărilor profesionale în cazul profesiilor reglementate, am dezvoltat schema unui proces standard de recunoaștere a calificărilor corespunzătoare profesiilor reglementate, care cuprinde următoarele etape:

1. *Informarea migrantului*, prin Punctul Național de Contact pentru recunoașterea calificărilor din SM gazdă;
2. *Analiza comparativă* efectuată de către AC din SM gazdă.

Înainte de a se pronunța asupra cererii, Autoritatea Competentă va compara formarea profesională dobândită în țara de origine a solicitantului cu formarea profesională cerută în țara gazdă. Dacă se constată diferențe importante, fie de durată, fie de conținut al formării profesionale, poate fi condiționată recunoașterea de satisfacerea unor cerințe suplimentare. După caz, poate fi cerută dovedirea unei experiențe profesionale sau se poate recurge la aplicarea de măsuri compensatorii: parcurgerea unui stagiu de adaptare sau susținerea unei probe de aptitudini.

Solicitantul trebuie să fie cetățean al unui SM al UE, SEE sau al Confederației Helvetice și să fie calificat în statul de origine pentru profesia vizată. Se pot întâlni următoarele situații:

- dacă nici exercitarea profesiei, nici formarea în profesia pentru a cărei exercitare se solicită recunoașterea calificării **nu sunt reglementate** în SM de origine, AC din SM

gazdă poate cere solicitantului să posede o experiență profesională de minimum 2 ani. Această cerință nu mai este valabilă în cazul în care diploma sau titlul dovedesc o formare reglementată;

- dacă profesia nu este reglementată în SM gazdă, nu este necesară recunoașterea calificării, iar profesia poate fi exercitată în aceleași condiții cu cetățenii țării gazdă.

3. *Procesarea dosarului* (maxim 4 luni)

a. **Elementele examinate** de AC în analiza cererii vor fi următoarele:

- dacă profesia reglementată pe care solicitantul dorește să o exercite în SM gazdă este aceeași cu profesia reglementată pentru care este deplin calificat în SM de origine;
- dacă durata și conținutul formării nu prezintă diferențe substanțiale în raport cu durata și conținutul cerute în SM gazdă; dacă profesiile sunt aceleași și formările sunt similare, AC trebuie să recunoască calificarea; dacă se demonstrează că există diferențe substanțiale între profesii sau între durata sau conținutul formărilor, AC poate cere aplicarea unor măsuri compensatorii, dar în momentul examinării cererii, AC trebuie să verifice dacă eventuala experiență profesională este de natură să acopere total sau parțial cunoștințele care lipsesc.

b. **Termenul pentru examinarea cererii și căile de recurs** împotriva deciziei cu privire la recunoaștere:

AC are la dispoziție 4 luni pentru a trata cererea și a lua o decizie între a recunoaște calificarea așa cum este, a condiționa recunoașterea de măsuri compensatorii sau a respinge cererea; decizia de respingere sau de impunere a unei măsuri compensatorii trebuie să fie bine motivată și să facă față unui recurs

în justiție, iar neacordarea unui răspuns în termen de 4 luni poate fi amendată în justiție după procedurile țării gazdă.

4. *Aplicarea unor măsuri compensatorii*, după caz

În urma analizei calificării profesionale a solicitantului în raport cu exigențele din SM gazdă, autoritățile naționale pot să impună cerințe suplimentare, în funcție de situația individuală, și anume:

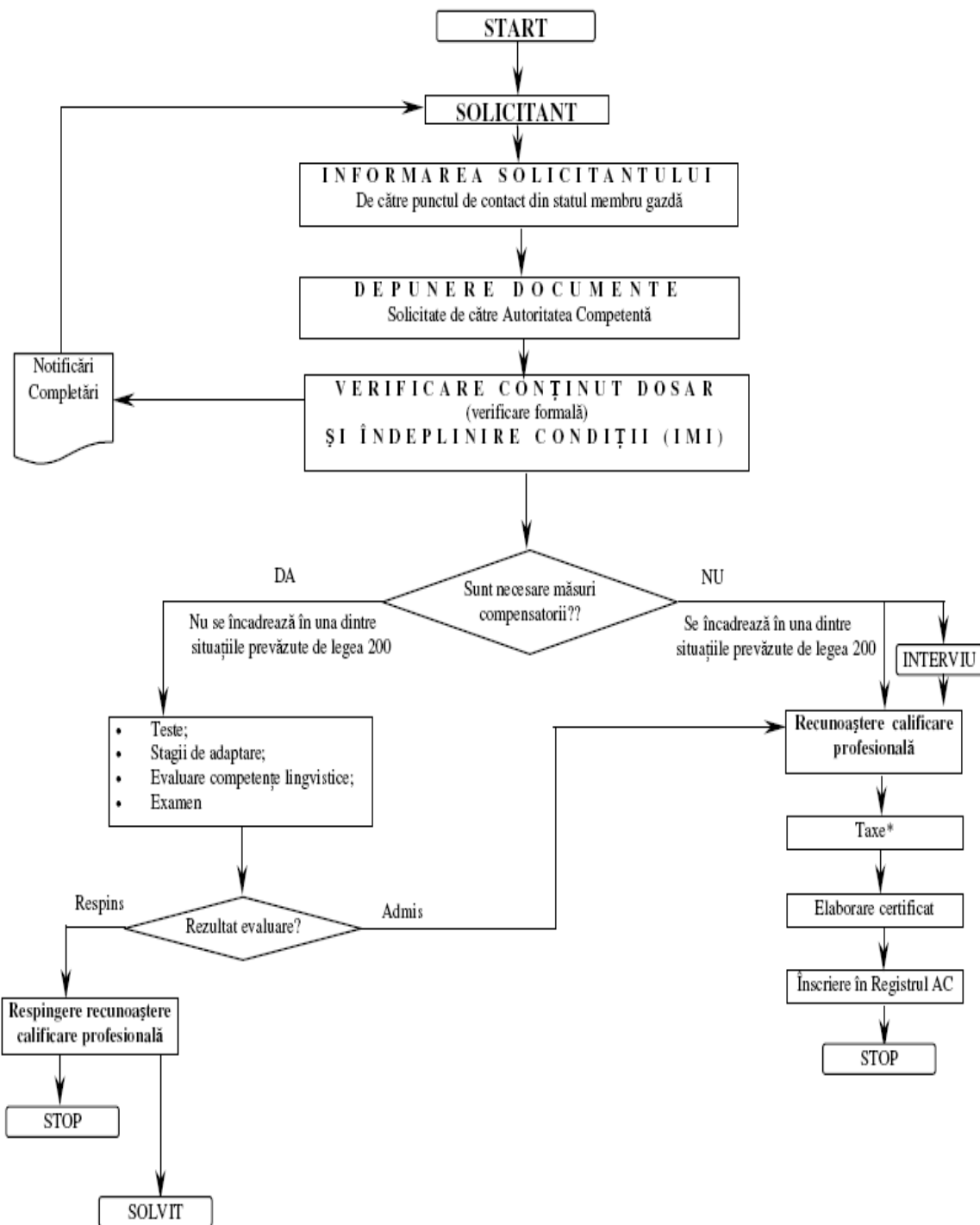
- a. **dovedirea unei experiențe profesionale;**
- b. **stagiul de adaptare sau probă de aptitudini.**

În cazul unor diferențe substanțiale între profesii sau conținutul formării, autoritățile SM gazdă pot impune solicitantului un stagiul de adaptare sau o probă de aptitudini. AC poate alege măsura, funcție de specificul profesiei în cauză, de cerințele acesteia (dacă necesită cunoașterea legislației naționale sau aplicarea unor reguli naționale specifice, dacă presupune o activitate independentă sau de conducere). Nu se poate impune decât o singură măsură compensatorie. În plus, AC trebuie să ia în considerare, după caz, experiența profesională dobândită în statul de origine sau în alt SM, care ar putea reduce sau elimina măsura compensatorie prevăzută.

5. *Taxe*

6. *Eliberarea certificatului/autorizației/titlului profesional*

Acest proces de recunoaștere standard este reprezentat în figura 4.

* În unele cazuri taxele se percep la depunerea dosarului și se restituie parțial dacă nu se recunoaște calificarea iar în alte cazuri se încasează înainte de interviu;

Fig. 4. Procesul standard de recunoaștere a unei calificări corespunzătoare unei profesii reglementate

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PER SOANELOR VĂRĂSTNICE
AMPO SDRU

Fondul Social European
PO SDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007 - 2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

3.6. Stabilirea unor termeni de referință standard orientativi pentru procesele de recunoaștere a calificărilor

Pe baza celor prezentate anterior, pot fi stabiliți următorii termeni de referință standard orientativi pentru procesele de recunoaștere a calificărilor pe care AC din România trebuie să le desfășoare:

- existența unui punct de informare a migrantului, ușor identificabil care să-i asigure îndrumare, consiliere;
- existența unui sistem facil de depunere a documentelor solicitate de către AC;
- posibilitatea notificării aplicantului de către AC pentru eventuale completări (atitudine de parteneriat între aplicant și AC, nu rol coercitiv, birocratic, de vânare a greșelilor din partea AC);
- recunoașterea automată a profesiei în cazul în care se încadrează într-una dintre situațiile prevăzute de Legea 200/2004;
- necesitatea stabilirii unor stagii de adaptare, unor teste de evaluare a competențelor lingvistice, a cunoștințelor privind legislația națională specifică etc., în cazul în care aplicantul nu se încadrează într-una dintre situațiile prevăzute de Legea 200/2004;
- necesitatea stabilirii unor proceduri clare pentru exercitarea profesiei cu caracter temporar, căci acest gen de prestare (spre deosebire de prestarea permanentă/stabilirea) nu necesită parcurgerea procesului de recunoaștere a calificării.

4. LISTA DE VERIFICARE PENTRU PROCEDURA DE VALIDARE ȘI CERTIFICARE A COMPETENȚELOR

Nr. crt.	DENUMIRE ITEM	DA	NU	OBSERVAȚII
1.	Există un dosar personal care trebuie depus la comisia de atestare			
2	Este stabilită o structură simplificată, nebirocratică a acestui dosar			
3	Este înțeleasă necesitatea cunoașterii de către aplicant a conținutului dosarului			
4	Aplicantul are posibilitatea de a se informa rapid și complet cu privire la acest dosar			
5	Este prevăzută o comisie de atestare/validare			
6	Este stabilită clar componența comisiei de atestare/validare			
7	Există o procedură de verificare a conținutului dosarului și a îndeplinirii condițiilor de către aplicant			
8	Există posibilitatea notificării aplicantului de către AC pentru eventuale completări			
9	Este prevăzută situația existenței unor excepții/derogări, în cazuri bine justificate			
10	Este prevăzută verificarea unor documente emise în alte țări, necesare la dosar, eventual prin sistemul IMI			
11.	Este prevăzută susținerea unui examen și existența unei comisii de examinare/atestare			

12.	Există o procedură clară și transparentă de evaluare a probelor de examen și de comunicare a rezultatelor către aplicanți			
13.	Este prevăzută posibilitatea de a depune contestație			
14.	Există o procedură pentru contestații			
15.	Există o comisie de contestații independentă, diferită de cea de atestare/validare			
16.	Există o procedură clară și transparentă de reevaluare în urma contestației și de comunicare a rezultatelor către aplicanți			
17.	Sunt stabilite condițiile de valabilitate a atestatului/cerificatului			
18.	Există un registru și o procedură de înscriere în registru			
19.	Sunt descrise proceduri de monitorizare a exercitării profesiei			
20.	Sunt prevăzute sancțiuni în cazul unor abateri			
21.	Sunt descrise proceduri pentru retragerea/anularea/suspendarea certificatului/autorizației			
22.	Sunt descrise proceduri pentru reînnoirea/prelungirea periodică/vizarea periodică a atestatului/cerificatului;			
23.	Există obligativitatea unor planuri de formare profesională continuă, actualizate periodic			

5. LISTA DE VERIFICARE PENTRU PROCESUL DE RECUNOAȘTERE A CALIFICĂRILOR

Nr. crt.	DENUMIRE ITEM	DA	NU	OBSERVAȚII
1.	Există un punct de informare a migrantului, ușor identificabil care să-i asigure îndrumare și consiliere			
2.	Este stabilit un sistem facil de depunere a documentelor solicitate de către AC			
3.	Există posibilitatea notificării aplicantului de către AC pentru eventuale completări			
4.	Este prevăzută situația aplicării unor măsuri compensatorii			
5.	Există o procedură clară în cazul aplicării măsurilor compensatorii (teste, evaluare competențe lingvistice, stagii de adaptare, examen)			
6.	Este prevăzută plata unor taxe pentru recunoaștere			
7.	Este prevăzută eliberarea unui certificat			
8.	Sunt stabilite condițiile de valabilitate a atestatului/cerificatului			
9.	Există un registru și o procedură de înscriere în registru			
10.	Sunt descrise proceduri de monitorizare a exercitării profesiei			
11.	Sunt prevăzute sancțiuni în cazul unor abateri			
12.	Sunt descrise proceduri pentru retragerea/anularea/suspendarea certificatului/autorizației			
13.	Sunt descrise proceduri pentru reînnoirea/prelungirea periodică/vizarea periodică a certificatului/autorizației			

Abrevieri

AC – Autoritate Competentă (pentru o profesie/mai multe profesii reglementate)

AO - Analiza ocupațională

ASF – Autoritatea de Supraveghere Financiară (din România)

CE - Comisia Europeană

CEC/EQF – Cadrul European al Calificărilor/European Qualifications Framework

CEDEFOP - The European Centre for Development of Vocational Training (Centrul European pentru Dezvoltarea Formării Profesionale)

CECCP – centru de evaluare și certificare a competențelor profesionale dobândite în alte contexte decât cel formal (în România)

CNC - Cadrul Național al Calificărilor

CNCIS - Cadrul Național al Calificărilor din Invățământul Superior

CNDIPT - Centrului Național de Dezvoltare a Invățământului Profesional și Tehnic (în România)

CNFPA - Consiliul Național de Formare Profesională a Adulților (transformat în ANC)

COR - Clasificarea Ocupațiilor din România

CSA – Comisia de Supraveghere a Asigurărilor (din România, încorporată în actuala ASF)

ECVET - European Credit System for VET (Sistemul European de Credite în EFP)

EFP - educație și formare profesională (engl. **VET** – Vocational Education and Training)

FPC – formare profesională continuă

GL IMI PQ NET – Grupul de Lucru (grup țintă) în proiectul IMI PQ NET România

IMI – Internal Market Information system (Sistemul de Informare al Pieței Interne Unice a UE)

IMI PQ NET România – proiectul “Rețeaua Autorităților Competente pentru Calificările Profesionale din România”

IPS - Institutul pentru Politici Sociale

JO – Jurnalul Oficial (al UE)

M1 – Metodologia pentru analiză ocupațională a ANC (2009)

M2 – Metodologia de elaborare sau revizuire a standardelor ocupaționale și a calificărilor profesionale corespunzătoare a ANC (2009)

M3 - Metodologia de verificare și validare a standardelor ocupaționale și a calificărilor profesionale corespunzătoare a ANC (2009)

M4 - Metodologia de certificare a calificărilor și competențelor a CNFPA (actuala ANC)

ME – Ministerul Economiei

MECMA - Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri (desființat)

MEN – Ministerul Educației Naționale

MO – Monitorul Oficial (în România)

NARIC - National Academic Recognition Information Centre (Centru Național de Informare pentru Recunoașterea Academică, în fiecare SM al UE)

NRP – National Reference Point (Punct Național de Referință pentru recunoașterea calificărilor profesionale, în fiecare SM al UE)

OG – Ordonanță Guvernamentală

OUG - Ordonanță de Urgență a Guvernului

RI – rezultatele învățării

SEE – Spațiul Economic European (toate SM ale UE + Islanda, Liechtenstein, Norvegia)

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PER SOANTELOR VĂRĂSTNICE
AMPO ȘDRU

Fondul Social European
PO ȘDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007 - 2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

SM – Stat Membru (al Uniunii Europene)

SO - Standard ocupațional

SPP - Standard de pregătire profesională

UE – Uniunea Europeană

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul
Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013
"Investește în oameni!"

www.imipqnet.ro